

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za tuzemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis: se ne vračajo

Na pragu reform

Vlada je zadnje tedne poletnega za-
tija porabila za posvetovanja o refor-
mah v našem notranjem življenju, ki
se že dolgo napovedujejo. Čitatelji se
spominjajo, da se je prvotno naznanja-
la temeljita preosnova cele naše nardo-
ne in državne organizacije v duhu kor-
poracijske in totalitarne ideje. Iz po-
sameznih taborov so se takoj pojavili
»apostoli«, ki so v potu svojega obraza
dokazovali, da je zlasti korporacijski
sistem, uvedba stanovske države, pravi
spas Jugoslavije in tista medicina, ki
bo na mah razrešila naše težke gospo-
darske in nevspešne socialne razmere.
Glasilo enega izmed današnjih članov
vlade pravilno poudarja, da so bili naj-
bolj glasni tisti, ki do včeraj še prav
za prav niso vedeli, kaj je to korporaci-
jski sistem. Od početka pa so se od
vseh strani tudi javljali trezni glasovi,
ki so poudarjali, da nam je treba sicer
na vseh poljih našega narodnega in dr-
žavnega življenja korenitih reform, da
je zlasti treba ugotoviti in strožje izvesti
načelo narodne solidarnosti s podredi-
tvo interesov posameznika interesom
narodne skupnosti, toda svari so pred
prenaglimi ukrepi in opozarjali so zlasti,
da struktura naše narodne zajed-
nice in našega državnega življenja ter
miselnost našega naroda tvorijo posebnost
za sebe in se zato ne morejo k
nam prenašati enostavno tuji vzori, če-
tudi so se tam, kjer so nastali, dobro
izkazali. K temu so prišla tudi razna
gledanja na politične probleme Jugo-
slavije v krogu danes odločujočih člo-
viteljev samih in rezultat je zaenkrat
ta, da so politične reforme odložene.

To seveda ne bi smelo znati, da se
otresamo skrbi, kako si bomo v bodo-
če uredili svoje politične razmere. Na-
sprotno! Spoznanje, da po starih po-
tihi ne gre več in da današnja politična
razcepjenost našega naroda širom dr-
žave slabi našo notranjo povezanost, a
tudi voljo in sposobnost za neobhod-
no potrebno reformatorično delo, to
poznanje mora ostati živo v vseh ljudeh
ki so si svesti svoje odgovornosti za
bodočnost naroda in države. Seveda,
reforma našega političnega življenja,
politične organizacije države, je stvar,
za katero je treba sodelovanja vseh
konstruktivnih elementov v našem na-
rodu.

Tudi napovedi, da bo prišlo do zelo
globoko segajočih gospodarskih in so-
cialnih ukrepov, se z merodajnega me-
sta zavračajo. Ne gre se torej za pre-
osnovno našega gospodarskega in dru-
žabnega reda in za nadomestitev da-
našnjega sistema z nekim novim siste-
mom. Gre marveč za ukrepe, ki naj v
gotovem oziru poskušajo popraviti ne-
dostanke v našem narodnem gospodar-
stvu, ne da bi pri tem spreminjale nje-
gove osnove. Kar se predvsem druginje
in prehrane tiče, se predvidevajo novi
policijsko-administrativni ukrepi, ki
naj izpopolnijo dosedanje vladne ukre-
pe za pobiranje draginje. V tej zvezi
se napoveduje tudi uvedba nakaznik
za življenjske potrebščine, ki jo ute-
meljujejo s tem, da bo šele z racionir-
anjem konzuma mogoče preprečiti
špekulacijo in pa kupičenje, ki dosti-
kar ustvarja težavne situacije. Tu mo-
ramo reči, da so zastopniki našega tr-
govstva na svoji skupščini v Novem
mestu imeli prav, ko so se pritoževali,
da dosednji način pobiranja draginje
ne prihaja problemu do jedra, ker ga
ne zagrabi dovolj — visoko. Tudi biro-
kratska metoda, ki je uvedena, se ni
dovolj obnesla.

Drugi del vladnih ukrepov se bo na-
našal pa tako zvano dirigirano gospodar-
stvo. Izhajajoč iz načela, da ima za-
jednica pravico kontrole nad onim de-
lom proizvodnje, ki je važen za nardo-
no in državno življenje, namerava vla-
da uvesti posebne komisarije v posa-
meznih industrijah. Ti komisariji bodo
nele nadzirali proizvodnjo, vodili kon-
trole nad cenami, temveč imeli tudi od-
ločen vpliv na množino in kakovost
proizvodnje. Tu se postavlja posebno
delikatni problem: vprašanje absolut-
no poštenih in sposobnih komisarijev,
ki svojega položaja ne bodo smatrali
za sinekuro in ki ne bodo postavljani
iz drugih razlogov, kakor izključno
s stališča splošnih interesov. Postavlja-
nje in delovanje takih komisarijev bo
treba torej obdati s posebnimi garanci-
jami.

Na polje dirigiranega gospodarstva
spada tudi poostrena kontrola uvoza,
ki bo v bodoče povsem odvisen od uvo-
znih dovoljenj, izdanih od direktije za
zunanjo trgovino. Dosedanje izkušnje
našega gospodarstva s kontrolo uvoza
niso najboljše in pričakovati je, da bo-
do v tem oziru nove ureditve in prinesle
temeljite reforme.

Kar se tiče socialnih reform, se je
vlada, kakor izgleda, odločila zaenkrat
le za najbolj nujne. Revidirane bodo
odredbe o minimalnih mezdah in uve-
den bo nov postopek za izgladitev spo-
rov med kapitalom in delom, odnosno
podjetnikom in delavcem, pri čemer pa
bo izključno sredstvo stavke. Mnogo
se je govorilo o enotni prisilni organi-
zaciji celokupnega delavstva, toda vse
kaže, da je to komplicirano vprašanje

Totalna nemška blokada Anglije

Službena objava berlinske vlade — Nemške oborožene sile bodo odslej napadle brez izjeme vsako ladjo, ki bi hotela pluti v Anglijo ali iz nje

Berlin, 17. avg. s. (Ass. Press.) Nemška vlada je danes popoldne napovedala popolno blokado angleškega otočja. O tem ukrepu so bile obveščene vse nevtralne države, ki jim je bilo sporočeno, da veljajo odslej vsi dohodi do Anglije kot vojno področje.

Berlin, 17. avgusta. A.A. (DNE) Izdano je bilo uradno poročilo, ki med drugim pravi: Velika Britanija od začetka vojne dalje čedalje bolj krši določbe mednarodnega prava o pomorskem vojskovanju. Zato je s sporočilom, da se vse življenjske potrebščine smatrajo za tihotapsko blago, kar se upira najprimitivnejšim naravnim človeškim zakonom. Na ta način naj bi bile prav tako kakor v svetovni vojni prizadete nemške žene in otroci. Zatem je sledila izjava, da spada vsako blago nemškega izvora, čeprav je bilo v posesti nevtralec, ki so ga s svojimi ladjami izvažali iz Nemčije, tudi pod kontribucijo. Nemčija je na vse to odgovorila z naslednjimi ukrepi:

Najprej je premestila vso trgovino v smeri proti vzhodu in znatno pomnožila svoj uvoz iz evropskih in azijskih gospodarsko močnih držav. Drugič pa je potopila za pet milijonov ton ladij, ki so bile na razpolago angleški mornarici. Razen tega je bilo poškodovanih za pol milijona ton trgovskih ladij, ki so po napadih iz zraka postale neuporabne. Na ta način je bilo uničenih vsega skupaj 6 in pol milijona ton angleškega brodogoja.

Ker je Velika Britanija v čedalje večji meri spoznala, da njen način pomorskega vojskovanja, ki se upira vsem določbam načelom mednarodnega prava, ni uspešen, se je poslužila drugih britanskih metod. Najtežji udarec je Velika Britanija zadala plovbi tretjih držav z naslednjimi ukrepi:

1) Velika Britanija se je pelastila trgovskega brodogoja Norveške, Danske, Holandije, Belgije in Francije z namenom, da pokrije izgube lastne tonaze ali jih vsaj nekoliko nadomesti. Od tega časa dalje so lastniki in moštvo teh ladij prisiljeni pluti za račun Anglije.

2) Velika Britanija se na vse načine prizadeva, da bi vse nevtralne države spravila pod svojo nadzorstvo. Tako je Anglija zaprla razna pomorska področja, v zadnjem času pa tudi meje med Grenlandijo in britanskim otočjem, kakor tudi nekatero predele okoli Južne Afrike, kar je tudi v nasprotju z nevtralnostnimi pravici. Prisilila je nevtralne ladje, da pristajajo v angleških kontrolnih pristaniščih. Prav tako Velika Britanija začne tuje ladje da se ne bi udeleževale evropske vojne, čisto samovoljno v svojih pristaniščih, kakor n. pr. japonske in ruske ladje.

Razen tega Velika Britanija zdaj poskuša, da bi »vsiha vsej nevtralni plovbi svoj zloglasni sistem navicertov, ki je v resnici volunost nad trgovino nevtralnih držav. Anglija smatra ladje, ki nimajo od nje dovoljenja za plovbo, za vojni plen. Na ta način skuša nevtralne države izkoristiti za svoje vojne cilje.

V Angliji ni več normalnega trgovskega prometa zaradi stalnih in čedalje hujših letalskih spopadov nad morjem. Velika Britanija je s svojimi ukrepi, ki nasprotujejo vsakemu mednarodnemu pravu, vse vode okoli svojega otočja spremenila v področje vojnih operacij. Zaradi čedalje večjega pritiska nemških vojnih sil v zadnjem času je sploh zavrgla vsa načela dostojnega vojskovanja. Tako je pred nekaj dnevi Churchill dal objaviti, da bodo nemška neoborožena letala, sanitetna letala, ki naj bi nudila pomoč nemškim in sovražnim letalcem, če pačejo v morje, brezobzirno sestreljena od angleških oboroženih sil. Ta cinčen poziv k ubijanju, ki je samo znamenje strahu sedanjih angleških oblastnikov zaradi poraza, ki ga bodo v najkrajšem času doživeli, je angleško letalstvo v

popolni meri poslušalo. Pri zadnjih letalskih bojih sta bili sestreljeni dve nemški sanitetni letali od Angležev v trenutku, ko sta priletela na pomoč ranjenim angleškim letalcem, ki so se borili z valovi.

Nemčija je z največjo pozornostjo že več mesecev spremljala ta razvoj dogodkov ter upala, da bo morda končno le zmagal zdrav razum pri sedanjih britanskih oblastnikih in da bodo opustili dosedanje zločinsko vojskovanje. To upanje se ni izpolnilo. Velika Britanija je zavrnila zadnji poziv voditelja rajha.

Zaradi vsega tega je zdaj nemška vlada sklenila vrniti sovražniku mlo za drago in vse svoje vojske sile uporabiti proti plovbi okoli Anglije prav tako brezobzirno, kakor jih uporabljajo Angleži. Britanska vlada je 26. septembra 1939 izjavila po tedanjem ministrskem predsedniku Chamberlainu naslednje: Nemčija je obkoljena trdnjava in zato je čisto zakonito in človeško da se nemškemu narodu prepreči dovoz vseh vrst blaga, ki je za življenje potrebno.

To torej pomeni, da sedanji oblastniki v Veliki Britaniji smatrajo za samo po sebi razumljivo in zakonito, če bi v primeru da njihov načrt uspe, nemške žene in otroci umirali od lakote, kakor je bilo to v svetovni vojni.

Proglasitev totalne blokade

Toda politika voditelja rajha, ki je nemškemu gospodarstvu odprla uvoz življenjskih potrebščin iz velikih svetovnih področij, kakor tudi dejstvo, da se zagotavlja velike količine surovina, zlasti z velikimi zmago naše armade, sta prečela angleške račune. To je znano tudi državljanom, ki danes vodijo Veliko Britanijo.

Obkoljena trdnjava danes ni več Nemčija, temveč britansko otočje. Namesto uspele angleške blokade, kakor: nemških žena in otroci, zdaj Nemčija izvaja totalno blokado britanskih otokov, ki je s tem napovedana.

Nemčija je prepričana, da je z napovedjo totalne blokade britanskega otočja storila nadaljnji odločni korak za končanje vojne in odstranitev onih britanskih oblastnikov, ki so krivi sedanjega stanja. Vrhovno poveljstvo nemške vojske bo izkoristilo v popolnem obsegu pri svojih operacijah ugoden strateški položaj, ki daje nemškim oboroženim silam premoč nad obalami vse evropske celine od Biskajskega zaliva do severnega rtiča, kakor tudi premoč na morju in v zračnem prostoru okoli Anglije. Nemčija dela pri tem za korist vse Evrope, zlasti zato, ker Velika Britanija zdaj, ko je London spoznal, da Nemčije ne more izstradati, poskuša, da bi izstradala druge evropske države, kakor so Norveška, Danska, Holandija, Belgija in Francija in vedno bolj tudi Švedska, Španija in Portugalska. Prav tako poskuša London presekati prekomorske zveze z državami, ki se ne udeležujejo vojne, kakor sta Japonska in Sovjetska zveza, vse to pa z utemeljitvijo, da bi od tam Nemčija mogla črpati korist.

Poziv nevtralcem

Glede na to je glavna naloga za vso Evropo, da rajh hitro stre Veliko Britanijo in da na ta način odstrani sedanje angleške oblastnike, ki so edina ovira za mir. Medtem ko so nekatere države, kakor USA že pred davnim proglasile vode okoli Anglije za vojno področje, in na podlagi tega prepovedale ladjam, letalom in svojim državljanom prihajati v nevtrarno področje, nevtralne države takšnih ukrepov niso izdale. Nemčija, ki je te države večkrat opozorila, naj svojih državljanov ne pošilja v vode okoli Anglije, je zdaj naslovila na vlade teh držav ponovno noto, v kateri jih poziva, naj prepovedo svojim ladjam plovbo v nemško-angleškem vojnem pasu.

rek, ki poplavlja velike predele zemlje, predvsem Sava na Hrvaškem in Morava v Srbiji. Gradili naj bi se vodovodi in tudi cestnemu vprašanju naj bi se posvetila posebna pažnja.

Pri tem moramo posebej opozoriti na važnost investicijskih del ob naših mejah, kjer sta delo in zaslužek za najširše sloje prebivalstva ne le pomembno gospodarsko in socialno, temveč tudi prvovrstno državno-politično vprašanje. Poleg tega je v Sloveniji posebno cestni problem, ki naravnost kriči po hitrih, temeljitih in široko zasnovanih ukrepih. S tem smo navedli samo dvoje vprašanj, ki se pri nas posebno vsiljuje. Naj še opozorimo na mizerijo naših bolnic in na neobhodnost izgraditve kliničnih institucij za našo univerzo, ki so posebnega pomena za narodno zdravje in s tem tudi za socialni napredek naroda.

Javnost se nahaja v pričakovanju, kaj ji bodo napovedane uredbe v podrobnostih prinesle. Nadejamo se, da so bile podrobnosti pripravljene od mož, ki nekaj vedo in znajo in ki niso napisali ničesar, kar sicer lepo izgleda na papirju, a se v praksi izvesti ne da. Pričakovati pa moramo tudi, da se bodo uredbe, čim bodo uveljavljene, izvajale povsod in za vse enako in da bo izvajanje v rokah ljudi, ki so povezani z življenjem in ki bodo z njimi hoteli resnično služiti narodu in državi, ne pa da bi jih smatrali za predpise, katerim naj služi narod.

V korist teh držav samih je, da se čimprej ravna po omenjenem pozivu nemške vlade.

Od svoje strani mora nemška vlada za vsak primer ugotoviti naslednje:

Pomorska vojna na področju okoli Anglije poteka zdaj v popolnem obsegu. Vse vode na tem področju so posejane z minami. Letala napadajo vsako ladjo. Zaradi tega grozi vsaki nevtralni ladiji, ki bo priplula na to področje, nevarnost uničenja. Nemška vlada odklanja v bodoče odgovornost brez izjeme za vsako škodo, ki bi jo utegnile utrpeti katerekoli ladje ali katerekoli osebe na tem področju. Če se bodo nevtralne ladje popolnoma varovale plovbe v vodah okoli britanskega otočja, bodo varne pred vsakim zapletljajem, pomagale pa bodo s tem, da bo vojna hitro končana. Tako bo Churchill in drugim interesentom v večji meri oteženo, da bi v bodoče uprizarjali incidente, kakor je bil primer z ladjo »Athene«, t. j. da bi dali ladjo katere koli tretje države potopiti od svojih lastnih podmornic, potem pa bi rekli, da jo je Nemčija potopila in bi upali, da bi javno mnenje omenjene države vstalo proti Nemčiji, s čimer bi se dotična država zapletla v vojno.

Nemčija je prepričana, da s svojimi ukrepi dela uslugo, ki je zgodovinskega pomena ne samo Evropi, temveč tudi vsem nevtralnim državam na svetu, če dokončno odstrani sedanje britanske cuniarje.

Nemške mine ob angleški obali

Berlin, 17. avgusta. s. Nemški radio je objavil danes popoldne naslednje posebno poročilo:

Pri otoku Man v Irskem morju so danes popoldne trije parniki naleteli na mine.

V ponedeljek pogajanja Bolgarija—Rumunija

Obe delegaciji se bosta sestali v Craiovi — Splošno se smatra, da so Rumuni pristali na vse bolgarske zahteve

Sofija, 17. avg. p. Snoči je prišel iz Bukarešte v Sofijo šef kabineta rumunskega zunanjega ministra Nikolaj Nenarodovici, ki je prinesel rumunskemu poslaniku neke akte rumunske vlade. Takoj nato je bil rumunski poslanik pri zunanjem ministru Popovu. Sledila je daljša seja ministrskega sveta, ki je trajala vse do 1.30 ponoči.

Kolikar je bilo mogoče izvesti, je rumunska vlada tokrat povabila Bolgarijo k nadaljnjim pogajanjem in bolgarski ministri svet je na svoji seji sprejel vabilo. Bolgarska in rumunska delegacija se bosta v ponedeljek sestali v Craiovi. Na ponočni seji vlade so bili imenovani tudi bolgarski delegati, vendar njihova imena še niso bila objavljena.

Diplomatski krogi so prepričani, da je treba smatrati sporazum med Bolgarijo in Rumunijo že za dovršeno stvar. Verjetno je, da se bodo pogajanja v Craiovi že v enem dnevu zaključila. Ob tej priliki bo sporazum formuliran in sprejet. Sledila bodo še pogajanja o tehnični izvedbi sporazuma. Stališče bolgarske vlade je znano. Spričo njene nepopustljivosti je glede na vsa to treba računati, da se je Rumunija odločila odstopiti Bolgariji vso južno Dobrudžo, skupno s Silistrijom in Balčikom, tako da se bodo v celoti obnovile med obema državama meje iz leta 1912.

Bukarešta, 17. avg. j. (Radior) Kakor izve dopisnik lista »Curentule« se bosta rumunska in bolgarska delegacija sestali k prvem razgovoru v Craiovi v ponedeljek.

Uradni komunikacije

Sofija, 17. avgusta. A.A. Izdano je bilo uradno poročilo, ki pravi:

Danes je rumunski poslanik Filoti obiskal zunanjega ministra Popova in mu izročil sporočilo rumunske vlade, v katerem je obrazloženo stališče Rumunije o dosedanjih razgovorih med obema vladama. V tem poročilu rumunska vlada predlaga, da bi se sestala uradna konferenca predstavnikov obeh držav, ki naj bi bila v ponedeljek, 19. t. m. v Craiovi.

To sporočilo je bilo dostavljeno ponoči ob dveh uradnih listih, ki ga bodo objavili v prihodnjih izdajah.

S poučene strani se izve, da je bolgarska vlada dobila poziv rumunske vlade in da bo odpotovala v Craiovo bolgarska delegacija, ki se bo posvetovala tam z rumunsko delegacijo o vprašanju vrnitve Dobrudže Bolgariji.

Ker je znano stališče bolgarske vlade, da se mora Bolgariji vrniti južna Dobrudža z mejami, kakor so bile leta 1912 in v katerih bi bila še Silistrija in Balčik, se lahko smatra, da je rumunska vlada pristala na zahteve bolgarske vlade glede teritorialnih ureditev med Bolgarijo in Rumunijo. Rumunska-bolgarska konferenca v Craiovi bo imela nalogo rešiti tehnična vprašanja glede vrnitve južne Dobrudže Bolgariji.

Predsednik vlade dr. Bogdan Filov bi moral danes odpotovati v Varno na otvoritev tamkajšnje mednarodne razstave, na kateri razstavljajo Nemčija, Italija, Rusija, Grčija in Jugoslavija. Kakor pa se izve, je Filov potovanje v Varno odložil, zastopal pa ga bo minister za trgovino in industrijo Zagorov. Dr. Filov bo ostal v Sofiji zaradi sestave bolgarske delega-

Dva izmed njih sta se takoj potopila, tretji pa je bil močno poškodovan. V merodajnih krogih v Berlinu spravljajo potopitve v zvezo s sistematičnim miniranjem angleških luk s strani nemških letal. Prav preteklo noč so nemška letala izvedla to miniranje v največjem obsegu. Medtem ko so bile doslej minirane samo luke in ustja rek, so sedaj nemška letala po načrtu položila mine tudi v veliko morsko pet iz Atlantskega oceana v angleške luke, s čimer je odslej ladjam prihod v te luke zelo oteženo.

Angleški odgovor

London, 17. avg. br. (Reuter) Nocoj je bila izdana službena izjava, v kateri zavzema angleška vlada svoje stališče do blokade, ki jo je davi Nemčija proglasila. Izjava naglašja, da je Nemčija že sedaj skušala z napadi na nevtralne ladje blokirati Anglijo. Edini uspeh te akcije pa je bil, da so nevtralne ladje zmerom bolj plule v angleških konvojih, kjer so bile še najbolj na varnem. Tudi službena objava blokade proti Angliji ne bo ničesar spremenila na sedanjem položaju. Zavezniki imajo na razpolago poleg angleškega še tudi 82% norveškega, nad 90% nizozemskega, 83% belgijskega in 60% danskega trgovinskega brodogoja.

London, 17. avgusta. s. (Reuter). Admiraliteta je javila danes popoldne, da so bila položena nova mimska polja v Angleškem Kanalu in Biskajskem zalivu. Vse ladje, ki plovejo v teh predelih, store to na lastno odgovornost če ne zaprosijo poprej za navodila bodisi pri pristaniških oblastih v angleških lukah ali pa pri angleških konzulatih v tuzemstvu.

cije, ki bo odpotovala v Craiovo. Kako bo sestavljena bolgarska delegacija še ni znano, ker je njena sestava odvisna od sestave rumunske delegacije.

Težave z Madžarsko

Bukarešta, 17. avg. j. Tukajšnji diplomatski in politični krogi z velikimi zanimanjem zasledujejo razvoj pogajanj z Madžarsko. Z veliko napetostjo pričakujejo odločitve rumunskega kronskega sveta in vlade, ki sta se danes sestala. Od zaključkov na obeh sejah je odvisen nadaljnji potek pogajanj. Nadaljevala se bodo jutri. Madžarska delegacija si je danes ogledala Turn—Severin.

Kolikar je bilo mogoče izvesti, so Madžari stavili izredno težke pogoje za sporazum. Verjetno je, da se je zaradi tega rumunska vlada odločila pospešiti pogajanja z Bolgari, da bi se na tak način izognila težavam na dve strani.

Budimpešta, 17. avgusta. (A.A.) Stefan Po prvih sestankih med rumunskimi in madžarskimi zastopniki listi objavljajo samo uradno poročilo in komentarje italijanskega ter nemškega tiska. Poudarjajo, da italijanski listi posvečajo največjo pozornost razvoju dogodkov v tem delu Evrope.

Curich, 17. avgusta. o. »Basler Nachrichten« beležijo v svojem poročilu iz Bukarešte, da je bil vodja rumunske delegacije za pogajanja z Madžari, ki se je snoči z letalom vrnil v Bukarešto, takoj sprejet pri kralju Karolu, kateremu je poročal o madžarskih zahtevah. Avdienci so prisostvovali tudi predsednik vlade Gigurtu, zunanji minister Manolescu in še nekateri drugi rumunski državniki. Posvetovanja o madžarskih zahtevah so trajala do kasne noči. Nocoj bo formuliran rumunski odgovor na madžarske predloge.

V bukareških krogih so skrajno rezervirani glede madžarskih zahtev. Izvedelo se je le, da so zelo daljnosežne. Madžarski politični krogi so prav tako rezervirani in tudi madžarski tisk je postal povsem po vzgledu rumunskega zelo discipliniran, vendar se do Rumunov še vedno izraža zelo ostro.

34. ZAGREBSKI SEJEM

31. VIII.

1940
DO 9. IX.

Na železnica brezplačen povratek, na jadranskih parobrodih višji razred za ceno nižjega, na avionih 10% od 26. VIII. do 14. IX.

Napadi na London

Poškodovan predmestni kolodvor — Naknadna eksplozija bomb — Včeraj je bil napad v manjšem obsegu ponovljen

London, 17. avg. s. (Reuter) Dva sta v londonskem predmestju, na katero je bil včeraj izveden nemški letalski napad, eksplozirali dve letalski bombi. Bombi sta bila, vrženi očividno že pri sinočnjem napadu, tempirani pa sta bili tako, da sta eksplozirali šele več ur pozneje. Eksploziji nista zahtevali človeških žrtv, pač pa je bilo poškodovanih nekaj hiš.

Pri včerajšnjem napadu na južnozapadno predmestje Londona je bila od bomb poškodovana neka železniška postaja. Glavno postajno poslopje je le malo trpelo, pač pa je bila zadeta manjša zgradba, v kateri prodajajo vozne listke. Tu je bilo nekaj oseb ubitih. Bombe so poškodovale tudi železniško progo, vendar je bila škoda že do jutra popravljena ter je bil že zjutraj zopet odprt promet. Na nekem mestu, 400 m izven postaje, vozijo vlaki še nekoliko počasneje.

London, 17. avgusta. br. (CBC) Dve silni eksploziji sta nastali danes popoldne v nekem južnem predmestju v Londonu.

Ljudje so se v naglici razbežali v zavetišča, ker so bili prepričani, da so se zopet pojavila letalska letala. Izkazalo pa se je, da sta eksplozirali dve tempirani bombi, ki so ju Nemci odvrli na predmestje že včeraj. Negleda na to, pa so se v resnici danes popoldne nekoliko minut pozneje nad predmestjem znova pojavili nemški bombniki. Odvrli so nekaj bomb, nato pa so se oddaljili v smeri proti Wallusu. Druga nemška letala so bila opažena tudi nad kraji, neposredno južno od Londona.

Z bombnikom nad angleškim letališčem

Berlin, 17. avgusta. AA. (DNB.) »Če ne bi bil vsega tega videl na lastne oči, — pripoveduje neki nemški vojni poročevalec, — enostavno ne bi mogel verjeti, kako naši letalci komaj čakajo, da spet poletijo nad Anglijo. Dva (v petek) ob šestih, ko sem prišel na letališče, je bilo vse zavito v gosto meglo. Mladci letali so se neprestano zbirali okoli črne table, na katero so zapisovali vremenska poročila, ki vsak čas prihajajo. Mladenci so v šali pogosto s prstom trkali po tlakomeru, da bi tako priklicali lepše vreme. Treba je samo videti veselje in navdušenje, ki je zavladalo, ko se je okoli 11. megle začela

hitro redčiti. V trenutku so bili vse letalci in ostali člani posadk na svojih letalih. Zasišlo se je brnenje motorjev, klicanje in smeh. Letalo, v katerem sem bil, je letelo le 500 m visoko, ko se je pred nami pojavil Rokavski preliv. Nad Kanalom je bilo oblačno. Obala je bila zavita v gosto meglo, ki se je v žargonu naših letalcev imenovala »prediva«. V teh gostih oblakih so se izgubila letala, ki so letela levo in desno od nas.

Prejeli smo signal: »Pazi, lovel!« V tem trenutku nas je zajel gost oblak. Strojničar je pripravil svoje orojce. Že se zbirajo neke črne sence okoli nas. Strojničar je nameril cev nanje in začelo se je rezko regljanje strojnice. Že zvonil signalni zvonec na našem letalu. To znamenje pomeni, da je treba pripraviti bombe. Skozi modrikasto črn oblak vidimo pod seboj britansko letališče. Spodaj se letala odpravljajo z letališča, da bi se izognila bombam. Zde se nam z višine kot kakšne črne žuželke, ki lezejo po zemlji. Zdaj se po letališču že začnejo vzdigovati oblaki dima, ki so ga povzročile naše bombe. En zadetek, drugi in še štirje. Nekatere robu letališča se dvigne velik oblak dima v obliki nekakega baldahina. Gotovo smo tam zadeli kakšno veliko skladišče bencina. Zdaj se na letališču pojavljajo kurne kot nekakša vulkanska žrela, iz katerih bruhajo plameni. Tu so bila sovražna letala, zadeta na tleh. Pilot obrne svoje letalo, naloga je končana. Vračamo se na svoje letališče.

Vtisi švedskega novinarja

Stockholm, 17. avgusta. j. »Svenska Dagbladet« objavlja danes posebno poročilo svojega londonskega dopisnika o včerajšnjih nemških letalskih akcijah nad Londonom. Dopisnik pravi med drugim, da je nemški napad povzročil veliko razdejanie, toda če človek sam opazuje učinke nemškega bombardiranja, dobi vtis, kako taka razdejania prav za prav lahko le prav malenkostno vplivajo na življenje tako velikega mesta, kakor je London.

Isti vtis je dobil včeraj opazovalec tudi na londonskem letališču Croydon. Tudi včeraj so angleška letala prav tako kakor vse minule dni normalno pristajala na Croydonskem letališču, čeprav povsod sijajo žrela, nastala od bombnih eksplozij.

Nemška poročila

Berlin, 17. avgusta AA. (DNB.) Vrhovno poveljstvo državne oborožene sile poroča: Naše letalstvo je 16. avgusta kakor tudi v noči od 16. na 17. avgust nadaljevalo s svojimi polety nad britansko otočje ter pritegnilo v ta boj gotove oddelke svojih sil. Pri tej priliki so bila z uspehom bombardirana letališča postojanke protiletalske artilerije, obrambna črta v jugovzhodni Angliji ter v daljni londonski okolici, dalje podjetja, ki izdelujejo vojni material v srednji Angliji kakor tudi pristaniške naprave v Cardiffu, New Portu in Bristolu. Razen tega je bil toplopljen pri otoku Wight en britanski rusilec. V krajih, kamor so segali naši napadi, so nemška letala po hudem boju prebila sovražno obrambno črto in s tem omogočila bombardiranje določenih ciljev.

V noči od 16. na 17. avgust so posamezna britanska letala priletela nad nemško ozemlje ter bombardirala posamezna naselja, povzročila pa samo srednjo škodo. Porušen je bila neka večja zgradba in sta bila pri tej priliki ubita dva civilista, nekaj pa je bilo ranjenih.

Skupne izgube sovražnika v teku včerajšnjega dne so dosegle 89 letal, od katerih jih je bilo 59 sestreljenih pri spopadih v zraku, 23 uničenih na letaliških samih, sedem pa jih je ponorilo zblila na tla protiletalske artilerije. Naša letala so uničila 22 sovražnih obrambnih balonov. 31 nemških letal se ni vrnilo.

Nemške podmornice so potopile nekaj sovražnih oboroženih trgovskih ladij, ki so plule v konvojih. Med njimi je tudi 5.700 tonska letalska cisterna. Skupna tonazna letala, ki se bile pri tej priliki potopljene, znaša 25.700 ton.

Angleška poročila

London, 17. avg. s. (Reuter.) Do poznega popoldneva danes ni poročil o večji nemški letalski aktivnosti nad Anglijo. Nemško letalstvo po številnih napadih zadnjih dni danes bodisi počiva, ali pa je današnje zatišje priprava za nov večji napad.

Po zadnjih napadih nemškega letalstva je postalo očito, da je dobilo nemško letalstvo nalogo, poškodovati kar največje število angleških letališč ter s tem otežiti protiletalsko obrambo s pomočjo lovskih letal. Značilno v tej zvezi je, da je bilo bombardirano letališče Croydon kot pomozno oporišče za angleška letalska letala, dočim je bilo mnogo drugih letališč izven tih iz napada, dasi leže bližje nemškim izhodiščem. Taktika nemških napadov stremi za tem, da čim bolj imobilizira angleško letalstvo.

London, 17. avgusta. AA. (Reuter.) Po polnoči je prenehala aktivnost sovražnih letal nad Veliko Britanijo. Bilo je le še nekaj osamljenih poletov nad Walesom in severozapadno Britanijo. V nekem kraju v jugovzhodni Angliji so padle zažigalne bombe. Zadeto je bilo eno skladišče v Walesu. Bilo je nekaj lažje ranjenih.

London, 17. avg. s. (Reuter.) V nasprotju z ameriškim informacijami pravijo uradni angleški podatki, da so včerajšnji napadi nemških letal na Anglijo imeli manjši obseg nego oni v četrtek. Po zadnjih podatkih je bilo včeraj sestreljenih skupno 75 nemških letal. Angleško letalstvo je izgubilo 22 lovskih aparatov, vendar se je 16 pilotov rešilo.

Letalsko ministrstvo javlja danes popoldne, da je bilo naknadno ugotovljeno, da je bil v četrtek sestreljen še 11 nem-

skih letal, tako da so znašale nemške izgube v četrtek skupno 180 aparatov.

Nočni napad na tovarno pri Leipzigu

London, 17. avg. s. (Reuter.) Letalsko ministrstvo javlja, da so sinoči angleški bombniki izvedli velik napad na tovarno sintetičnega goriva v Leuni pri Leipzigu. Je to ena največjih tovarn te vrste v Nemčiji. Njena letna produkcija znaša 400.000 ton goriva.

Tovarna je bila sinoči napadena prvič. Napad je trajal eno uro kljub močnemu ognju protiletalskega topništva vseh vrst ter strojnici. Angleška letala so vrgla na tovarno več sto bomb ter so po podatkih pilotov povzročila velike požare, ki so se raztezali preko vseh 2 km dolgih tvorniških naprav.

Dve angleški letali sta bili zadeti od protiletalskega topništva ter težje poškodovani. Dve letali nista našli svojega cilja, eno izmed njih je zato bombe pripeljalo nazaj.

Govor ministra Duff Cooperja

London, 17. avg. s. (Reuter.) Nocoj ob 21.15 je imel propagandni minister Duff Cooper kratek govor po radiu. Dejal je, da so Nemci hoteli v preteklem tednu že končati vojno, da pa so se letalske akcije v tem tednu končale z angleško zmago. Omenjač prve napade nemških letal na London, je izjavil Cooper, da so Londončani ponosni, da so sedaj tudi oni stopili v vojno linjo. Končno je Duff Cooper zopet poudaril svoje zaupanje v angleško zmago v vojni.

Srditi boji v Somaliji

Italijansko prodiranje se nadaljuje — Zračni spopadi

Nekje v Italiji, 17. avgusta. AA. Poročilo glavnega štaba italijanske oborožene sile št. 69 se glasi:

Včeraj, peti dan krvave bitke, ki poteka za osvojitve britanske Somalije, so boji dosegli svoj vrhunec. Sovražnik se umika na vsej fronti.

Srdito smo bombardirali nad eno uro pristaniške naprave in vojne ladje, ki so bile zasidrane v aleksandrijskem pristanišču. Eno letalo se ni vrnilo s tega poleta, prav tako tudi ne eno letalo, ki je odletelo na ogledniški polet po Rdečem morju.

Rim, 17. avgusta. AA. (Stefani) V Britanski Somaliji so italijanske čete strle odpor britanskih čet, ki so se opirale na zgrajene obrambne postojanke, ki so bile obdane z bodečo žico in protitankovskimi gnezdi. Italijanske kolone preganjajo Anglezje. Ti se pri umiku upirajo na slabo obrambno črto, ki ne bo pomenila nobene zapreke za prodirajoče Italijane. Izve se, da je angleška vojna ladja »Sourgen« zasidrana pred pristaniščem v Berberu. Ladje, ki natovarjajo blago, katero bi bilo še mogoče rešiti, se nahajajo v stalni nevarnosti pred italijanskim letalstvom. Spet bo en britanski ekspedicijski zbor prisiljen vkrčiti se, če bo to sploh mogoče izvesti. Približuje se nova sijajna zmaga, s katero se bo ovenčala italijanska vojska po vseh velikih težavah, ki jih je morala premagati in katere je priznavala tudi angleška propaganda.

Aden, 17. avgusta. AA. (Reuter) Uradno se sporoča, da je angleško letalstvo iz-

vršilo na Adaleh napad in povzročilo veliko škodo, kjer se koncentrirajo transporti. Uspešno je bilo bombardirano letališče Cigiga, kjer je izbruhnilo več požarov. Prav tako je bil izvršen močan napad na zgradbe na letališču v Desii in Abesiniji. Sestreljeno je bilo eno sovražno letalo, ki je v plamenih padlo v morje. Vsa angleška letala so se vrnila v svoja oporišča.

Rio de Janeiro, 17. avgusta. AA. (Stefani). List »Atarde« objavilo poročilo o bojih med Italijani in Britanci v angleški Somaliji. Govori o neprestanih novih uspehih Italijanov.

Spopad na morju

London, 17. avgusta. s. (Reuter). Admiraliteta je objavila nocoj naslednji komunikat:

Vrhovni poveljnik angleškega vojnega brodogoja v Sredozemlju poroča, da je davi angleško vojno brodogoj, sestojee iz oklopnice in križark, bombardiralo Bardio in fort Capuzzo v Libiji, kakor tudi druge vojaške objekte v bližini. Letala vojne mornarice so dajala navodila baterijam ter so ugotovila, da je več salv zadelo cilje.

Po napadu so izvedli italijanski bombniki močan napad na vojno brodogoj. Napad ni povzročil niti škode, niti žrtv. Dva italijanska bombnika sta strmoglavila proti morju, zadeta od strelcev z angleških lovskih letal.

Grško-italijanski spor

Ostri očitki italijanskih listov Grčiji — Demantiranje vesti o letalskih napadih na grške ladje

Rim, 17. avg. j. (Stefani) Angleška propaganda je v zvezi s torpediranjem grške križarke »Helle« lansirala v svet razne vesti o napadih italijanskega letalstva na grške ladje. Vse te vesti so do kraja izmišljene in jih v merodajnih italijanskih krogih kar najenergičneje demantirajo. Vse take vesti je treba smatrati kot enega izmed dovolj poznanih trikov angleške propagande.

Rim, 17. avg. j. (DNB) Italijanski tisk se še zmerom izopirno bavi z dogodki v Grčiji. Tako izjavlja »Popolo d'Italia«, da je Grčija že od početka sedanje vojne zmerom dajala angleškim vojnim ladjam zatočišče v svojih lukah. Poglavitno oporišče britanske mornarice je bilo na otoku Kreti, kamor so se zatekale ladje tudi tedaj, ako so bile izmenadene od italijanskih bombnikov. Dovolj je povodov za domnevo, da Grčija svojih otokov ni prepustila Anglezem kot oporišča za britansko mornarico zaradi kakih groženj močnejšega preletanja švicarskega ozemlja. Tuja letala so letela v smeri od zapada na vzhod. Ker so letela zelo visoko, tako da jih ni bilo možno le slišati, oziroma so svari napovedali njihov prihod protiletalske artilerije ni mogla nastopiti proti nim.

Bern, 17. avg. AA. (Stefani). Kljub velikemu ogorčenju švicarskega ljudstva in kljub odločnim protestom švicarske vlade v Londonu. Anglija nadaljuje s kršitvijo švicarske nevtiralnosti. Tudi nocoj so tri eskadrole britanskih letal letale čez srednjo Švico. Znamenje za alarm je bilo v Curihu dano ob 0.30.

Rim, 17. avg. o. V zvezi s protesti švicarske vlade v Londonu zaradi poletov angleških letal preko švicarskega ozemlja,

»Corriere della Sera« piše: Bombardiranje male grške križarke v luki Tinos nosi prečiten britanski pečat, tako da grško uradno poročilo, ki je povedati o napadu podmornice neznanega zorekla, ni moglo vzbuditi prav nikakega dvoma. Gre za dejanje, ki je uprav zločinskega značaja in ki kaže isti neizmerni cinizem, ki je prišel na dan že o priliki torpediranja »Athenie« ter o priliki uničenja francoske vojne mornarice pred Oronom. Povsem jasno je, da streme interesi Anglije za tem, da se povečajo napetosti med Italijo in Grčijo.

Atene, 17. avgusta. AA. (Atenska agencija). Listi objavljajo nove podrobnosti o potopitvi križarke »Helle«. Poudarjajo, da sta malo pred torpediranjem dve neznani letali leteli nad pristaniščem otoka Tinos. Smatralo se je, da so to grška letala, šele pozneje se je ugotovilo, da niso bila grška. Letali sta pripadali isti državi kakor podmornica, ki je bila na ogledniški vožnji. Listi protestirajo proti dejanju, ki ga je izvršila neznana podmornica. Vse ljudstvo se zgrinja okrog svojega kralja in predsednika vlade Metaxasa in je pripravljeno na vse žrtve, ki bi jih morebiti še zahtevala borba za obstoj in obrambo njegove časti in njegove neodvisnosti. Zanimivo je, da so razne delavске in druge organizacije izdale oklice, po katerem naj bi se začele prostovoljne zbirke za novo križarko. Vse grške ladje imajo v znak žalosti zastavo na pol droga.

Kršena nevtiralnost Švice

Angleška letala so bila nad Švico tudi v noči od petka na soboto — Zahteve italijanskih listov

Bern, 17. avg. AA. (DNB.) Štab vrhovnega poveljstva švicarske vojske poroča: V noči od 16. na 17. avgust je bilo spet dano znamenje za alarm v nekaterih mestih severne in srednje Švice. Ugotovljenih je bilo nekaj primerov nedovoljenega preletanja švicarskega ozemlja. Tuja letala so letela v smeri od zapada na vzhod. Ker so letela zelo visoko, tako da jih ni bilo možno le slišati, oziroma so svari napovedali njihov prihod protiletalske artilerije ni mogla nastopiti proti nim.

Bern, 17. avg. AA. (Stefani). Kljub velikemu ogorčenju švicarskega ljudstva in kljub odločnim protestom švicarske vlade v Londonu. Anglija nadaljuje s kršitvijo švicarske nevtiralnosti. Tudi nocoj so tri eskadrole britanskih letal letale čez srednjo Švico. Znamenje za alarm je bilo v Curihu dano ob 0.30.

Rim, 17. avg. o. V zvezi s protesti švicarske vlade v Londonu zaradi poletov angleških letal preko švicarskega ozemlja,

beležijo danes italijanski listi v svojih poročilih iz Berna, da je švicarska vlada odredila, da bo v bodoče švicarsko protiletalsko topništvo streljalo na vsa tuja letala, ki bi se brez posebnega dovoljenja pojavila nad švicarskim ozemljem. Italijanski listi ugotavljajo, da je ta ukrep povsem na mezu in da bi ga morali švicarji izdati že takoj po prvem pojavu angleških letal nad svojim ozemljem.

Milan, 17. avg. AA. (DNE) »Regime Fascista« objavlja danes članek, v katerem med drugim pravi, da je zdaj treba počakati, kaj bo storil švicarski zvezni svet zaradi stalnih kršitev švicarske nevtiralnosti in suverenitete od strani britanskih letal, ki letе čez Švico. Upati je, — pravi med drugim omenjeni list — da se ne bo vse končalo z običajno protestno noto v Londonu, ki bi bila hitro pozabljena. Italija ne more iti preko dejstva, da se sovražnik poslužuje švicarskega ozemlja ter ga preletava, da bi napadel Italijo.

Vsebinska ameriško-angleških pogajanj

Da bi si zagotovila sodelovanje Zedinjenih držav, jim je Anglija pripravljena dati važna oporišča v Atlantskem in Tihem oceanu

Washington, 17. avg. br. Prezident Roosevelt se nocoj v Odenburgu sestane s predsednikom kanadske vlade Mackenzienom Kingom. Sestanku bodo prisostvovali ameriški vojni minister Stimpson, ameriški poslanik v Ottavi ter še dva ameriška delegata. Tudi na kanadski strani bo sestanku prisostvovalo več državljkov in strokovnjakov.

Washington, 17. avg. j. (A. R.) O pogajanjih med Zedinjenimi državami in Anglijo glede nekaterih otokov, ki bi jih Anglija dala v najem Ameriki za ureditev letalskih in pomorskih oporišč, objavlja nekatere konkretne podrobnosti diplomatiki dopisnik lista »Daily Telegraph«. Med drugim navaja, da je namen pogajanj med Washingtonom in Londonom do sedaj obrambno sodelovanje Zedinjenih držav in Anglije, toda na tak način, da položaj Zedinjenih držav kot nevtralnega teritorija ne bi bil v ničemer prizadet.

V bistvu je vseeno, od katere strani je prišla pobuda za ta pogajanja, glavno je, da so že došli visoki in vplivni opazovalci vojske in mornarice Zedinjenih držav in da so v Londonu dobrodošli. S prihodom

ameriških opazovalcev sta se Amerika in Anglija znatno bolj zblizali kakor sta bili dozdaj.

Nato podaja dopisnik lista »Daily Telegraph« nekatere konkretne točke, o katerih se vodijo pogajanja med Zedinjenimi državami in Anglijo ter pravi: Čeprav Velika Britanija v Zapadni Indiji nima nikakih lastnih pomorskih oporišč, pa vendar v tamkajšnjem vodstvu stacionirana angleška vojna mornarica redno obiskuje vrsto pristanišč in pomorskih točk, ki so vse do neke mere strateško pomembne. Med nje spadajo Kingston, Jamaica, Castries, Santa Luzia, Bridgetown, Barbados, Port of Spain in Trinidad. V Tihem oceanu leži cela vrsta strateško važnih otokov in otočnih skupin, ki so sedaj pod britansko nadoblastjo. Med njimi so posebno važna otočja Fidli, Tonga, Salomonski otoki in razen tega angleški mandat Nova Gvineja. Angleški informator sicer ne navaja direktno, da bi se ravno za navedene točke vršila pogajanja, lahko pa se to povsem zanesljivo sklepa iz samega položaja.

Seja vlade v Zagrebu

Zagreb, 17. avg. o. Dovi ob 10.40 je na povratku z Bleda prispel v Zagreb predsednik vlade Dragiša Cvetković. Najprej se je podal k zagrebškemu mitropolitu, pri katerem je ostal kakke pol ure. Pozneje je obdvoval v hotelu »Esplanade«. Po obedu se je odpravil na naravnost na letališče, kjer so ga že pričakovali zagrebški novinarji.

Na njihovo vprašanje, kaj je z napovedanimi reformami, je dejal: »Bo reform bo vsekakor prislo. Dne 25. t. m. bodo vsi člani vlade v Zagrebu, 26. avgusta, na običajno sporazuma, bo tu seja vlade. Tedaj bosta kaj več izvedel.«

Prehrana banovine Hrvatske

Zagreb, 17. avg. o. V oddelku za obrt, trgovino in industrijo na banovini je bila danes ustanovna skupščina »Pooblašcene gospodarske delniške družbe banovine Hrvatske« (POGOD). Skupščino je otvoril predstojnik oddelka prof. Mirko Lamer. Obrazložil je naloge nove družbe, ki bo morala v prvi vrsti skrbeti za prehrano prebivalstva banovine Hrvatske. Doslej je za to skrbel »Gospodarska sloga«, ki je sodelovala z bansko oblastjo in Prizadom. »Gospodarska Sloga« pa ne more izpolniti vse naloge in prehrana prebivalstva tudi ne spada med njene naloge. POGOD ne bo konkurenčna ustanova Prizada, nego bo v njem najtesneje sodelovala. Zato bosta v njenem vodstvu tudi ravnatelj Prizada dr. Toth in en član njegovega izvršnega odbora. POGOD bo preko Prizada tudi zvezi z srbskimi gospodarskimi in zadružnimi organizacijami. Majoriteto delnic pri POGODU bo imela banovina Hrvatska, ostali del delnic pa bo odpadel na druge ustanove in privatna podjetja.

Na skupščini so bila sprejeta pravila in izvoljena sta bila tudi ravnateljstvo ter nadzorni odbor. Za predsednika družbe je bil izvoljen predstojnik dr. Lamer. Za glavnega ravnatelja POGODA je bil imenovan dr. Flegel. Delniška glavica POGODA bo znašala 20 milijonov din. Prva tranša v znesku 10 milijonov je že vplačana.

Nov član sodišča za zaščito države

Beograd, 17. avg. AA. Za člana državnega sodišča za zaščito države v Beogradu je imenovan dr. Pavle Marčec, sodnik Stola sedmorice v Zagrebu.

Odlaganje

Beograd, 17. avg. AA. Z redom sv. Save 3. stopnje je odlagan s sodnik apelacijskega sodišča v Ljubljani g. Josip Janc, ki je bil z istim ukazom na lastno prošnjo upokojen.

Razpisana mesta na ljubljanski univerzi

Beograd, 17. avgusta. p. Rektor ljubljanske univerze je razpisal natečaj za docenta pri stolici za vodne gradbe s hidravliko. Prosilci morajo biti gradbeni inženjerji ter morajo izpolniti pogoje po § 124 vseučiliške uredbe ter po § 3 in 4 uradniškega zakona. Prošnje s potrebnimi dokumenti je treba do 30. septembra vložiti pri rektoratu.

Prav tako je bil razpisani natečaj za mesto izrednega profesorja za reguliranje termičnih strojev pri stolici parnih motorjev z notranjim izgorenjem. Prosilci morajo biti strojni inženjerji. Prednost imajo kandidati z večletno prakso v industriji, ki so samostojno vodili ali popravljali večje kalorifčne centrale. Izpolnjeni morajo biti pogoji §§ 105-4 in 114 obče vseučiliške uredbe ter §§ 3 in 4 uradniškega zakona. Prošnje je treba vložiti do 30. septembra.

Zahteve Nemcev v Rumuniji

Bukarešta, 17. avgusta. AA. (Havas) Votitelji nemške manjšine so predložili predsedniku vlade predloge, ki vsebujejo močnejšo udeležbo nemške manjšine pri vodstvu krajevnih poslov in pravico do avtonomnih oboroženih enot, ki naj bi ščitile red v krajih, kjer prebivajo Nemci.

Bukarešta, 17. avg. j. (Radior) Rumunski listi obširno pišejo o velikih pripravah, ki so ta čas v polnem teku v Galacu, kjer nastaja veliko zasilno taborišče za Nemce, ki bodo iz zasedene Dobruže preseljeni v Nemčijo. V taborišču bo prostora za 90.000 ljudi. Preseljeniki bodo najbrže prepeljani v Galac na ruskih podonavskih transportnih čolnih. Po kratkem vmesnem bivanju v Galacu bodo prekranci na nemške donavske ladje in prepeljani v Nemčijo.

Šahovski turnir v Celju

Celje, 17. avgusta. Danes popoldne so bile odigrane prekinjene partije iz 7. kola, in deloma se je pričelo 8. kolo.

Stanje po 7. kolu je naslednje: Šubarić 5 in pol, Berner in Jerman po 5, Sorli in Drašić po 4 in pol (1), Mikura in Šiška po 4. Majstorović 3 in pol (2), Smigovec in Milnar po 3 in pol. Gottlieb in Marek po 3 (1), Medan 2 in pol (1), Pavlović 2 in pol, Popović in Savić po 2, Zuk pol (1), Grašer pol.

V 8. kolu sta nocoj premagala Grašer Gottlieb in Sorli Zuka.

Izpred sodišča za zaščito države

Beograd, 17. avgusta. AA. Z razsodbo sodišča za zaščito države od 16. t. m. 1940 št. 84-40 so bili obsojeni zaradi dejanj po čl. 13 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi:

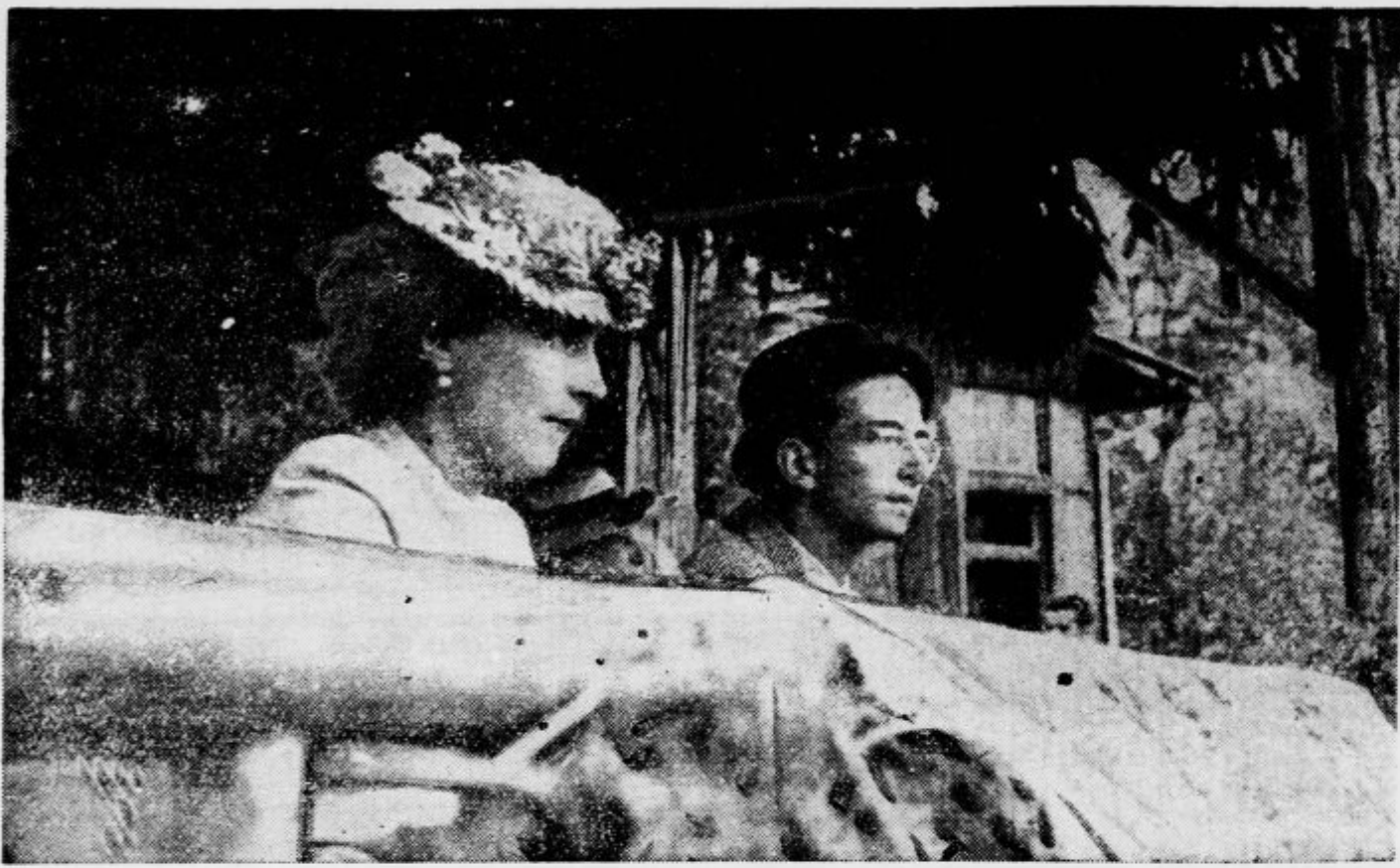
Ivančević Anton, mesar iz Podbrda (Italija), na kazen treh let robjne in na triletno izgubo častnih pravic.

Kravanja Ferdinand, delavec (z Jesenic iz goriškega okraja, Italija), na kazen štirih let robjne in na 4letno izgubo častnih pravic.

Knez Alojz, šofer iz Marjinega Celja (Nemčija), na kazen petih let robjne in petletno izgubo častnih pravic.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: V severnih krajih se bo postopno zjasnilo. Ponekod v srednjih predelih države in na jugu bo prevladovalo še oblačno vreme. Temperatura se ne bo dosti spremenila.

Teniški turnir na Bledu so pretekli ponedeljek popoldne obiskali tudi člani dvora. Na levi sliki sta Nj. kr. Vis. kneginja Olga in Nj. Vel. kralj Peter, na desni pa so Nj. Vis. kneginja Olga, Nj. Vel. kralj Peter in Nj. kr. Vis. knez Aleksander, prvorojenec kneza namestnika Pavla in kneginje Olge, ki je te dni praznoval 17. rojstni dan in bil uvrščen v našo vojsko. Na obeh slikah je videti s kako živahnim zanimanjem so člani dvora zasledovali potek borbe na tenišču

In memoriam...

Ob 60. obletnici rojstva pokojnega dr. Ljudevita Pivka

Maribor, 18. avgusta
Včeraj, v soboto 17. t. m. bi bil praznoval svojo šestdesetletnico eden najboljših sinov našega naroda, dr. Ljudevit Pivko. Toda on tega življenjskega jubileja žal ni dočkal. Kar je bilo dano in bo še zopet dano neštetim drugim, ki pomenijo samo majhne številke v občestvu naroda, tega kruta usoda ni naklonila njemu, apostolu slovenske, jugoslovenske in slovanske misli, njemu, klicarju in zidarju, njemu, ki so se v njem izkristalizirale vse lepe last-

nosti slovanskega človeka: plemenitost, srčna kultura, delavnost, ljubezen do rodne grude, miroljubnost, a v slučaju potrebe odločnost in borbenost.

Tako pa pohitejajo danes naše misli tja ven na dom pokojnih na mariborskem Pohorju, kjer že četrto leto počiva njegovo telo. Ob njegovem grobu najdeš utehne in tolažbe v težkih urah našega naroda, utehne, ki jo je znal on s svojo dobrodušnostjo in segavostjo tako rekoč pričarati vsakomur.

Spomini mi hitijo nazaj v čase, ko sva na poprišču slovenske in jugoslovenske politike nekoliko tesneje sodelovala na raznih shodih in sestankih in v naši prestolnici. Njegova beseda je tekla preprosto, pa naj so bili pred njim kmetje, delavci ali meščani. Nič pompoznega ni bilo na besedi, nič preračunane. Priprosto, a prepričevalno, in vedno s segavim humorjem zaslojeno. Ko pa je končal in se poslušalci še niso hoteli razhajati, si je nabasal in prižgal svojo pipico in se vsedel k mizi med skupino kmetov, pa se razgovarjal o letini, o davkih in o vsem, kar je možake zanimalo. Spoštovali, čislali so ga, ker nikdar ni dajal nemogočih obljub. Če mu je pa kdaj zastavil vprašanje, na katero ni mogel dati ugodnega odgovora, pa je znal zabeliti svoj odgovor s šalo, ki ni zabolala, pa je vendar vprašalca spravila v boljše voljo in na druge misli. Tudi pri včasih ostrih političnih očitkih se ni Pivko niti najmanj razburil, ampak je ostal povsem miren in tudi nasproti kritiki ljubezljiv.

Bilo je — če se ne motim — leta 1927, ko je Pivko drugič kandidiral v takratnem mariborsko-celjskem volilnem okrožju kot nosilec napredne liste. Nekje na Dravskem polju je bil napovedan za večerno uro volilni sestanek njegov in njegovega sreskega kandidata. Ko sta prišla tja, sta našla gostilno polno, večinoma mladih fantov, ki niti volilne pravice še niso imeli. Ozračje je bilo napeto, pogled: temni. Bistroumni Pivko je takoj presodil situacijo: strankarska ozkosrčnost je nagnala na shod vročevrčno mladino, da bi eventualno »pregledala« obisti »izdajalca« Pivko, kakor so ga takrat žigosali v slepi strankarski strasti nekateri časopisi zaradi Carzana. Toda Pivko, sicer miroljubna in plemenita dobitčina, je bil vse prej nego zajec. Vsedel se je s svojim »kandidatom« k eni izmed miz in začel govoriti. Bila je že tema in gorela je luč. Pivko je mirno govoril dalje. Fantje vedno bolj tišče k njegovim mizi. Vidi se, da hoče eden izmed njih doseči svetilko, ki je visela s stropa, da bi jo ugasnil in da bi »narod« lahko v temi svoje opravil Pivko nekaj časa gleda to početje, nato pa seže v žep vzame iz njega velik žepni nož, ki ga je stalno nosil s seboj, ga odpre in z besedami: »Fantje, tudi jaz sem iz kraja doma, kjer z nožem dobro jutro voščijo!« ga zapiči pred

sebe in mizo. Nato si nabaše pipo, nažge in mirno stojič kadi. Fantje se spogledajo in umikajo — in Pivko je mirno nadaljeval svoj govor in končal. Sele ob koncu je opazil, da mu je kandidatski tovariš med tem neopaženo popihal skozi neka stranska vrata in jo mahnil kar čez njive in travnike na postajo... Mirno je krenil za njim po cesti.

Takšen je bil Pivko: miren, priseben, odločen.

Zivo mi je še v spominu, kako je Pivko že ob priliki svoje prve kandidature l. 1925, pa tudi vedno pozneje na svojih shodih zavzemal stališče, da mora Jugoslavija ne glede na trenjati režim v Rusiji, stopiti v diplomatske odnose s to državo. Utemeljeval je to z istimi razlogi, ki se sedaj vodijo do tega, da je naša država navezala z Rusijo diplomatske stike. Gledal je povsem realno, nič ni bilo v njegovih besedah slovanske sentimentalnosti. To svoje stališče je zastopal tudi v Beogradu.

Dasi Pivko ni bil poklicni politik, ga je vendar odlikovala dalekovidnost tudi v pogledu državne politike.

Koliko takšnih in podobnih reminiscenc bi lahko napisal!

Vendar naj zapišem tu samo še eno, ki je značilna za Pivkovo široko jezikovno znanje.

Vozila sva se od Podčetrca proti Sv. Petru pod Sv. gorami, kjer je bil po maši shod. Ko sva z visokega Srebrnika privozila v dolino pred St. Petrom, zagledam na levi ob cesti tablo z napisom: Kraj Ples, občina Sv. Peter itd. Ples? Tja pa ljudje menda zelo radi plešejo, pravim v šali. Pivko pa da ustavi voz in se razgleduje po dolini. »Ali se ti ne zdi,« mi pravi, da je ta kotlina bila nekoč jezero? Da, resnično izgleda tako. Prav tako, kakor kotlina pri Šmarju pri Jelšah, kamor hodijo naši pobožni romarji iz Slov. goric in Prekmurja še dandanes na božjo pot, pa ne v Šmarje ali v Jelše, ampak »na jezera«. — »Glej,« pravi Pivko dalje, »na Slovaškem in deloma tudi na Madžarskem v krajih, kjer so nekoč bili Slovani, je še danes cela vrsta jezer, ki nosijo ime »pleso« ali »bleso«. Nedvomno je tudi šentpetrski Ples tega izvora.«

Značilno za Pivkovo široko lingvistično razgledanost!

Težko nam je, da moremo ob šestdesetletnici Pivkovega rojstva mesto iskrenih voščil za dolgo življenjsko pot le zbuhati te in takšne spomine ob njegovem preranem grobu.

Ave, prijatelji! V. S.

Naš atek

Ljubil je zemljo, svobodo in neprisljeznost.

Zrastel je na vasi, v primitivnem okolju kakor krepko, visoko drevo. Priprosto, a samosvoje je ostal do svoje smrti. Saj se ga mogoče še spominjate, vi, ki ste ga poznali, kako je hodil z nazaj poveznim klobukom, kar velja pri malomeščanih za nelep, kmečki običaj. Ko sem bila še desetletna frilja, ki nisem vedela, na kom bi si še obrusila jezik, sem se včasih jezila na očeta radi tega njegovega klobuka. Posebno takrat, ko je bil dobre volje, si je klobuk nasadil prav na teme.

S svojimi prirodnimi, včasih kaj malo izbranimi izrazi se je marsikomu zameril, toda vsi tisti niso živeli toliko let v Novi vasi; oni ga seveda niso mogli razumeti, ker ne vedo, da v teh naših vaseh ni nežnosti in besedah, ne v dejanjih. Krepko po domače, bilo doma ali kjerkoli, krepko v govoru in v delu.

V rojstno vas ga je stalno vlekel. Kadar koli je bilo mogoče, smo se odpravili vsi tja na počitnice. Mama s kopico otrok in nešteto prtljage si je na tihem želela priti v vlak v samotni oddelek. Toda naš atek ras je že nameščal v odprtem oddelku, tam, kjer je pač največ ljudi. »Tu bomo,« kjer se vsi vidimo. In že je govoril s sosedo, basal pipo in čutil se je v svojem elementu.

— »No, gospod doktor, kaj je kaj novega v Beogradu?«

— »Eh, kaj bi te skoz gučali o toli politiki!« O politiki jim res ni kdovekaj povedal, pač pa je zabelil kako hudomušno in že je bil ves vagon v smehu. Užival je, če je lahko zabaval svoje rojake z Dravskega polja. To so vam vlekli iz pip in cigar ter se na vse grlo blaženo krohotali.

To je bilo še takrat, ko je bil še zdrav.

Kako rad se je šalil, vsakega si je privoščil! Toda kdor ga je poznal, mu ni mogel zameriti, ker njegova narava ni poznala zlobe.

Nekoč me je nekdo zatožil očetu: »Vi, vašo hčerko pa sem videl s tem in tem«.

Radovedna sem bila, kaj bo rekel atek, kajti s »fanti« poprej res še nisem hodila. »Ali je ta fant tisti, ki vadi v društvu x?« »Tisti je.« »Ljudje so pa res bedasti« — je rekel in stvar je bila končana. Bila sem takrat tako ponosna na očeta, ker ni videl v vsem slabih namenov. Veroval je v dobro in bil največji optimist, kar sem jih poznala. Škoda, da nam je odšel; ta njegov optimizem bi nam olajšal marsikatero v strahu prebite ure.

Nekateri ljudje se prilagodijo okolju zelo hitro, skoraj nevede. Naš atek ni čutil potrebe, da odvrže v mestu prirodnost, ki mu jo je dal rodni kraj. Kaj mu je pomenila zemlja, smo videli takrat, ko je lahko obdeloval, kopal in sejal na malem koščku vrta ob hiši. Kaj so bila zanj drevesa, ki jih je posadil, obrezoval in nemarno gojil! Na gredicah pa le kar največ »buhar«. »Mladi lukci so kot mandljice, je pravil in na ta način naša čebula ni nikoli dozorela. — Iz Beograda se je vozil, kadarkoli je bil svoboden, čeprav le za nekaj ur. Prva pot ga je vodila na vrt, tam smo ga našli vneto pri delu takoj, kakor hitro je odločil v uto aktovko in odvrzel nadležno obleko

ter čevlje. Kako blažen občutek sproščenosti in svobode! Le malo spanja še — in že spet je bilo treba k seji ali pa v Beograd.

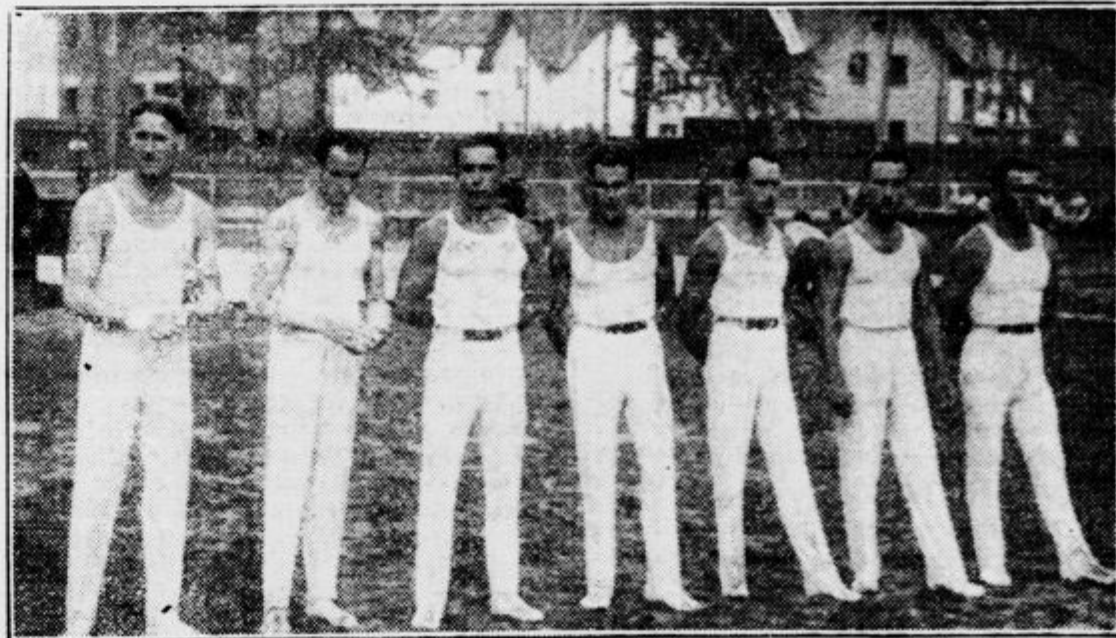
Tako mu je teklo življenje v onem nemirnem času, ko so mu večna potovanja v prestolnico in nazaj odjedala zdravje; pa je vseeno pretrpel še eno noč nespanja v vlakcu, samo da vidi, ali je oreh mogoče vsaj za prst višji.

Marelice so ravno cvetele. Te je imel najrajši. Toda ležal je in ni verjel, da je že čisto slab.

»Mama, šel bom na vrt, prinesi mi, prosim, obleko!« To je bilo na velikonočno nedeljo.

Ni pomagalo nobeno prigovarjanje. Vstal je, pa že pri prvem koraku je uvidel, da ne bi mogel več na vrt. To spoznanje je moralo biti strašno za njega, ki ves čas ni priznal, da je bolezen resna in da je ne bo premagal s svojo nezlomljivo vero v zdravje.

Drugi dan so bili marelični cveti požgani od mraza in smega; kar pa jih je še ostalo, so ležali v krsti poleg našega ateka. C. P. Z.

Vzorna vrsta Sokolov in članov fantovskega odseka na Jesenicah, ki je pri skupnem nastupu na jeseniškem kulturnem festivalu žela mnogo priznanja in odobravanja. Danes praznujejo Jesenice drugi del svojega festivala z obsežnim športnim sporedom

Tako se je vrnil iz Francije 37-letni Bogdan Petričič, doma pri Plitvičkih jezerih v Liki, ki je preživel 7 let v mestu Chaumontu v Franciji. Ko so Nemci zasedli mesto, se je Petričič odločil, da se s svojo 33-letno ženo Milico in 11-letnim sinčkom Manetom vrne v domovino. Na dva voza je natovril vse svoje premoženje in 17. julija so se podali na daljnjo pot skozi Nemčijo. Pretekli terek so prispeli v Maribor in nadaljevali pot v Liko. Prispeli so v domovino le z nekaj obleke in s parom konj, drugo so morali spetoma prodati, da so se lahko preživeli

Ljubljanski natakariji v laški pivovarni

V sredo 7. t. m. je Pečnikov avtobus iz Tavčarjeve ulice odpejal 40 ljubljanskih natakarijev v Laško, kamor jih je povabila uprava gostilničarske pivovarne, da si ogledajo moderno urejeno podjetje. Pot jih

je vodila preko Kamnika in po Savinjski dolini do Celja, kjer so se pridružili še celjski tovariši.

V Laškem jih je sprejel ljubeznivi upravni svetnik g. inž. Uhlir in jim razkazal le-

IGN VOK
LIUBLJANA, TAVČARJEVA 7
BIANCHI, PUCH, NSU, PHANOMEN

Poslušajte zvonce in se pridružite množici ljubiteljev avtomobilov.

po urejeno podjetje. Iz izvajanj tvorniških strokovnjakov je bilo razvidno, da prideluje podjetje mesečno okoli 60 vagonov piva, ki gre kaj kmalu v promet. Natakariji so se kot najtesnejši sodelavci gostinstva zanimali zlasti za vse vrste piva, ki se izdelujejo v tej pivovarni. G. ravatelj je poskrbel, da so vse vrste piva spoznali. Predvsem termalnega svetlega in temnega niso mogli prehvaliti.

Po običajnem slikanju je skupino natakarijev povedel g. upravni svetnik na ogled termalnega kopališča s lepo urejenimi restavracijskimi prostori. Zvečer je uprava pivovarne priredila, skoro bi rekli, svečano večerjo. V imenu uprave je natakarije pozdravil predsednik g. Ciril Majcen. Za topeel sprejem pa se je zahvalil potni maršal g. Ernest Cvetko, in naglašal stremiljenje gostinskih nameščenecv po strokovnem izpopolnjevanju. Hkratu se je zahvalil tudi Zvezd združenj gostinske obrti, ki kaže razumevanje za težnje gostinskih nameščenecv po izboljšanju gmetnega počitja.

Ob 21. je avtobus odpejal zadovoljne natakarije preko Celja in Savinjske doline v Ljubljano. Izlet, ki ga je priredila Zveza gostinskih nameščenecv iz Ljubljane, bo ostal vsem udeležencem v lepem spominu.

Pri „Zlatorogu“ v avgustu

Druga polovica avgusta se je pričela. Nekateri so že bili tako srečni, da so si mogli privoščiti počitnice, mnogo pa je še takih, ki jim služba še ni dovolila oddiha in za te je zdaj najlepši čas, da se odpočijejo in da se čimprej odpravijo na letovišče k Boh. jezeru. Hitro mine vožnja do Bohinjske Bistrice, kjer je po prihodu vlaka živo vrvenje in bitenje na avtobus, ki vozi od vsakega vlaka do »Zlatoroga« ob Bohinjskem jezeru. Člani Slovenskega planinskega društva uživajo posebno popust pri vožnji na navedenem avtobusu in naj zatorej zahtevajo od sprevoznika vozovnico za planince.

Ob ljubki ceste Sv. Janeza se prične v solncu se svetlikajoče Bohinjsko jezero, katerega zaključni stena Komarča. Na avtomobilski cesti ob jezeru vozi avtobus do »Zlatoroga«, kjer sprejema izletnike prijazni osebni, ki hoče vsakomur ustreči. Sobe z razgledom na jezero ali z razgledom na skalovito Podrto goro ali z razgledom na Komarčo in Savico so na razpolago. Prijeten hlad je v vseh sobah »Zlatoroga«, prijeten vrt nudi toliko zaželeni oddih, izborna kuhinja okrepi razžaljene živce. Slovensko planinsko društvo je za drugo polovico avgusta in za september izredno znižalo vse cene, tako da si morejo v tem pretepem delu Slovenije privoščiti zaslužen letovišče tudi manj imoviti sloji. Vsakemu pripade po trudopolnem delu oddih in zato nudi »Zlatorog« s svojimi zmernimi, pri sedanjih razmerah skrajno nizkimi cenami. Vse podrobne informacije dobi pri upravi »Zlatoroga«, pošta Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru, kjer morete tudi naprej naročiti sobe. Sicer pa dobite zadnje informacije tudi v društveni pisarni SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4-I in v vseh poslovalnicah »Putnika«. (—)

Prvi lov kralja Petra II.

Na Veliki Šmaren si je pod Brano pridobil tri lepe lovske trofeje

Kamnik, 17. avgusta
Na praznik v četrtek je bil naš mladi vladar prvič na lovu v Kamniški Bistrici. Dopoldne se je pripeljal z Blede v spremstvu svojega bratranca kneževca Aleksandra, ministra dvora g. Antica in drugih odličnih gostov, v lovske dvorce onkraj izvirka Bistrice, kjer je blagopokojni viteški kralj Aleksander tako rad prebil par dni v letu

Lovski dvorec v Kamniški Bistrici

na prijetnem lovskem oddihu. Iz dvorca je mladi kralj s svojim spremstvom peš krenil pod Brano na stojišče med

Podi in Zmavcarji. Gonjači in lovci so odlično izvršili svojo nalogo, zato visokim lovcem ni bilo treba dolgo čakati na zagon divjadi proti stojiščem.

Lovska sreča je bila kralju zelo naklonjena. Kakor je njegov blagopokojni oče slovel kot izborni strelac, tako obeta tudi mladi vladar postati njegov vredni naslednik. S sigurnimi streli si je osvojil tri krasne lovske trofeje, ki mu bodo gotovo drag spomin na prvi lov v Kamniški Bistrici pod steno Brane. Takisto je bila lovska sreča mila Nj. Vis. kneževcu Aleksandru in ostalim kraljevim gostom.

Vreme je bilo kakor nalašč za lov, zato so bili kralj in njegovo spremstvo izborno razpoloženi. Megla, ki je letos stalen gost Kamniških planin, se je razkadila že v zgodnjih jutrnjih urah, tako da so visoki lovci uživali lep razgled na strme stene razklatih vrhov osrednjih Kamniških planin, po katerih je ob klicih gonjačev drvela divjačina v dolino.

Veselo razpoložen je kralj po uspešnem lovu obdaroval gonjače in bistriške lovce

italijanske agencije »Stefanie«, ki zavrača angleško trditve, da so Italijani izgubili od začetka vojne pa do 8. avgusta 146 letal, v resnici pa da so jih samo 142. Oporazilo nas, da je poročilo, kakor nam ga je dostavila, »Avala«, pogrešno. Agencija »Stefanie« je ugotovila, da so Italijani v tej dobi izgubili 42 letal, kar s tem popravlja.

Trofeja z masonskega lova

Med masone je uvrstila »Hrvatska straža« sedaj tudi bivšega francoskega generala Gamelina. Po njenih informacijah je bil po nalogu masonov pred leti odstranjen s francoskega vrhovnega poveljstva general Weygand, da je »napravil« mesto masonu Gamelinu. Nesrečni Gamelin se bo morda moral zagovarjati zavoljo marsikaterih napak in pogreškov. Zaradi masonstva pa prav gotovo ne, ker je znan kot globoko veren katoličan, ki je to svoje katoličanstvo tudi vedno javno izpričeval, kakor njegov srečnejši vzornik maršal Foch. Pri »Hrvatski straži« so hudo ponosni na to, da so najboljši specialisti za vse masonske zadeve celega sveta. Zato bi takih napak res ne smeli početi. Če pojdejo po tej poti naprej, bodo končno proglašili še maršala Petaina za masona.

Odklonjena pravila

Kakor smo svoj čas poročali, je pripravljali odbor za ustanovitev društva prijateljev Rusije vložil društvena pravila pri ljubljanski policijski upravi. Ta je sedaj pravila zavrnila in pripravljali odbor se je razšel.

Dan Radićeve smrti naj postane praznik

»Seljački dom«, službeno glasilo HSS objavlja uvodnik o obletnici smrti Stjepana Radića. Uvodnik zahteva na koncu, naj se 8. avgust kot dan smrti Stjepana Radića proglasi za narodni in državni praznik na ozemlju banovine Hrvatske.

Ruma vabi industrijo

Kakor poroča novosaški »Dan« je sklenil občinski svet v Rumi dati vsem industrijskim podjetjem, ki bi ustanovila v Rumi svoje obrate, velike ugodnosti. Predvsem je pripravljena občina odstopiti industrijskim podjetjem brezplačno zemljišča za zgraditev tovarn v neposredni bližini železniške postaje. Poleg tega bi se običajno s posebnimi pogodbami odrekla za gotovo vrsto let vsem običajnim davčnim na ta podjetja. Po informacijah »Dana« je v Rumi na razpolago tudi dovolj cenovnih delovnih sil, ker so življenjski pogoji v tem kraju zelo ugodni.

Pojasnilo iz Kamnika

Pišajo nam:
V »Slovenec« od 10. avgusta čitamo o napredni mladini, ki »dela cirkus iz svetovne vojne in padlih vojakov«. Približno v enakem tonu piše o tej stvari tudi listič »Pod Grinotvica«, ki je označen kot »Glasilo za kamniški kraj« in ga izdaja g. župan Nandje Novak, finansira pa bog ve kdo.

»Slovenec« dopisnik in vsi »merodajni« prav dobro vedo, kdo je bil iniciator pietetne svečanosti, ki se je spontano razvila v močno manifestacijo ljubezni do onih, ki so nam priborili svobodo in za domovino padli. Radi razumemo jezo g. dopisnika, ki je rabil 14 dni, da je prišel do sapa, saj je Kamnik tisti večer razorno dokazal, kje so njegove simpatije in kaj je smatral za cirkus.

Iz dopisa v »Slovenec« ir iz zasljevanj (na občini!) pa se vidi, da bi na vsak način radi to napravili organizaciji, ki ni imela pri celi stvari prav nič opraviti, razen v kolikor so se posamezni člani te orga-

Zdravilno delovanje Rogaške mineralne vode

Pri žolčnih kamnih in kroničnem vnetju žolčnega mehurja

je treba piti štirikrat na dan 100–200 g segrete vode Donat! — Hitro piti!

nizacije udeležili svečanosti. — »Viteška« mladina prosi g. dopisnika, naj bo malo bolj resničen in v svoji bodočnosti in v pusti v miru, ker nima časa za razne take odgovore in pejsnila, saj mu je gotovo znano, da ima baš zadnji čas obilo boljše in hvalečnejše dela.

Vojna in vreme

Tudi vremenoslovje je zelo važna pomožna vojna vešča
Dve plati slovite angleške megle

Sodobna vojna taktika si je podredila v službo ne samo vso tehniko, marveč tudi marsikako drugo panogo znanosti. Vidimo, da danes igrajo veliko vlogo v vojni kemija, tehnika, mehanika, balistika, elektrotehnika, gradbena znanost, zdravstvo. Malokomu pa je znano, da je moderni vojskovodja vpregel v svoj voz tudi vremenoslovje. V vojni zgodovini nahajamo na stotine primerov, ko so bile važne in odločilne bitke dobijene, odnosno izgubljene samo zaradi vremenskih okoliščin. Te so zadale hude udarce marsikomu strategu, čigar načrt in organizacija pohoda sta bila ne samo odlična, marveč včasih naravnost genialna. Proti elementarnim uimam se ne more boriti nobena vojska in kadar elementi prestopijo mere svojega običajnega udeleževanja, jih človeška moč ne more ustaviti. Ne gre tu toliko za hudo zimo, na katero se previden vojskovodja lahko pravočasno pripravi, tudi ne za dolgotrajno vročino, zoper katero se tudi najdejo kolikor toliko učinkovita sredstva, temveč za nenadne vremenske izpremembe, ki v trenutku izpreverijo vse možnosti pregibanja velikih vojskih sil ter zavro vsak napad velikih množic. Kadar n. pr. od nepričakovanih naličev narastejo reke ter zalijejo nižje ležeče kraje, odnese mostove in razmoči tla, je ustavljena vsaka, še tako odlično pripravljena ofenziva.

Tudi v sedanji vojni vemo, da nemško vrhovno vojno vodstvo pazno zasleduje vremenska poročila ter vremenske napovedi in po njih uravnava svoje odločitve glede napada. Tako bi n. pr. napad na Poljsko po mnenju vojskih strokovnjakov morda ne imel takšnega bliskovitega uspeha, ako ne bi bil lanski september izredno suh mesec, ki je omogočil tudi najtežjim nemškim motoriziranim divizijam neoviran pohod preko poljskih ravnin. Mesec dni kasneje bi nemško težko orožje naletelo na razmočeno pota in ceste, po katerih bi bilo celo lahki artiljeriji in pehoti skrajno oteženo prodiranje. Tanki in težki topovi bi se bili pogrezali v blato že na cestah, izven potov pa bi bilo prodiranje nemogoče ali pa vsaj zelo težko in počasno.

Nikakršnega dvoma ni, da je tudi uspeh nemškega napada na Anglijo v veliki meri odvisen od vremenskih prilik na Britanskem otočju. Velika Britanija ima izrazito oceansko podnebje: mile zime, razmeroma hladna poletja ob stalni visoki vlažni vlazi, obilica padavin, zlasti jeseni in po-

zim, jaka oblačnost ter vetrovi z juga in jugozapada, ki prinašajo vlago. Morje okoli Britanskega otočja je pozimi znatno toplejše od ozračja krajev v notranjosti otoka z isto severno širino. Ob južni obali vlada subtropsko podnebje, silno onemu, ki ga imata v istem letnem času Genova ali Reka, daši leži angleška obala znatno bolj severno.

Jesen in zima sta v Angliji ona letna časa, ko morje izhlapeva velike množine sopare, ki se vleže nad Anglijo kot nekaj megleni ščit. Južna obala Anglije ima na leto le kakih 1700 jasnih ur, kar bi dalo povprečno le okoli 70 jasnih dni in noči. Jasno vreme odpada večina na poletne mesece junij, julij in avgust, dočim v ostalih treh četrtinah leta prevladuje megleno in oblačno vreme. Kraji na severu so v tem pogledu še na slabšem. Znani topli tok, ki prihaja iz Mehškega zaliva, tvori nekako centralno kurjavo za vso Anglijo, ki bi bila zaradi svoje severne lege neprimerno bolj mrzla, ako bi ne obiljal Zališki tok. Toplo morje pa obenem dobavlja Angliji onoprodirno meglo, ki je znana po vsem svetu.

Tudi v »Jutru« smo že zabeležili vrsto poročil o mnenju raznih vojskih strokovnjakov o tem, kako lahko angleška megla vpliva na nadaljnji razvoj vojne. Ta mnenja nikakor niso enotna, temveč prav zelo različna. Nekateri pravijo, da je neprodna megla, ki navadno nastopi konec avgusta ter leži potem skoro nepretrgano vse do januarja, najhujša ovira za vsako zračno akcijo. Na ta način so bržčas tudi nastale vedno se ponavljajoče vesti, da hočejo Nemci izsiliti odločitev še ta mesec, in s tem celo razlagajo naraščajočo silovitost nemških letalskih napadov zadnji tedni.

So pa še drugi, prav tako resni in odlični vojski strokovnjaki, ki so vprav nasprotnega mnenja. Oni opozarjajo, da lahko tudi megla tudi napadalcu velike ugodnosti. Brzi ploski člani, ki naj izkrcajo čete, se lahko neopazeno približajo obali, stražne ladje jih v neprodni megli ne morejo obstrlejevati in branilec nima pravega pregleda nad nevarnostjo in akcijo izkrcanih čet, ki delujejo v megli. Tudi letalski napadi niso izključeni, ker so aparati danes že tako natančni, da pilot lahko po njih natančno ugotovi, kdaj je nad tem ali onim mestom, ki ga išče.

Prirodna zameglitev Anglije ima torej svoje dobre strani za branilce, a tudi za napadalce in bi bilo zato prerano ugibati, kdo jo bo znal bolje izrabiti.

Vojna v zrcalu listov

Dolžnost malih držav

Sofijsko »Slovo« objavlja o usodi malih držav uvodnik svojega ravnatelja poslanca Kožuharova. Najprej omenja službene nemške izjave, da želi Nemčija skorajšnjo rešitev vseh spornih vprašanj na jugovzhodu.

V zadnjem času — nadaljuje nato — v gotovih političnih krogih objokujejo usodo malih držav. Toda mi ne delimo njihovega pesimizma. Namesto neprestane objokovanja usode malih držav, bi bilo bolj koristno da te države nudijo preprčljive dokaze, da kljub svoji majhnosti po ozemlju in prebivalstvu niso majhne po zavednosti in politični zrelosti. Ne smemo vedno pričakovati kakor otroci povzroč in navodil, marveč morajo same reševati medsebojna nasprotja, odstranjevati vse, kar jih deli, in iskati, kar jih zbližuje. To je treba priporočati tudi balkanskim državam. Te države imajo za seboj bogata politična izkustva. Videle so, kako negotovo in vznemirjeno je bilo tukaj življenje zaradi nepravilnosti mirovnih pogodb. Bilo bi modro, da sedaj same po svoji lastni pobudi odstranijo vse to, kar jih je delilo doslej. Kombinacije obkroževanja in izolacije so zastarele politična sredstva, ki sodijo v zgodovino. Balkanska zajednica in balkanski mir sta lahko trajna samo, če bodo vse balkanske države zadovoljne v svojih pravičnih nacionalnih aspiracijah. Ko bomo razumeli to osnovno resnico, bomo storili veliko večjo uslugo malim državam, kakor pa če prelevamo solze za njihovo usodo. Pomagaj si in boš ti bo pomagal!

Pomen bojev v Afriki

V pregledu afriških bojev, ki dobivajo vedno večji vojaški pomen, piše znani angleški publicist Garvin v »Observer«: »Doživljamo začetek najusodnejše borbe v vsej naši zgodovini. Ta borba je pomembnejša od borbe za Indijo in Ameriko, ki se je vodila v osemnajstem stoletju med Anglijo in Francijo. Ta ogromni spopad, ki se vrši v prostoru med Sredozemljem in ekvatorjem ni nič drugega kakor bitka za britanski svetovni imperij, ki je sestavljen del bitke za Anglijo in ki bo skupno z njo odločala o nadaljnji usodi vsega sveta.«

Garvin pravi nadalje, da je britanska Somalija sama zase sicer brez večje vrednosti, da pa pomenja italijansko prodira-

nje proti Adenskemu zalivu sestavni del načrta osnih vlečil, preganati britansko mornarico iz Sredozemlja in Rdečega morja. Zato tudi Anglija za nobeno ceno ne bi smela dati iz rok Berbere.

Kaj sodijo Francozi o napadu na Anglijo

Polslužbeni »Le Temps«, ki sedaj izhaja v Clermont-Ferrandu, se bavi v uvodniku z izgledi nemškega napada na Anglijo in pravi med drugim:

»Dovolj so nas opozorili, da ni potrebno, da bi velika ofenziva proti Angliji imela značaj bliskovite vojne, temveč da se lahko izvaja tudi v obliki vojne obrambenja, čeprav je v očitnem nemškem interesu, doseči odločitev čim prej mogoče. Ves problem je osredotočen na vprašanje, kdo obvladuje morje, angleška mornarica ali angleško letalstvo? Tudi na morjih so se popolnoma menjali pogoji moderne vojne. Nedvomno je, da je Nemčija odločena uporabiti vsa svoja letalska in kopenska sredstva. Njene priprave ob francoski in belgijski obali dokazujejo, da poskus izkrcanja ni izključen, če ne kot glavna akcija, vsaj kot postranska operacija, ker bistveno delo morata opraviti letalstvo in mornarica. Nemške priprave so zaključene in napad je pred duri.«

Poroke brez ženina

V nemških poročnih uradih se vedno bolj množijo »poroke na daljavo«. Poročni obredi se vršijo kakor po navadi, manjka le ženin. On je na bojišču in zastopa ga le jeklena čelada, ki leži pred nevesto na mizi poročnega uradnika. Vojna sil oba mlada človeka, ki se hočeta vezati za življenje, da sta v tem svečanem trenutku svojega življenja med seboj ločena. Zenin je pred svojim bataljonskim poveljnikom podpisal izjavo, v kateri izraža svojo nepreklicno voljo poročiti svojo izvoljenko. Strinja se s tem, da pride do zakona v trenutku, ko bo njegova nevesta izjavila pred poročnim uradnikom, da hoče z njim stopiti v zakon. Poročni uradnik ima na nevesto, ki bo v par trenutkih nosila ime bojevnika, resen nagovor o velikem pomenu njene odločitve. Mlada žena izjavlja »da« in podpisuje izjavo. S tem je postala ena izmed milijonov žen, ki imajo svoje može na fronti.

BELEŽKE

Ena najnujnejših reform

Beograjski »Napred« posveča posebne beležke naši administraciji, o kateri pravi, da je postala bolna točka našega državnega življenja. »Državna uprava bi morala biti služba naroda, ne pa narod služba državne administracije. Služba naroda pa bo postala državna uprava šele takrat, ko bo prenehala biti služkinja strank. Dokler bodo izpostavljeni naši uradniki večni nevarnosti, da bodo preganjani zato, ker ne izpolnjujejo slepo zapovedi strankarskih pisarn, tako dolgo ne bomo imeli zdrave in poštene državne uprave.

List zaključuje svoja izvajanja z besedami: »Pri nas se sedaj mnogo govori o reformah. Med najboljšimi potrebami je uredba, da naj služi državni upravi aparat samo narodu in državi. Stranke na vladi naj izvajajo svoje strankarske cilje in programe ne preko državnega aparata, temveč preko svojih organizacij kakor morajo to delati stranke, ki so v opoziciji.«

O učenju rušine

V četrtkovem uvodniku smo zavzeli stališče k reformi jezikovnega pouka na naših srednjih šolah. Poudarili smo potrebo, da se naša mladina čim bolj posveti učenju nemščine in italijanščine, ne zaradi tega, ker so se politične prilike v Evropi danes tako obrnile, temveč ker nam to nalaga trajno sosedstvo z obema velikima narodoma in njunima kulturama. V tej zvezi pa smo opozorili, da ne gre za nemarjati učenja slovanskih jezikov in predvsem ruskega jezika, ki si vedno bolj pridobiva prednost svetovnega jezika in ki bo kmalu prehitel tudi svetovni vpliv angleščine. Tudi tu seveda ne moremo biti merodajni nobeni politični oziri. Nasprotno, Ruščina ni odvisna od režimov, otvarja pa nam pristop v bogato zakladnico ruske literature in ruske znanosti.

S temi našimi izjavami se »Slovenec« nikakor ne strinja. On smatra, da je ruščina danes samo posredovalka za komunistično literaturo in da je zato ne potrebujemo. Ruska beseda da nam nudi danes le strup in zato jo moramo odbiti. Glasilo Komitarijeve ulice pri tem ne pozabljajo opozoriti na »prijateljska društva«, ki danes z ruščino »hazirajo po domovini«. Namen je v tej zvezi zelo prozoren. Oporazilo nam na gospode, da so n. pr. v Mariboru nim zelo blizu stojiči veliki zelo vneti za ustanavljanje takih »prijateljskih društev«.

Jeseniški delavci pri ministru socialne politike

Kakor smo poročali, je minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Srđan Budisavljević povodilo svojega bivanja na Jesenih 8. t. m. sprejel tudi zastopnike vseh delavskih organizacij in starešine delavskih zaupnikov, ki so mu obrazložili delavske težnje in zahteve. Sezanek se je ponovil naslednjega dne v Gozd-Martuljku, kjer so mu izročili zastopniki delavskih organizacij dve spomenici. V spomenici zahtevajo jeseniški delavci izpolnitev zaštite delavskih zaupnikov, katerih poslovanje je treba podaljšati od 2 na 3 leta ter osigurati z zakonitimi določbami. Spomenica se bavi dalje z nekaterimi lokalnimi vprašanji ter se izreka za izpolnitev delovanja inspekcije dela. Posebno poglavje spomenice je posvečeno položaju delavcev, ki so poklicani na orožne vaje.

V drugi spomenici, ki so jo podpisale svobodne delavske strokovne organizacije, se zahteva razpis volitev v delavske in nameštene socialne ustanove. Spomenica ugotavlja, da je sestavljena sedanja uprava ljubljanske Delavske zbornice samo iz zastopnikov ene stranke, ki se daleč ne predstavlja večine slovenskega delavstva, kar so jasno dokazale volitve obratnih zaupnikov.

Glede volitev v delavske institucije je minister dr. Budisavljević izjavil, da jih bo takoj razpisal, čim se bodo razmere v svetu nekoliko pomirile. Prav tako je obljubil, da bo skrbno proučil ostale točke spomenice ter jim ustregel, v kolikor so upravičene in v današnjih razmerah izvedljive.

»Hrvatska straža«

o Andreju Hlinki

V petek, 16. avgusta, je bila druga obletnica smrti Andreja Hlinke. Zagrebška »Hrvatska straža«, ki ji je položaj Slovačkov ideal, za katerega bi bila menda pripravljena položiti tudi svoje papirnato življenje, posveča Hlinki dvoj članek, v katerem pravi med drugim:

»Na dan sv. Roka, 16. avgusta 1938, je umrl v svojem župnem dvorcu v Ružomberku osvobodilski voditelj slovaškega

naroda Andrej Hlinka. Ta najbolj smeln in najodločnejši borec za pravice slovaškega naroda proti madžarskim in češkim uzurpatorjem je odšel ravno v trenutku, ko so se koraki slovaške svobode že jasno in vidno približevali. Če bi doživel samo še šest tednov, pa bi doživel slovaško avtonomijo, ki je bila prvi oči njegovega udeleževanja. Ako pa bi doživel še sedem mesecev, pa bi doživel popolno osvoboditev svojega slovaškega naroda v samostojni slovaški državi. Andrej Hlinka je bil ena največjih osebnosti, kar jih je živel v Evropi zadnjih 30 let.«

Napačne številke

V včerajšnji naši izdaji smo objavili od agencije »Avala« nam dostavljeno poročilo

Kakšne reforme bodo najprej izvedene

Informacije beograjske »Politike« o sklepih zadnjih ministrskih posvetovanj na Bledu

Posvetovanja, ki so bila pretekla dni med člani vlade na Bledu o reformah v našem državnem življenju, so zaključena. Posebni dopisnik »Politike« je obliki o pomenu in vsebini teh reform, gotovo iz avtentičnega vira, zanimive informacije, iz katerih posnemamo:

Vesti, da je šlo pri blejskih posvetovanjih za velike politične reforme, so demantirane. Tisti, ki pričakujejo od vladnih ukrepov nekih senzacij, tudi ne bodo prišli na svoj račun. Vlada bo prihodnje dni izdala številne uredbе, ki se v glavnem nanašajo na to, da popravijo gotove nedostatke naše gospodarske organizacije v duhu diriganega gospodarstva. V tem pravcu je vlada že do sedaj delovala in izvedla gotove ukrepe, ki pa so ostali skoraj neopazni, odnosno niso še v polni meri izvedeni. Sem spadajo predvsem odredbe o pobijanju draginje, o pobijanju spekulativnosti na prislino bivanje, določanje cen za žito in kruh, prislino nakupovanje volne za industrijo po visokih cenah. Zlasti se bodo sedaj izgradiili ukrepi za pobijanje draginje. V tej zvezi se računa s potrebo racionaliziranja življenjskih potrebščin. S tem bi se pobijali pomanjkanje blaga, spekulacija in naraščanje cen.

Za gotove industrije je predvideno postavljanje posebnih komisarijev, ki naj izvajajo nadzorstvo nad proizvodnjo in to produkcijo vodijo, da ne bo odvisna samo od zasebnega interesa in razpoloženja dotičnih podjetnikov. Pripravljena je uredba

o enotni moki, nadalje uredba o oljarih in o zalozah predvaja.

Predvideva se preureditev Narodne banke. Izvršena bo na osnovi kompromisa med načelom poddržavljanja in sedanjo organizacijo Narodne banke.

Razpisano bo notranje posojilo, ki naj služi za financiranje javnih del, zlasti v pasivnih krajih in pa tam, kjer bi z njimi mogli pridobiti nove komplekse plodne zemlje. Izvrševala se bodo predvsem melioracijska dela na Moravi in na Savi, gradilni vodovodi in izboljšale prometne zveze.

Za preskrbo pasivnih krajev se bodo poleg omrežja silosov gradila posebna skladišča za žito, ki naj na lcu mesta omogočijo dovoljne rezerve hrane.

Uvedla se bo stroga kontrola uvoza, ne samo za blago, ki ga plačujemo z devizami, temveč tudi za vse blago iz klirinških držav. Direkcija za zunanjo trgovino bo dajala dovoljenja, odnosno vodila točno evidenco o količinah in cenah.

Kar se tiče socialnih vprašanj, je ostal problem osrednjega urada za zavarovanje delavcev (Suzor) še nerešen in je v vladi prevladalo mišljenje, da se v delavskem zakonodajstvu ne izvršijo nobene spremembe. Pač pa bodo revidirane odredbe glede minimalnih merzd in glede reševanja sporov med delom in kapitalom, zlasti v odnosu na stavke. Z izvestne strani se je trdilo, da treba rešiti tudi vprašanje organizacije delavstva, toda to vprašanje se še razmotriva med onimi, ki se zanj posebno zanimajo.

Protižidovska borba na Slovaškem

Pod naslovom »Korak k človeški časti« je prošli teden objavil bratislavski »Slovač«, glasilo Tukove vlade, članek o protižidovskih ukrepih. Posebno odobrava odlok, ki prepoveduje Slovačkinjam pod 40 letom starosti služiti v židovskih hišah. List piše o tem predmetu med drugim takole:

»To, da so slovaška dekleta služila v židovskih rodbinah, je bila vedno odprta ran na telesu našega naroda. Mlade in zdrave kmečke deklice so stopale v službo po mestih pri Židih in mnoge izmed njih so se vračale domov zlomljene in moralno pokvarjene zaradi vpliva židovske okolice. Dobro je znano, da smatrajo Židje krščanske služkinje za nekaj manj vrednega, ustvarjenega samo za to, da opravljajo najnižje posle, ki se jih Žid na vso moč ogiblje. Omenjena prepoved predstavlja tedaj korak k človeški časti. Razen tega se bodo merodajne oblasti pobigale, da bodo osebe, ki so morale zapustiti službo pri Židih, takoj dobile drugo zaposlitev.«

K temu problemu je zavzel stališče tudi »Gardista«, glasilo Hlinkove garde, ki se ostreje slika pogubo, kateri so bila v židovskih rodbinah izpostavljena krščanska dekleta. »Gardista« pravi: »Slovaško dekletu, ki mora služiti v židovskem gospodinjstvu, opravlja najnižje in najgrje posle, čisto jo celo silijo na moralne pregreške in se v tem pogledu z njimi vodi prava pravica trgovina. Židovskim zapeljivcem izkazujejo pri tem vso pomoč židovski zdravniki, lekarnarji in drogist. Na ta način so se zlorabljale slovaške žene in dekleta za mesečno plačo 40 do 60 kron (60 do 90 din).

DOBRA KUPČIJA
JUTROVI MALI OGLASI!
D A N E S

427

ponudb in povpraševanj!

V kočevskem pragozdu

Ena izmed najlepših kočevskih razglednih točk je vrh »Fridrihstajna«. Tu je celjski grof Friderik sezidal svoji Veroniki grad in mislil, da bo njuna ljubezen ostala v tem gradu skrita pred svetom in pred trdim očetom. A oče je vedel za njuno skrivnost, oba zaprla, grad dal porušiti. Tako torej gradu niso pod turška kopta, ki so večkrat zabobnela ob netergovem vnožju, niti, zob časa, temveč je moral propasti, kakor je propadla Veronikina nesrečna ljubezen. Malo je gradov z enako usodo. Toda oziroma se rajiš okoli!

V mrju gozdovja

Pred nami se odpira kočevska kotlina s svojimi bornimi polji, tik ob vnožju leži kakor v škatlici mesto, med njimi se leskeče lena Rižna, za njim pa se dviga pogorje Rog s svojimi obširnimi in temnimi gozdovi, ki segajo do Krke in njenih pritokov. Na levo, na desno, za hrbtom sami gozdovi, človek je zameščen, Morje gozdovja. In res, kakor v gozdnih valovih valovi tja do doline Čabranke in Kolpe. Iz gozdovja gleda mrki Gorenjski Snežnik, za njim pa visoki beli Snežnik, ki ga vidimo tudi iz Ljubljane. Tam je državna meja.

Pred nami leži gotovo nad 50.000 ha gozda, če ne več, saj sega naše oko do Hrvaškega, do Kleka, kjer zborujejo čarovnice klub prenovljeni zborovani, na divjeja Rišnjaka. V kočevskem srezu je 39.000 ha gozda, od tega se razprostira okrog Kočevja najmanj dve tretjini tih gozdov. To je eden izmed najbogatejših gozdnih predelov Slovenije.

Zanimivo je, da leže tu ogromni, neprekinjeni kompleks gozda, v katerem ni nobenih daseč, redko kje stoji borna lovška kočica ali napoldrta baraka, za silo napredna, ki nam pravi, da je tu večni mir. Vse je mirno, kar vidimo na bližnji potoki, ali da je ogled nekje blizu kuhinje.

Med drvarji

Lepo je iti v lepem vremenu skozi prostrane tihe gozdove; visoke in košate krošnje starih smrek in jelk pojejo v vetru pesem o davni. Kačaste gozdne ceste se vijajo po gozdu navkrej, po cestah motijo ropotajoči vozovi in glasnejši vozni prijetno gozdno tišino. Mnogo furnarov srečuješ zdaj, tudi pesem sekire čuješ na vseh koncih. Lesna konjunktura je, Z lesom delajo danes mnogi dobre kupčije. — Spravljajo ga v dolino, kjer rastejo žage kakor gobe po dežju. Vedno pa ni tako enostavno spraviti les iz gozda, ker ponekod ni cest niti potov in je ozemlje težko dostopno. Tam prenašajo drva mali, krepki, bosanski konjci. Kjer ni preskalnatega ozemlja, vlačijo les s konji do krajev, kjer ga lahko natovijo na vozove ali tovorne avtomobile. Ponekod mora na les čakati do zime, da zadane sneg, da ga lahko šele s konji odvažajo. V gozdu srečuješ ljudi z vseh krajev. Kočevske vozniške, slovenske drvarje hrvaške ošarje. Bosance s konji, Ličane, ki gradijo ceste in popravljajo škarpe. Človek mora znati kar več narediti, če se hoče porazgovoriti z vsemi temi ljudmi, ki so zelo prijazni in šegavi, zlasti Ličani. Kar hudo jim je, ko jih zapustiš, čeprav jih sicer ovrh pri delu.

Neprijetno pa je hoditi ob slabem vremenu po teh gozdovih. Mele zavijejo gozd do tal. Ob hudi uri treska okoli tebe in se lomijo stara drevesa, da te spreletava zvon. V takih dneh se tudi izkušni človek zruši v gozdovih. Niti niso redki slučaj, ko se s pomočjo po tudi podnevi zgrubi ljudje v tih gozdovih.

Pragozd je veličasten

Mnogo mora gozd tudi pretrpeti, zlasti če so nekatere predele docela izsekali in so tedaj prejšnji gozdovi izpostavljeni celi moči viharja, ki izruje marsikatero pomorno in staro smreko. Pozimi trpi gozd zaradi prevelikega snega, poleti ob suši pa po številnih gozdnih požarih, ki napravijo največjo škodo in jih je kaj težko pogasiti. Letos takih požarov še ni bilo, ker imamo zelo mokro poletje.

Gozd ima po tudi mašine, a zelo nevarne sovražnike — broščice lubadarje. Zalostne slike nam nudijo take gozdne žalostre.

Turobne so poseke, porasle z malinami, kjer je letos izredno mnogo obiska. Vsako leto gre nekaj vagonov malin iz Kočevja. Maline dajo najbogatše letos precej služka, a največji dobiček napravijo vendar le prekupevalci.

Lojze Novak:

Stare Mete huda ura

Stara Meta — rekli so ji grbasta Meta — je s čudno, nekam gorečo vneto hitela na Goli vrh k podružnici cerkvice zvonit k hudi uri, zakaj od Kuma sem so se jeli kopiciti težki, črni oblaki, iz katerih je švigal blisk na blisk in je grozeče rnelo.

25 let je preteklo o sv. Ani, od kar so ji Golovščani poverili oskrbo cerkvice in zvonjenje k hudi uri; nekaj bere je dobila za oskrbo, a kadar je z zvonjenjem preganjala neurje, se kak priboljšek: zajtrk, malico, kosilo ali pa večerjo. Pač po dnevnem času, v katerem je zvonila. Zdal pa, po tolikih letih, so dosegli golovški fantje, da so Meti odvzeli zvonjenje in oskrbo cerkvice ter vse to prenesli na Jožeta, mladega, lepega krojača, ki se je, ko so mu objubili vse to in še brezplačno stanovanje v cerkveni hiši poleg cerkvice, preselil iz doline gor na samotni Goli vrh. Danes bi moral že on preganjati z zvonjenjem neurje in prav čudno je, da ga ni iz hiše. Tudi Meta se je temu čudila in kaj prav ji je bilo to, da se Jože tako dolgo moti. Iz same škodoželjnosti in nevoščljivosti se Meta prav zdaj poganja k cerkvi pod zvonik, da bi prehitela Jožeta in da bi ona pregnala neurje ter rešila vinograde in polja pred uničujočo točo.

Upehana, pa srečna je pograbila vrvo, po kateri — tako je že mislila — ne bo nikoli več segla, in začela vleči, da je glas zvona mlo ječal okoli vrha in hiš; saj ga v višave ni pustila huda ploha, ki se je zdaj vila.

Orjaška smreka v pragozdu

Tudi pragozd še varujejo prostorni kočevski gozdovi. Marsikdo bo mislil, da je to najbolj zarasli, najbolj neprebrani del gozdovja. Pa ni res. Najbolje je pragozd, najbolj čist, najbolj prehodni. Veličasten je. Ogromne smreke in hoje, široke kakor razpetina rok in še večje, široke in krasne drevesne krošnje, da komaj vidiš nebo, na zemlji na mehki, čisti mah. Kakor v pravljici. Polmrak. Hlad. Skozi okna v drevesnih vrhovih lijejo prameni žarkov. Tu še ni bela drvarjeva žaga in sekira in tudi ne bo, ker ne bi bilo vredno podirati drevesa, saj jih na noben način ne bi mogli odpeljati ali odvažati. Razžagati bi jih morali na take kose, da jih ne bi imeli za kaj uporabiti. Kurjava z njimi pa bi prišla predraga.

Podzemne jame

Zaradi kraških tal je raztreseno po gozdovih nekaj krasnih podzemskih jam. Ena najlepših je Leonorina jama. Zna se, da je tudi Ledena jama, ki krije v najhujši poletni vročini v svoji notranosti ledeno kapniko, kince in zaveso. Kočevske jame so znane tudi po svoji fauni, prebno po redkih jamskih kličih. Saj so v eni izmed kočevskih jam našli edini eksemplar »anoplthalmus capillatus-a«, ki ga hrani berlinski muzej.

Nebroj studenčkov s kristalno in ledeno mrzlo vodo izvira po gozdovih. Tesarjeve roke so jim marsikje iztesale iz zlatih debel korita.

Po šest, po osem ur lahko hodimo v eni smeri po gozdu, ne da bi sredi živu dušo ali videli človeške naselje. Na kakšni samotni poti srečamo osamljenega lovca ali gozdarja s puško na rami in nam marsikaj zanimivega pové o lovu.

Nesreče v gorah

V goré ne hođi sam, marveč s tovarišem!

Zakaj hodijo ljudje v gore? Kaj iščejo in kaj hočejo tam? Tema in neštetim podobnim vprašanjem je možno odgovoriti s sto odgovori, ki pa bodo popolnoma individualni. Splošne utemeljitve ni. Morda bi jo našel le za ono peščico sportnikov, ki v stenah in grebenih v borbi za prvenstvo, ki v tekmovalstvu s tovariši iščejo zadoščenja svojemu hotenju.

Obisk gora ni majhen. Gore vabijo same in le malenkostna, skromna časopisna reklama pripomore k večjemu obisku. Gore vabijo in zvajajo k sebi vsako leto preveč mladih žrtev, preveč mladine podleže v borbi s premočnimi prirodnimi silami.

Švicarski alpski klub vodi seznam vseh nesreč v Alpah in ugotavlja vzroke nesreč, v kolikor je to sploh mogoče. Po zadnji objavljeni statistiki za tri leta se je v tem času v gorah švice ponesrečilo 557 oseb, od tega 312 smrtno, ostali pa so po škodbah okrevali. Višek nesreč v Alpah je bil v letu 1935., ko je bilo 99 smrtnih žrtev in 75 ponesrečencev.

V najvišjih švicarskih gorah se jih sorazmerno najmanj ponesreči. Največ jih pade v predalpskih gorah, ki so nižje, z

Srečanja z medvedi

Tudi kočevskega kosmatinca — medveda, lahko srečamo na samotnih poteh; tako nedolžne mrcine ni daleč naokoli. V kočevskih gozdovih je največ medvedov v Sloveniji in ker so jih pred leti že skoraj brezvestno iztrebili, čeprav ne dela škode, je zdaj medved do nadaljnjega zaščiteno. Res bi bilo škoda, če bi ta redka žival izumrla. Še pred leti so se potepali po kočevskih gozdovih tudi volkovi, pozimi kar v celih krdelih, in prizadejali zlasti jelenjadi in srnjadi, ki pozimi itak mnogo trpi, ogromno škodo. Danes jih ni več. Vsaka »rdeča kapica« gre lahko v gozd. Vrli kočevski »jagri« so vso voličo zalego spravili v večna lovišča.

Kočevski gozdovi so znani kot bogata lovišča. Največ srnjadi ustreje v kočevskem srezu. Srna ni redka žival v teh gozdovih in jo čisto vidiš. Se v eni mrcini imajo kočevski gozdovi rekord v Sloveniji — to so divji prašiči, ki zrijejo zemljo, da bi človek mislil, da je tu oral kmet s plugom. Čeprav jih streljalo vse leto in dobilo za vsakega še leno nagrado, še niso iztrebili to škodljivo žival, ki uničuje kmetom cele njive. Tudi botre lisice srečujemo čisto. V obronkih gozdovja živi od kmetov osvraženi jazbec, ki ga pridno lovio.

Čigavo je to bogastvo?

Velikansko bogastvo je v teh gozdovih, toda čigavo je vse to? — Pred agrarno reformo, ki se je izvršila pred nekaj leti je imel knez Auersperg 24.000 ha gozda. Danes pa ima še 5.000 ha, ostalo je prišlo v začasno banovinsko upravo. Kako dolgo bo v tej upravi, ne vemo. Ob agrarni reformi so slovenski in nemški kmetje skupaj ustanovili zadruge, ker so pričakovali, da bo gozd razdeljen med nje. Vendar se to ni zgodilo. Danes poseduje pet posestnikov nad polovico gozda, kmetom pa ga primankuje. Agrarna kriza je prisilila mnogo kmetov, da so skoraj docela posekali svoje zadnje rezerve — gozdove. Danes, v času hude dražnine, prihajajo še ostanki na vrsto. Prekupevalci poceni kupujejo les in ga drago prodajo. Noč in dan prevažajo z vsemi razpoložljivimi vozili les, na žage, na kolodvor, ki je že skoro prenatrpan. Celi vlakci lesa odvažajo dnevno iz Kočevja. Ogromna skladišča se kopičijo z lesom. Cena lesu je zelo poskočila. Čeprav so cene maksimirane, so previsoke.

In če pomislimo, da ogromna večina ljudstva ni srečen posestnik gozda se s strahom lahko sprašujemo, kje bodo dobili siromakejši sloji v mestih drva, ko si jih niti pri nas na Kočevskem ne bodo mogli nabaviti. Čeprav les gñje v prostiranih kočevskih gozdovih, ga marsikdo ne more kupiti, ker bi prišel prevoz dražji od samega lesa. Tako nas razvedo po kočevskem gozdovju sliki razmišljanju o nekaterih prejšnjih sodnih zadevah, ki jih bo treba slej ali prej odločno rešiti.

B.-Š.

jim je za merilo in zanašajo se na najčiste brezmišelnost mnenja. Niti najmanj ne pomislijo na možnosti vremenskega preobrata. Težko je, odločiti se za povratek nadeleže od cilja. Tudi za to je potreben pogum. Blazno je, v visokih gorah odločiti se za kljubovanje viharju. Bolje je, vrniti se deseterkrat prej ko enkrat prepozno. Dober planinec se privadi na zadostno hitrost hoje tako pri vzponu kot pri sestopu ter se ne lovi ves dan po gorah. V gorah velja načelo: »rana ura, zlata ura«, nato pa naravnost in vztrajno k cilju, nazaj v dolino ali v zavetišče pa naglo.

Zdrava mladina hrepi po vrhovih, po romantičnem življenju, po svobodnih, sproščenih urah v čistem, neokuženem zraku. To najde v samotnih predelih gora. Borbeni rod si izbira svoja pota k cilju. Tehnično težko plezajo stene in z mnogimi stolpi posejani grebeni mičejo k dejanjem. Ravno tu se dogajajo nesreče, katerih vzrok ostane čisto za vselej nepoznan. Tu zapelje marsikoga napačno častihlepe, skrajno preceenjevanje alpinističnih načel zmoglosti k podjetjem, za katerih uspešno dovršitev vzpenjačji še ni dozoril in za uspešen konec manjkajo vse prednosti — posebno ob slabem vremenu. — V steni se je treba znajti, treba se ji je duševno prilagoditi. Ni dovolj, če se zanaša mlad, neizkušen plezalec na moč svoje volje in izredne telesne sposobnosti! Potrebno je tudi znanje in poznanje gore. Mnogo se jih je že ponesrečilo radi zaplzanja v steni, mnogi so izgubili življenje, ko so zašli in taval brez smisla v megli, mraku in temi po nevarnih krajih.

V pečevju je delo resno in odgovorno, zato mora biti plezanje skrajno previdno. Paziti je treba na vsak prijem in stop, preizkusiti vse opore in gledati, da vrvi ali nepreviden stop oziroma prijem ne ruši kamenja na tovariša. Padajoče kamenje je že marsikoga onesposobilo za nadaljevanje ture, da, celo smrtno nevarno more biti.

Pozimi pa snežni vihar in silovit mraz ne terjata toliko žrtev kakor plazovi. Plazovi, katerih je mnogo vrst, so ona objektivna nevarnost, kateri se celo najvestnejši in strokovno sposobni ne morejo izogniti in ji uiti. V globokih ledeniških razpokah pa najdejo smrt oni, ki nezavarovani prečijo nevarne ledenike.

V gore ne sam, — s tovarišem! Samcat nosi posledice sam in nihče mu ne more pomagati. Dober, zvest tovariš je v pomoč, je v moralno oporo. Številne so nesreče onih, ki so hodili po gorah sami. Nikar sam!

Bela Krajina se pripravlja

na praznik narodnih običajev 7. in 8. septembra

Znano je bogastvo belokranjskega narodnega blaga. Del svojih narodnih običajev in iger so Belokranjci pokazali svetu že lansko leto na festivalu v Črnomlju in nato v Mariboru. Pri teh prireditvah so prvič nastopile v večjem obsegu in številu skupine iz poudnih okolišev Bele Krajine: Adlešičev, Črnomlja, Dragatusa, Metlike, Predgrada in Vinice. Prikazale so narodna obredja in ples iz svojega domačega kraja.

Letos hoče Bela Krajina spet pokazati

Tudi v Vaši hiši — Indanthren!

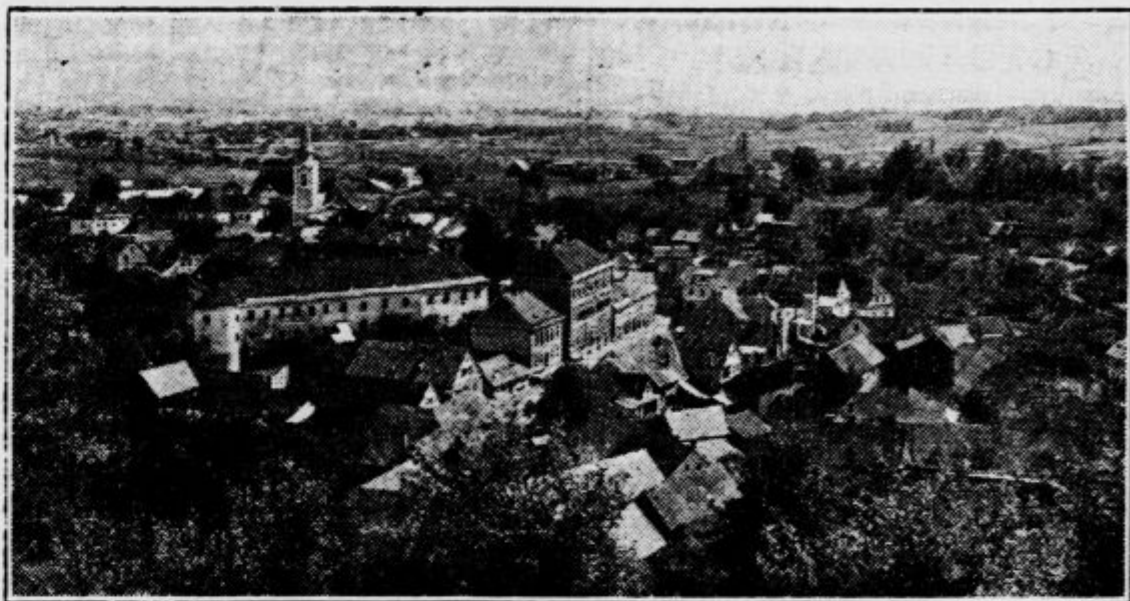
Kjerkoli so v hiši pestri zastori, prevleke, vzglavniki, odeje in preproge v živih barvah, tam vlada občutek prijetne toplote. In če je vse še barvano z Indanthren-barvami, potem ni razočaranja niti skrbi, da bi blago izbledelo, ker so Indanthren-barve jamstvo za trajno lepoto. Tkanine, ki so barvane z Indanthren-barvami, so neprekosljivo stalne v pranju, na svetlobi in po vsakem vremenu.

Mladina ljubi gore, ljubi pečevje: ena lažje plezljivo, kjer plezanje ni toliko utrudljivo, druga pa navpično, kjer mora zastaviti vse, prav vse svoje sile v uspeh. Švicarski alpski klub in druge mladinske organizacije se brigajo, da razveselijo vo visok polet mladine pametno usmerjajo, da si mladina izbira pota po svoji volji, seveda pa pri tem upošteva svoje telesne sposobnosti, mero zmogljivosti, tehnično znanje in duševne sile.

Obširno statistiko z imeni ponesrečenecv, kraja, datuma in načina nesreče zaključuje poročevalec s prošnjo, naj javnost gleda to statistiko kot zrcalo nevarnosti, iz nje naj se uči spoznavati odporno silo gore nasproti človeku. Naj ne dopusti, da bi kdo obsojal ponesrečence in da bi bili krivi oni, ki s propagandnimi sredstvi vabijo ljudi v gore.

—K.

Pogled na Metliko, kjer bo prirejen festival

svetu del svojega narodnega zaklada in sicer v nekoliko večjem obsegu kakor lani. Belokranjski praznik bo letos dne 7. in 8. septembra v Metliki na starodavnem Pungartu, na katerem se od pamtlivega prirejajo vsako leto na velikonocni ponedeljek narodne igre: kolo, most, rešetca, robčec, turn itd. Na novo bodo letos nastopile skupine iz Bojancev, Preloke in Starega trga, predgrajna skupina bo pa predvajala dva narodna plesa, ki jih lani

stopili zbori iz Adlešičev, Bojancev, Črnomlja, Dragatusa, Metlike, Predgrada, Preloke, Starega trga in Vinice. Po prireditvi bo ljudsko slavlje po vzoru znamenitega trifarskega žegnanja. Belokranjci bodo pri tej priliki pokazali tudi nekatere svoje domače izdelke in njihovo izdelovalne. Podrobnejše podatke o vsej prireditvi bomo še priobčili. Za obiskovalce je ministrstvo za promet odobrilo 75% popusta pri vožnji po železnici.

bezen. Vzlic vsemu temu pa se je Jože spet predal prelepim sanjam. Na pročelju hiše je videl viseti tablo z napisom: »Jože in Julka Krakar, modni salon.« In te sanje bi se vendar dale uresničiti, saj je Julka tako dobra šivilja. Skratka: Jože je že čisto pozabil Metin udarec po licu in sanjal...

Pa so se neke noči spet nagrmadili težki oblaki nad Golim vrhom. Kazalo je, da se bo vsak čas razbesnelo hudo neurje, saj je blisk užigal blisk, a grom je udarjal v grom. Jože pa je še zmernost šival in razmišljal, čeprav je že šlo čez polnoč. Ko je zdaj silovito zagrmelo, da se je potresla hiša, se je spomnil svoje dolžnosti: zvonjenja k hudi uri. Pustil je delo in hotel k cerkvi, pa je neenadno obstal pod podbojem. Vražja misel se mu je bila poročila. Brž je planil nazaj v sobo, ugnil luč in stopil k oknu oprezovati: stara Meta bo gotovo mislila, da je zaspal in bo v svoji škodoželjnosti spet prihitela zvonit. Jože se v svojih računih ni motil. Meta je že za opletala mimo grobov od zvonik. Ze vleče, že zvonit. Jože pa jo urnih obra, neseč s seboj krepko drevno palico, obrta dol k Metini koči pod okno k Julki. Lahno je potrkal. Ko je čul, da se je ob oknu nekaj zganilo, je mlo začel, kakor se na Gollem vrhu še danes spodobi:

Julka, Julka, Jože sem, za nobeno tako več ne vem. Al spíš, al bdiš, al se za rokco držiš? Le nič se me ne ustraš, pa srce vpraš, katerega maš najrajši. Pa vidla boš, da s moja, kakor je tale roba moja.

Kar vsako bran opust. Pa me kar notr spust. Le nič se ti ne boj, ne bo ti žov. sej nosim s sabo drenov kov. No, deš, še dolgo bo zvonila teta. tud še, ko bo odbila ura peta. Oblakov-črnh se še tolik podi, da se nama prav nič ne muči...

Se dolgo bi Jože takole klepal, da se ni okno odprlo in ga nežen glasek prošee posvaril: »Jože, oh, ne.« Ali Jože je že vtaknil roko med oknici in še enkrat lepo poprosil: »Julka, danes ali nikoli več.« Zdal res ni mogla drugače, ko da se je vdala:

»Za hišo stopi, bom zadaj odprla.« V siromasni koči se je jelo topiti dvoje src, hoteč se zlit v eno. Stara Meta pa je zvonila k hudi uri še in še...

Po tako uspelem vasovanju se je Jože zavedal, da je on na konju. Meta na na tleh. Toda Jože se ni bil zadovoljen. Firma »Jože in Julka Krakar, modni salon« mora viseti na hiši! Da bi se zlepa pridobil Metino naklonjenost, ni mogel več misliti, zato bo pa, moralo iti zgrda.

Nekaj tednov po njegovem srečnem vasovanju je pridobil fante, da so šli pet Julki pod okno tisto, ki se je matere in hčere tako zelo boje, namreč, če dodajo tako pomenljivo in izdajalsko zadojo kitico:

Pa če bo tisto gratalo, tidiri tidiri tidiri, pa bova sinčka zibala, tidiri tidiri tidiri.

In zapeli so jo Julki prav zares, pa tudi stari Meti. Grozno noč sta preživeli. Ko iz uma je tekala Meta ob Julki, ki je tisto-

Domače vesti

Vedeževalke

V večernem vlakcu Zidan most—Zagreb mi sedita nasproti dve dami. Prva je dobrovoljna debeljša. Druga se vidi, da jo življenje hudo prizadelo. Kmalu smo bili v razgovoru in zgovornosti, zaskrbljena dama me presenetila z vprašanjem, če verjamem v jasnovide. Belo sem pogledal — in tole zvedel:

V Ljubljani je dama s samo boljše kleno, ki se kar gnete v njenem salonu. Vsakdo je postrežen s turško kavo po 15 din in iz kavnice vsebine razbere gostitelja težave preteklosti in bodočnosti. Tudi moji sopotnik je jasnovide napovedala, da jo bo v najkrajši bodočnosti obiskala stara znanka, katere ime se prične z M. Ta ji bo povedala važno zadevo.

»In glejte, res, tale znanka M. me je obiskala. Imela je pri sebi »Novosti«, kjer je stal oglas mojega moža, da išče v Zagrebu sobo s strogo separiranim vhodom... Zdaj je zaskrbljena dama srečala noči na poti v Zagreb, da preišče to zadevo.

Ne da bi kazal preveč radovednosti, zveč življenjske tragedije zaskrbljene dame. On je bil mlajši od nje in se je poročil z njo že prvi teden potem, ko je bil odpuščen od vojakov. Pravi ji je, da je izkušen rokodelce, dobrih in premožnih kmetov, Obledela je in ga poslala v južne kraje, kjer je imel sročeno in so ga sprejeli v državno službo. Obrtni patent, izpričevalo učne dobe, mojstrski izpit — vse mu je kupila. Menjal je službo in zaslužil zadnja leta v Zagrebu mesečno po 4 do 6 tisočakov. Postavila sta si v predmestju enonadstropno vilo in oddala pritličje. Z namembnostjo in njenim možem sta sklenila prijateljstvo. In najemnica in gospodinja sta začeli pridno hoditi k vedeževalki in ta je napovedala, kaj vse se bo zgodilo. Najemnica je slednjič gospodinja odšla moža. In mož je doletel ženi bivališče v Sloveniji in ji zagotovil preživnino.

Grobnice in smolenike kamnoseka stavbna dela izvršuje po nizkih cenah kamnoseško kiparsko podjetje
Franjo Kunovar
pokopališče Sv. Križ — Ljubljana — Tel. 49-09.

Tako sem torej zvedel vso zgodbo in smo srčno prispeli v Zagreb. Ko se zatečem jutraj v Zagreb v čakalnico, najdem tam spet svoji dve znanki in zveč, da sta pregledali novo stanovanje ločena in tudi že polizvedeli, kako je s tekmovalko. Zdalej običajna vedeževalka, ki bo povedala, kako se bo vse nadalje razvijalo.

Nesrečnica, ki ima zguban in trpeč obraz, pripoveduje in pripoveduje in je gluha in mrtva za vso okolico. Niti tega ne opazi, da so zasedli vhode v čakalnico policisti, da nas izprašajo, kdo smo in kam smo namenjeni. Prav rad bi jim razložil, naj po pregledu čakalnice posreduje tudi zagrebški vedeževalko, uspeh pa sporoče še tovarišem v Ljubljano.

FOTOAMATERJI!

Pri nas Vam jamčimo za vsak film, vsako kopijo in vsako povečavo posebej! Potrpite se k nam in sami prepričajte o nedosegljivi kvaliteti naših amaterskih del. — Priporočila se edina specialna fototgovina

JANKO POGAČNIK

Ljubljana — Tyrševa cesta. Pošiljamo tudi po pošti.

• Iz davčne službe. Za pomožne davkarje 9. skupine so napredovali Kenda Peter v Novem mestu, Ahlin Ignacij in Kodran Josip pri davčni upravi Ljubljana-mesto, Drinovc Milan v Kranju in Remec Egon v Radovljici. Za višje inspektorje 5. skupine: Koritnik Niko v Ljubljani, Žeslin Rudolf v Novem mestu, Kump Rudolf, v Kamniku in Avšič Ludvik v Šmarju pri Jelšah, Trontelj Alojz v VIII. skupini za davkarja, za kontrolorja VII. skupine Furman Josip v Mariboru in za arhivarja VIII. skupine Vrtovec Zoran v Ljubljani. Imenovani so za davčne pripravnike: Lakner Alojz v Metliki in Zickero Marjan.

• Službeni list dravske banovine objavlja v št. 68. od dne 17. avgusta: uredbu o ureditvi službenega razmerja ob vpoklicu.

Proti volku je najboljšo sredstvo Gregoričev »Borosan«. — Zahtevajte brezplačen vzorec v drogeriji Gregorič — Ljubljana, Prešernova.

MARTIN KOJC

avtor Učbenika življenja v Ljubljani. — Sprejema dnevno v hotelu »Metropol« od 16. do 18.

cu službojemnikov v vojaško službo: uredbu o spremembi in dopolnitvi uredbe o preskrbi državne obrambe z rudarskimi in topilskimi proizvodi: uredbu o spremembah in dopolnitvah uredbe medicinskih fakultet v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani: uredbu o spremembah in dopolnitvah uredbe o službenem razmerju med vinogradnikom in viničarjem (viničarskega reda); spremembo v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na območju dravske banovine in razne objave iz »Službenih novin«.

• Tridnevni tečaj za zaščitne sestre, ki vršijo svoje delo v slovenskih protituberkuloznih dispanzerjih, je bil na Golniku od 8. do 10. t. m. Tečaj, ki je zanj dal pobudo referent za tuberkulozo in ravnatelj zdravilišča dr. Neubauer, je omogočila Protituberkulozna zveza v Ljubljani. Udeležilo se je tečaja 17 zaščitnih sester. Med tečajem je obiskal Golnik minister za socialno poročilo in narodno zdravje dr. Budisavljevič in se zanimal za delo zaščitnih sester, katerim je zagotovil s svojo naklonjenost. Po zaključenem tečaju so udeležence napravitel uspeli izlet na Jezersko. Udeležence tečaja so organizatorji in predavatelji zelo hvaležno, da se je uresničil prvi tečaj te vrste, na katerem so dobile mnoga pojasnila in navodila za izvrševanje svojega naporega dela med četničnimi bolniki.

Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožefove grenčice.

• Novo postajno poslopje na Otočah-Brezju se izroči davne promet. Pišejo nam: Ob otvoritvi proge leta 1870, torej pred 70 leti, se ni bilo postajališča Otoč. Šele kakih 20 let pozneje je bila postavljena na nasprotni strani proge lesena baraka. Med vojno je bilo tu napravljeno izogibalnišče in približno v sredi tega izogibalnišča sta bila postavljena na tej strani leseni prometni urad in čakalnica, ki sta do danes služila svojemu namenu. Premaknitev postajališča za kakih 250 m od glavne poti in pomankanje prostora na peronih in pred postajališčem pa so delali preglednice domačinov in tisočim romarjem, ki so tu izstopali. Kmalu po zedinjenju so si začeli prizadevati občine in zasebni interesi, da bi se postajališče spet pomaknilo na staro mesto ali da bi bilo na novem mestu povečano. Toda zaradi raznih ovir dolgo ni imelo to prizadevanje uspeha. Šele ko sta leta 1936. vzela akcijo v roke domačina župnik g. Hafner in g. Markelj hkrati z aglinim Tujskoprometnim društvom na Brezjah, se je zadeva začela pozitivno razvijati. Po mnogih pogajanjih je prevzela glavno breme nase železniška uprava, ki je zgradila tu eno izmed najlepših postajališč v svojem območju. To postajališče je dobilo šele zdaj tudi pravilno ime Otoč-Brezje. Novo postajno poslopje in podaljšane tirne naprave se izroče javnemu prometu danes 18. t. m. po prihodu vlaka št. 928.

TRGOVSKI POTNIK

specerijske, kolonialne, kakor tudi alkoholne in vinske stroke v dravski banovini dobro vpeljan, IŠČE dobro zastopstvo. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Avtovozač«.

• Na Brezjah sta se poročila gospod Martin Janžek, prometnik na Vrhniki, in gospodična Anica Požegova iz Poljčan. Iskreno čestitamo!

Pri lenivosti črevesja je naravna Franz-Josefova grenčica prijetno, dobro učinkujoče sredstvo, ki zmanjšuje težkoče, ker pogosto že male količine dobro delujejo. Reg. S. br. 15485/35.

• Poročila sta se gđc. Prekova Pavla, nastavnica meščanske šole v Slov. Bistrici, in g. Gavrilovič Dragan, artilerijski poročnik. Čestitamo!

• Novi grobovi. V Cateških Toplicah je preminil trgovec in posestnik g. Josip Pretnar. Pogreb bo v ljubljanskem žal iz kapele sv. Nikolaja, v ponedeljek ob 16. k Sv. Križu. — V Ljubljani je umrl posestnik in prevoznik g. Mihael Dolžan. Pogreb bo v ponedeljek ob 14. iz hiše žalosti, Borutova ulica 10. — V Misljini je umrla ga. Marija Aberškova, rojena Prevornikova. Pogreb bo danes ob 10. — Rajnkinih blag spomin, zalujočim naše iskreno sožalje!

OBISKOVALCI »ZAL«!
Vence, šopke itd., vedno sveže
Cvetličarna šimenc Pavel, nasl.
Sv. Križ, poleg žal — tel. 49-59.

• V Gračanih nastaja hrvatsko filmsko mesto. Že pred svetovno vojno je neka češka filmska družba nameravala v Zagrebu in njegovi okolici urediti atelje za snemanje filmov z domačimi igralci in domačimi strokovnjaki. Prišla je svetovna vojna in ta zamisel je bila pozabljena. Nekaj naših domačih strokovnjakov se je zdaj spet spomnilo nekdanjih načrtov in začelo razmišljati o tem, da bi snemali filme ne samo za domačo rabo, temveč tudi za izvoz. Zdaj postavljajo že temelje hrvatskemu filmskemu mestu, kjer bodo snemali predvsem filme iz hrvatske zgodovine. Zaenkrat so v te vrste kupili neko vilo v Gračanih. Okoli te vile se bo začel graditi naš Hollywood. Tu bodo najprej snemali prizore Orešković-Asičevega »Zmagovalca«. Nastopalo bo med drugimi okoli 4000 jezdecov Hrvatske kmečke zaštite. V načrtu so še zlasti hrvatski zgodovinski filmi, med njimi film o Matiji Gubcu.

FOTOAPARATI EMONA IV. KANC

• Namesto cvetja na prerani grob ge. Katinke Petrovarjeve v Ivanjovcih so darovali ga. Minka Miki-Kočevarjeve iz Središča, Sokolu v Ormožu, ga. Marija Polakova in Okrajna posojilnica v Ormožu po 100 din gasilski četi v Ivanjovcih. Lepa hvala!

• Več treznih in dobrih soferjev lahko dobi namestitve. Sofersko društvo »Volan« za dravsko banovino v Ljubljani, Čopova ulica (Delavska zbornica), nujno potrebuje več treznih in dobrih soferjev v starosti do največ 50 let. Mesečna plača je 2400 din. Prošnjam, ki morajo biti vložene na gornji naslov do 20. t. m., se morajo priložiti: 1.) spričevala o mojstrskem in pomočniškem izpitu za mehanika, ključavničarja, elektrotehnikarja, strojnika ali za kako drugo podobno stroko; 2.) spričevala o napravljenem soferskem izpitu; 3.) potrdila o najmanj triletni zaposlitvi kot sofer; 4.) navedena spričevala; 5.) poročni list, če so poročeni; 6.) domovnice; 7.) potrdila, da so zadostili vojaškim obveznostim. Kdor bo sprejet, bo moral pri sprejemu predložiti še poslovno knjižico. Vse nadaljnje informacije dobite pri soferskem društvu »Volan«, Čopova ulica, Delavska zbornica, vsak dan od 9. do 11. in od 17. do 19.

Ljudje, ki trpe poleg trde stolice na zapeli, morajo použiti za čiščenje črevesja jutraj in zvečer četrtino čaše naravne Franz-Josefove grenčice. Reg. S. br. 15485/35.

• Tudi nova številka »Turizma«, revije za propagando turizma banovine Hrvatske in Slovenije, ki je te dni izšla, je res skrbno urejena in vzorno tiskana, tako da je prav lep prispevek k propagandi lepote naših krajev. Revija tiska na pravem umetniškem papirju Narodna tiskarna v Ljubljani, urejuje pa jo z znano spretnostjo in okusom novinar Vladimir Regally, ki objavlja v novi številki članke »S poti mimo Celja proti Logarski dolini«, »Ob zračnih podzemskih vrelcih v Dobrni« in »Varna turistična pridobitev našega Kamnika«. Poleg teh člankov so v novi številki »Turizma« objavljene še prispevke prof. Frana Viliča »Najprej zaštita, potem šele sanacija hotelistva«, »Avtoobisk promet v Gorskem Kotaru« in »Ogulin naj bi postal turistični kraj«, dalje poročilo o ustanovitvi nove Tujskoprometne zveze v Šibeniku, članek prof. Josipa Perišca o svojevredni romantični Poljičke rivieri, statistični pregled »Nekaj števil o našem tujskem prometu v lanskem letu« in poročilo o otvoritvi nove pohorske ceste do Sv. Aneha. Tudi novo številko »Turizma« krasi vrsta res izbranih slik naših krajev. Po nedavno izdani madžarski številki, posvečeni Sloveniji, napoveduje za letošnje jesen revija »Turizem« spet novo posebno številko pod naslovom »Slovenija za svoj tujski promet, ki bo nekakšen zgodovinski pregled dela naših turističnih ustanov in društev zasebne pobude od Zedinjenja do danes, hkrati pa almanah lepote vseh naših turističnih krajev, kjer delujejo tujskoprometna društva. Ker Slovenija sploh še nima nobenega takšnega zgodovinskega pregleda svojega turističnega dela, bo ta posebna številka »Turizma« imela ne samo

PREMIERA češkega filma v nemškem jeziku po romanu J. VEBE

BOŽJI MLINI

Kino Union,
tel. 22-21

V glavnih vlogah Štepičkova, Willi Bauer. — Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri. Predprodaja vstopnic od 11. do 12. in od 14. ure dalje.

TIGER ARIZONE

Klasična drama iz burnih dni ameriške zgodovine.

Kino Sloga,
tel. 27-30

V glavni vlogi WALLACE BEERY, ljubljene kinopublike, ki je v tem filmu zopet na svoji višini in v živem elementu. — Predstave danes ob 15., 17., 19. in 21. uri

propagandno, ampak tudi zgodovinsko vrednost. Revija »Turizem«, ki je naša najboljša turistična revija, toplo priporočamo vsem turističnim in gostinskim krogom. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Knaflijeva 5. letna naročnina pa je 100 din.

Dr. HUBAD IVAN

ZOBOZDRAVNIK — SKOFJA LOKA

NE ORDINIRA OD 19. VIII. — 7. IX.

• V svojih novih prostorih na Kongresnem trgu 16/II (poleg uršulinske cerkve) je zdaj dopolna trgovska šola v Ljubljani. Med uradnimi urami od 10. do 11. se lahko dobe tamkaj ustno vse želene informacije. Prav tako daje vodstvo te šole rade volje

FOTOAPARATI EMONA IV. KANC

pojasnila tudi pismeno. — Kakor znano, počutje ta šola po dopisovanju svoje učence doma v trgovskih predmetih (književnost, računstvo, stenografija itd.) in tujih jezikih (nemščini, italijanščini, francoščini itd.). —

• Zdravstveni dom v Brezjah je od 17. do 24. t. m. zaprt. V vseh oddelkih Zdravstvenega doma ne bo v tem času ordinacij.

HOTEL SLAVIJA RAB

odprt preko celega leta. Pension od 70—85 din, skupno z vsemi taksemi. — Hrana prvovrstna.

• Sprejem mladeničev v strojno mornariško šolo v starosti od 16 do 18 let. Rok za prijavo je do 31. t. m. V pehotno podoficirsko šolo v Beogradu, Bileci in Zagrebu v starosti od 18 do 21 let. Rok za prijavo je do 10. oktobra. Vsa zadevna pojasnila do bite pismeno ali ustno: Koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v pokolu, Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za pismeni odgovor priložite kolek za 10 din. —

• Enoletni trgovski tečaj »Hermes«, Maribor, Zrinskega trg 1, sprejema ustne in pismene prijave dnevno. Prospekti zastoni! Soliden strokovni pouk! Pravica javnosti! —

• Potres v Trbovljah. V noči od petka na soboto smo začutili pri nas več potresnih sunkov. Prvi, ki se je javil ob pol 23. uri, je bil najmočnejši. Culo se je močno podzemsko bobnenje. Drugi sunek se je komaj zaznal in je v kratkem posledku sledil prvemu. Proti jutru pa se je oglasil zadnji, ki takisto ni bil več močan.

• Dom na Polzevem vabi izletnike, avtomobiliste in motociklistične izletnike in letovišarje. Dnevna oskrba je 50 din. Telefon: Višnja gora 1. —

• Tragična smrt polslepega dekleta. Batovo podjetje v Borovu zaposluje med delavkami tudi nekaj slepih deklet iz Zemun. Med njimi je bila polslepna delavka Marija Racova iz Subotice, najkrajšnja članica tamkajšnjega pevskega društva »Radiše«. Pred nekaj dnevi na Marija ni prišla delati. Takoj so jo začeli iskati in ugotovili, da so jo nazadnje videli na obali Dunava. Zdal pa je reka pri Sarengradu naplavila njeno truplo. Očitno si je il je zročila nesreča.

• Ponesrečeni pri nakladanju drv. Pretekli teden je zadelo strašno nesrečo hlapca v Dravogradu. Konja sta se splašala, ker je popustila zavora. Hlapec je hotel pred konje pa ga je teža lesa popolnoma zmečkala. In že se je zdaj primerila nova nesreča na železniški postaji v Dravogradu. Iz Meziške doline izvažajo zdaj lesne razne vrste v tolikih množinah, kakor že dolgo ne. Po cestah srečuješ nebroj voznikov in tovornih avtomobilov, ki dovažajo les na nakladalno postajo ali pa k obrežju Drave, kjer ga vežejo v splave. Komaverjevi delavci so nalagali les v vagon na postaji v Dravogradu. Ko so natikali v vagon, ob strani varovalne stebre, je privozila v smeri z Otiškega vrha lokomotiva, ki je zaradi napačno postavljene

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM

V SISKI, telefon 41-79

Vsebinsko krasen film! Zrtev matere za svojo hčerko

Stella Dallas

V gl. vlogah: Barbara Stanwick, John Boles

Predstave: danes ob 5., 7. in 9. uri in jutri ob ½9. uri

Prihodnji spored (v torek 20. VIII.):

Karijera

Fridric March

KINO MOSTE

Danes ob pol 3, pol 6. in pol 9.; jutri ob pol 9. uri — nov spored

Mladost Andy Hardyja

Mickey Roney, Levis Stone, Cecilia Parker

Zemlja brez zakona

Dick Foran — pojodi kowboy

POZOR! Pri predstavah ob pol 9. predvajamo še tretji film: LJUBOSUMNOST

(Warner Baxter — Loretta Young)

Vojni žurnal!

kretnice zadela v vagonu na prvem tiru. Delavcu Pozniču je kolesje odrezalo desno roko pri ramenu. Tudi oko se mu je izlilo. Drugemu delavcu Kolarju pa je zmečkalo desnico. Koga zadene krivdava zavojle ta hude nesreče, bo ugotovila preiskava.

• Samomor Zagrebčan na vrhu Ojstrice. Skupina turistov, ki se je napotila proti vrhu Ojstrice v Savinjskih Alpah, je na vrhu našla v neki kotanji nezvestnega mlajšega moškega. Poleg njega je ležala steklenica, iz katere je uhačal vonj po strupeni tekočini. Takoj so ugotovili, da je šlo za poskus samomora. Iz listin, ki je bil dobil pri njem, so razvideli, da je bil 30-letni Sava Velič prokurist iz Zagreba. Ker je kazal se znake življenja, so ga skušali rešiti, vendar se ni poosečilo, temveč je Velič kmalu nato izdihnil. Pri njem so našli poslovnico pismo, iz katerega je razvidno, da ga je gnala v smrt nesrečna ljubezen. Bil je že 16 dni na letovanju v Logarski dolini pri sestrah Logarjevih. V poslovnem pismu prosi starše, da mu oprostijo obupni korak, ki ga je napravil. Včeraj se je napotila skupina 10 ljudi na vrh Ojstrice, da prinese ravnega v Solčavo.

• V treh tednih trideset tatvin ima na vesti Ivan Simić iz Novoga Sada. Kradel je po Novem mestu, kjer je v eni sami noči vlomil v šest hiš. Nevarni kradljivci je že pod ključem.

Zaradi dekleta uboj. Na vaški zabavi v Vel. Trojstvu sta se v četrtke sprla dva mladeniča zaradi dekleta. Med prepričim je Blažični iz Vukosavljice potegnil nož in do smrti zabodel Preica iz Grgince.

• Primanjkljaj tri četrt milijona dinarjev. Že več kakor mesec dni so se po Guštanju širile govorice o nekih nerednostih, ki jih pa ni bilo mogoče kontrolirati. Vsak čas so se spreminjale novice o velikih pomevabih in nepravilnostih v jeklini grofa Thurna. Zdal, ko je dolgotrajna preiskava po inspektoriju iz centrale zaključena, je ugotovljen primanjkljaj okoli tri četrt milijona dinarjev. Primanjkljaj so ugotovili pri blagajniku, prokuristu Janschu. Nepravilnosti segajo več let nazaj. Prokurist Jansch je užival popolno zaupanje in se pri njem niso vršile revizije. Nesrečne življenjske razmere so prokurista Janscha živno močno izčrpele in temu je tudi pripisati pomevabe. Pri podjetju grofa Thurna so zdaj uvedli nov način notranjega poslovanja.

• Roldov enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti. Ljubljana, Trnovska ulica 15., vpisuje učence za šolsko leto 1940/41 dnevno od 8. do 12. in popoldne od 2. do 6. Ob nedeljah in praznikih samo popoldne. Telefon 40-48. —

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

la v postelji, gor in dol in jo rotila: »Le pankarta ne.« Ko ji je Julka večkrat zatrdila, da jo bo vzel, se je starša že zahvaljevala nazarenski materi, saj pokora torej ne bo tako huda. Kakor je srova mislila. Ko je naposled na odlično Metingo zahtevo morala Julka tudi izdati vasaovalca, je Meta skrušena začela: »O, ti žnidar žnidarski.« Da bi Meta potesila svojo krivdo, saj je tako budno pazila na dekle je hotela izvedeti od Julke še to, kdaj se je vsa ta strašna nesreča zgodila. Ko je stara Meta razbrala iz Julkinih besed, ki so pristokale med hudo hudo na dan, da se je to zgodilo tisto noč, ko je ona šla zvoniti k hudi uri, se je zgrudila ko kuo nesrečni k hudi uri. Da, takrat sem res zvonila k svoji hudi uri — da tega ne bi!

Čez tri tedne so že imeli na Golem vrhu lepo poroko, četudi se je sprevred vil iz stromane kočje. Že pred poroko pa so fantje pritrtili na hišo tablo z napisom »Jože in Julka Krakar, modni salon«.

Od tistihmal ni bilo več prepira zaradi zvonjenja k hudi uri, saj zdaj vsi trije jedo čisto složno iz ene skled. Ali vendarle je morala stara Meta doživeti še eno, morda najhujšo prevaro: Julki se je sinček rodil šele deseti mesec po poroki. Meta je tekala na dan rojstva od hiše do hiše bolj smeje se kakor ieze, zmerjala žnidarja žnidarskega in kaj lepo znala prati čast svojo in čast Julkino. Jožetova pa tako ni nič trpela.

D. B.:

Bedak

Zdal lahko povem, da je moj prijatelj Tonč — bedak. Bojšega menja o njem sicer nisem imel nikoli, potrdila pa mi ga je zgodba, ki mi jo je sam zaupal oni večer. Bilo že pozno, ko sem ga zasledil v neki pivnici ob kozarcu črne. Da ni bil prvi, so govorile njegove motne oči. Ko pa sem prisledel, sem opazil v njegovih očeh še nekaj: solze. Tiste debele solze, ki se nabirajo kar same od sebe in katerih se možki sramujejo. Hudo mi je bilo zaradi Tončevih solz, nisem vedel, kaj in kako bi, da bi bilo prav. Možki ne čipiramo radi drug pred drugim svojih skritih kamric. Tonč je napravil izjemo, ko me je rešil iz zadrege. Pošteno se je odsmrkal, potem pa mi zaupal neumno, a obenem po učno zgodbo. Evo je, da presodite še vi!

»Seveda je po sredi ženska. Kdaj pa se je že kateri možki emiril, če ne zaradi ženske? No, menda je sam vrag hotel, da sem jo spoznal. Kje in kako, se ne spominjam več. Vem samo, da so jo obletavali tudi drugi, kar pa ni bilo nič čudnega, saj je bila kakor grška boginja. Oči, lasje, krepko izrezana usta, zametna polt in postava, vsega dovolj, da sem ponorel kot še nikoli v svojem neumnem življenju. Takrat sem bil pripravljen žrtvovati vse, samo da si bi pridobil. Sreča mi je bila mila, še danes pa mi je uganka, čemu si je izbrala izmed množice oboževalcev prav mene. Morda bo le res, da ima bedast možki za ženske poseben čar, posebno za ti-

sto vrsto žensk, ki se možkin ne morejo, ali pa nečelo podrežati.«

»Sglašam«, sem pritrtil. »No, vidiš! Takrat o takih stvareh nisem filozofiral, bil sem srečen. Pomislil sam: o čemer sem prej le sanjari, je bila zdaj resničnost. Obečeval sem jo, ljubil in se tresel v ljubosumju, da je ne izgubim. Opustil sem vse potratne razvade, samo da sem ji lahko nudil udobno in prijetno življenje. Ko je moja ljubezen dozorela do misli, da mi brez nje ni več živeti, sem ji dejal: Mucek, prav bi bilo, ko bi se poročila. Glej, lep in miren domek bova imela, tudi na otroke bova lahko mislila...«

»Da, rada!«, je odgovorila in z ne vem kolikimi poljubi sva započela mojo ponudbo. To je bila najina zaročnica... Plaval sem v oblakih sreče in skoraj nisem več vedel, s čim bi jo razveselil. Da, v sreči počenja človek največje neumnosti in kopije pogosto sam sebi grob.

Nekoga dne, ko sem jo obiskal, je potrkalo nekdo na vrata. Bila je cvetličarka z ogromnim šopkom vrtnic. Bilo je krvavo rdeče cvetje, omamno in zapeljivo. Ona ga je sprejela in ker ni bilo ničesar priloženega, sva pričela ugibati, kdo bi ga bil poslal.

»Saj nisi ljubosumen, kaj ne?«, je go-stolela. Potem je pričela brskati po svojih spominih. »Vlado? Franjo? Branko? Ferč? ... Oh, že vem! Najbrž Leo, tako pomniljivo me je enoči motril v kavarni.«

Smehljal sem se v zadregi. Leo je bil namreč njen prejšnji fant, čigar odlike mi je očitala, kakor med nama ni bilo kaj v redu.

Naslednjega dne, ko sem bil pri njej, je spet vstopila cvetličarka z vrtnicami. Spet isto, krvavo rdeče, omamno, zapeljivo cvetje in — spet brez vizitke.

»Mucek, saj nisi ljubosumen, kaj ne?«, je znova zagrmela ter se me oklenila. »Ampak, kdo bi bil ta porednež? — Franjo? Ne, ta nima denarja za rože... Vlado? Ne, ta je na orožnih vajah... Ferč? Ne, že dve leti se nisva videla... Oh, že vem! Branko je, včeraj mi je poredno pokimal.«

Spet sem se smehljal, mislim, da neumno kakor še nikoli. Bil sem brez moči. Branko je bil njen nekdanji oboževalec, s katerim ne bi mogel tekmovali. Imel je namreč avto...

Tudi naslednji dan je prišla cvetličarka s šopkom. Krvavo rdeče, omamne in zapeljive rože... In zopet brez vizitke! »Kdo vas pošilja s cvetjem?«, je vprašala ona.

Cvetličarka se je skrivnostno nasmehnila: »Nekdo, ki vas obož

Pri uporabi NIVEA ULTRA OLJA

Vas sonce „porjavi“,
toda ne „opeče“!

Iz Ljubljane

JUGOSLOVENI, NACIONALISTI-

Četniki dravske banovine so pričeli zopet s sprejemanjem novih članov. Zato vabijo v svoje vrste vse prave Jugoslovence-nacionaliste, ki ljubijo svojega kralja in državo ter trdno verujejo v nezlomljivo moč svojega nerazdružljivega jugoslovenskega naroda.

S smrtjo kralja Mučenika je zakravelo ranjeno jugoslovensko srce, vendar so pa bili in bodo vsi Judeževi načrti ničevi. Narod se je še tesneje oprijel kraljevskega doma in gre preko operaterjev in vseh zakulisnih mešetarjev krepko naprej za sinom Mučenika, kraljem Petrom II.

Vsi odkriti Jugoslovenci, posebno še ti mladina, cvet našega naroda, pridite in pojdi neustrašeno po trnjevi poti našega nesmrtnega kralja Aleksandra in izpolnite njegovo poslednjo oporo: Čuvajmo Jugoslavijo!

Uradne ure so vsak dan od 19. do 20., ob nedeljah pa od 16. do 11. na Cesti 29. oktobra št. 17, dvorišče.

Ia ČAJNO MASLO

iz pasteurizirane smetane
exportne znamke — nudi
po najnižji dnevni ceni
vsako množino trdka

NAŠ TRG

Ljubljana, Tyrševa 51.

u— Josip Pretnar t. V Čateških Toplicah, kamor se je bil podal na zdravljenje. Je v petek nenadoma preminul dobro znani šišenski trgovec in posestnik g. Josip Pretnar. Pokojnik je bil navzlic svojim 75 letom še krepak in čil mož ter se ni nihče nadejal, da ga bo smrt pokosila prav tedaj, ko je bil na tem, da si izboljša zdravje zaradi revmatizma. Za njim žalujejo trije sinovi: dr. Mirko, trgovec Stanko in Ivo. Pokop bo v ponedeljek ob 16. uri iz kapele sv. Nikolaja na Zalah k Sv. Križu. Blag mu bodi spomin, preostalim naše sožalje!

PRIMARIJ
dr. M. Ž. ČERVINKA
specialist-ginekolog v Novem mestu
ne ordinira od 20. — 30. avgusta 1940.

u— Poroka. Včeraj sta se v trnovski cerkvi poročila gđc. Nežica Slovša, hčerka uglednega gostinstarja »Pri Brgantu« in Božo Hladnik, tehnik pri Batvi v Borovju. Priči sta bila ženinova in nevestin oče. Mlademu paru naše čestitke!

u— Poročila sta se včeraj v trnovski cerkvi g. dr. Marjan Brečelj, odvetnik v Ljubljani, in gđc. Ančka Mele-Levarjeva, prijateljica članica ljubljanske drame. Mladoporočencema iskrene čestitke.

Starinske predmete-antikvitete vse od pohištva do nakita, stalno kupuje »Dorotheum« ing. Rovšek, Ljubljana, Miklošičeva št. 12.

u— Majhen čudež narave nam je poslal prijazna ga. Ana Bordonova, soproga policijskega nadzornika iz Kosovske ulice. Na njivi, ki je last mestne občine in jo ima gospa v najemu, tam doli za vojaško kralja Petra, ima nasajeno jedine buče in se je med njimi pojavil prečuden zrastlek treh buč, kakršnega pač še nobena gospodinja ni videla. Za prijazno pozornost se gospe lepo zahvaljujemo.

GLEDE

HIŠNE GOBE

in najrazličnejših škodljivcev v hiši, skladiščih, na njivah, na vseh rastlinah itd. daje pojasnila in navodila poob. agronom, inž. Prezelj, Wolfova 3, tel. 34-73, Ljubljana

u— Ravnateljstvo državne klasične gimnazije v Ljubljani sporoča, da bodo sprejemni izpiti za tiste učence, ki so v juniju padli, in tiste, ki zaradi bolezni niso mogli v juniju k izpitu, kar je treba dokazati z zdravniškim izpovedalom, 29. t. m. ob osmih. Prijave je treba poslati do 26. t. m. Višji tečajni izpiti bodo 28. t. m. ob osmih; razpored visi v šolski avli. Vsi drugi popravni izpiti bodo 29. t. m. ob osmih. Razpored visi v avli. Kdor zamudi določen rok, izgubi pravico do izpita. Vpisovanje za I. razred bo 2. septembra od osmih dalje v ravnateljevi pisarni. K vpisu je treba prinesiti dokaz o opravljenem sprejemnem izpitu in potrdilo o davkih. Vse drugo je razvidno iz oglasa v šolski avli. Lanski učenci se bodo vpisovali 3. septembra po razporedu, ki visi v šolski avli, in sicer za IV. do VIII. razred od osmih do enajstih, za II. in III. razred od petnajstih do osemnajstih po razporedu, ki visi v avli. Za vse učence iz tujih zavodov in samudnike bo vpisovanje 4. septembra od osmih do dvanajstih v ravnateljevi pisarni. Vsa potrebna pojasnila so razvidna iz oglasa in razporeda v šolski avli.

u— Na državni trgovski akademiji v Ljubljani bodo popravni in dopolnilni izpiti za sprejem v I., odnosno III. razred 27., 28., 29. t. m. po sporedu, ki je objavljen na razglasni deski. Prijave za vpis v I. razred bo sprejemalo ravnateljstvo od 22. do 29. t. m. med 9. in 12. uro. Vpis dijakov (dijakinj) v vse štiri razrede bo 2., 3. in 4. septembra.

u— Opozorilo staršem. Starši šoloobveznih otrok naj si pravočasno še pred pričetkom šole nabavijo pri davčni upravi

davčna potrdila zaradi odmere šolnine. Davčna uprava tik pred pričetkom šole ne bo mogla številnim prošilcem pravočasno ustreči ter bodo morali zamudnički čakati pri upravi na potrdila tudi po več ur, do čim dobe sedaj potrdila takoj.

u— Nova skupina delavcev s krampi in lopatami se je včeraj pojavila na Bokalcu proti Dobrovi, kjer bo zrasel v doglednem času široko zasnovani Dom za obnemogle, čigar raznovrstni načrti so pri občinstvu vzbudili upravljivo zanimanje. V neposredni bližini bokalskega gradu, nekdanja last družine pokojnega deželnega glavarja dr. Josipa Poklukarja teče vijugast neznan potok, ki ga bodo najprej preusmerili in njegova bregova na obeh straneh temeljito utrili. Voda tamkaj, zlasti po letošnjih neprestanih povodnjih, izpodjeda in odnaša zemljo, zato bodo na gosto zabili pilote, izpopolnili obe obrežji in ju primerno nasuli. Za ta dela je poslalo cestno nadzorstvo mestne občine ljubljanske skupino dvajsetih delavcev, ki so pravkar pričeli s pripravljalnimi deli.

DANES VSI NA II. TRNOVSKI SEJEM NA TELOVADIŠČU SOKOLA II.

u— Rezervni podčlani se pozivajo, da se udeležijo v četrtek 29. t. m. brezposelno važnega sestanka. ki bo v salonu Drenove prei Usenikove gostilne. Borštnikov trg 2.

u— Bolničarski odred RK v Ljubljani priredi 8. septembra enodnevni izlet na Sušak. Vsi, ki bi se želeli udeležiti tega izleta, naj se javijo najkasneje do sobote 24. t. m. od 18. do 20. ure v sobi Stari trg 19. Vožnja zelo znižana. — Načelstvo.

ZUNDAPP GLAZURSTVO
O. ŽUZEK
KVALITETNE GLAZURE
MOTOCIKLI TAVCARJEVA 11
VSAK MODEL DOBITE TAKOJ.

u— V počastitev spomina pokojnega Vladimira Dekleve, računskega inšpektorja pri apelacijskem sodišču v Ljubljani, so darovali uslužbenici apelacijskega sodišča zavodu za slepo dečo v Kočevju znesek 500 din. (—)

u— Danes bo na telovadišču Sokola II v Trnovem velika narodna zabava »Trnovski sejeme«. Odveč bi bilo poudarjati, da bo prireditelj nudila starim in mladim dovolj zabave. Od 8. zjutraj dalje bo nagradno streljanje, popoldne ob 15. pa ostali pestri spored z godbo in plesom. Za primer trajnega deževja bo prireditelj naslednjo nedeljo 25. t. m. (—)

Predno odidete na Vaš letni oddih, izlet ali gorsko turo

se oglaste pri

Foto Touristu Lojze Šmuc

Aleksandrova cesta 8 — Ljubljana — kjer dobite podrobna navodila, kateri filmi so najboljše, da prinesete res ostre slike domov. Konkurenčno ceno imamo zložljivemu Balda Foto aparatu z optiko 1.63 z lepo usnjeno torbico in 2 filma za Din 350. Naše fotomaterske izdelave, posebno pa povečane slike so poznane ne samo v Sloveniji, temveč cel Jugoslaviji po prvovrstni in hitri postrežbi.

Na posebno željo že v treh urah razvijemo film in napravimo slike. Fotoamaterjem izven Ljubljane pa poštanoobratno. Se najljubšeje priporoča:

Foto Tourist — Lojze Šmuc LJUBLJANA — Aleksandrova cesta št. 8.

u— Ponk vseh orkestrskih instrumentov je uvečen na šoli Glasbene Matice ljubljanske. Na ta pouk opozarjamo tudi člane različnih naših godb izven Ljubljane, da se izpopolnijo na svojih instrumentih in dobijo o tem tudi potrdila. Novo šolsko leto na šoli Glasbene Matice se začne v začetku septembra. Vsa pojasnila daje pismo in ustno pisarna Glasbene Matice. (—)

u— Izgubil se je ovoj pišem včeraj popoldne na poti iz Selenburgove proti Gorupovi ulici. Najditelj se vljudo naproša, naj odda najdeno v oglasnem oddelku »Jutra«.

Primarij dr. Pompe

zopet redno ordinira

GLEDE

u— Film »Božji mlini«, katerega premiera bo danes v kinu Unionu, je češke produkcije, napravljen še pred protektoratom, toda namenjen za Nemčijo in severne dežele, zato je bil napravljen tudi v nemškem jeziku. Čehi so hoteli pokazati v filmu, ki je bil namenjen za široki svet, popolno dovršenost, zato so tudi izročili glavno vlogo prvakinji češke igralske umetnosti Štepančikovi. Snov filma (po romanu Vrebe) prikazuje maščevanje usode krivoprišestniku. Sam naslov filma govori o tem, ko je povzet iz narodnega pregovora »Božji mlini mellejo počasi, toda zanesljivo«. (—)

Baška na otoku Krku

Vodeče kopalnice na otoku. Okrog 2 km peščne plaže. 15 komfortnih hotelov in pensionov. Električna razsvetljava, vodo-od, kopalniški zdravnik, lekarna. Kompletni pension s taksi do 55.— do 75.— dinarjev — Zahtevajte prospekte!

u— Dentistična zbornica, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 7, ima telefonsko številko 37-07. (—)

ZOBOZDRAVNIK

dr. SREČKO PUHER

ZOPET REDNO ORDINIRA

u— Danes vsi na tombolo v Medvodah! Tudi letos priredi narodno delavstvo v Medvodah tombolo, ki bo danes ob 16. na sokolskem telovadišču v Medvodah. Dobiti ko prav lepi, cena tombolske karte pa le po 2 din. Po tomboli bo prosta zabava.

Dr. Ahčin Marjan

NE ORDINIRA OD 19. AVGUSTA
DO 1. SEPTEMBRA

u— Voz sena je zgorel. Včeraj okrog pol desetih popoldne so kilcali gasilsko postajo iz intendantkega skladišča, kjer se

je vžgal voz sena. Seno je pripeljal kmet Župar Alojz iz Iške Loke 34 in čakal, da mu ga odkupijo. Še preden je kmet seno prodal, je privozil mimo vlak in iskra je morala pasti na voz, ker se je takoj nato seno vžgalo in je bil voz, v katerega so še vpreženi konji, takoj v plamenih. Vojaki so voz prevrnili in konje izpregli, tedaj pa so že prihiteli gasilci in pogasili ogenj. Kmetu je zgorelo polovico sena in trpi okoli 600 dinarjev škode.

u— Nesreča v planinah. V petek se je ponesrečil nad slapom Savinje pod Okrešljem neki 16-letni ljubljčan. Zlomil je roko in se pobil po glavi. Prepeljali ga bodo v ljubljansko bolnišnico. Podrobnosti o nesreči še niso znane.

Iz Celja

u— Ceste bodo pregledovali. Načelnik gradbenega ministrstva v spremstvu načelnika tehničnega oddelka banke uprave vrši pregled cest v Sloveniji. Mi. ki živimo v nekdanji mariborski oblasti, iskreno želimo, da bi se naše glavne prometne ceste vsaj nekoliko izboljšale. Pri nas je ogromen promet, a samo pogledite ceste med našimi glavnimi središči, zlasti med Celjem in Mariborom. Kljub lepoti ne pridejo naša kopalnišča in zdravilišča do večjega razmaha, ker ni dobrih cest.

u— 20letnice mature bomo obhajali maturantje celjske gimnazije iz leta 1920. v sredo dne 4. septembra ob 20. v hotelu »Evropi« v Celju. Prijave sprejema Frano Vajd. Mozirje.

u— Trgovska strokovna nadaljevalna šola Zdrženja trgovcev. Vpisovanje za novo šolsko leto bo v petek 30. in v soboto 31. t. m. od 18. do 20. K prvemu vpisu je priložilo: 1.) rojstni list, 2.) zadnje šolsko izpovedilo, 3.) učno pogodbo, 4.) zdravniško izpovedilo o telesni sposobnosti in 5.) vpisnino 25 din. K poznejšim vpisom je priložilo le zadnje šolsko izpovedilo in vpisnino. Popravni izpiti bodo: v sredo 28. t. m. pismeni, v četrtek 29. t. m. ustni, završni izpiti pa 30. t. m. v petek. Začetek bo vsakikrat ob 14. Redni pouk se začne v I. razredu v ponedeljek 2. septembra, v II. in III. razredu pa v torek 3. septembra, vsakikrat ob 14.

u— Nabori. Včeraj so se začeli nabori obveznikov rojenih l. 1920. V skupinah veselo prepevajoči prihajajo k naborni komisiji. Izginilo pa je tisto huronsko vpitje, ki je bilo nekoč pri nas tako značilno, ko so fantje prihajali na nabore.

u— Umrla je v Zagradu pri Celju 75-letna dinarica Neža Tratnikova, vdova po železničarju N. v m. p!

u— V znamenju noža in kolo. Ko se je mudil 27-letni Jakob Kolar, sin posestnika iz Bovš pri Škofji vasi, v neki gostilni v Bevočici, so ga napadli trije fantje z noži in ga poškodovali po plečah in desnici. Pred isto gostilno v Bevočici je nekdo napadel s kolo 47-letnega Filipa Kačičnika, mu zlomil desnico in ga ranil po glavi. Oba se zdravita v celjski bolnišnici.

Iz Maribora

u— Nov angažma pri mariborskem gledališču. Ker doslej žal ni bila zvišana subvencija mariborskemu gledališču, temveč z novim proračunom se celo znižana za 10%, se niso mogle izvršiti napovedane spremembe v mariborskem gledališkem osebju. Angažiran je samo Anton Milan Venišnik, ki je pokazal svojo odsko no darjenost ob priliki uprizoritve Sofoklejevega »Kralja Ojida«. Iz zbora gledaliških igralcev je izstopil g. Standerer. Drugih sprememb osebja v novi sezoni ne bo.

u— Najvišje tržne cene za drva. V smislu razglasa mestnega poglavarstva so dvom določene nastopne najvišje tržne cene za prostorni meter na razkladalni postaji: bukovim polenom I. 135, II. 125, III. 115. Bukovim drvom cepljenim okroglicam je cena za 10 din nižja, necepljenim in odpadkom na žagah pa za 30 din nižja od navedenih cen. Bukovim kladam in sečnicam je za 40% nižja. Za drva iz drugega lesa so določene cene v odstotkih cen bukovih drv: gabrovim drvom 105%, lipovim 95%, jesenovim 92%, borovim in smrekovim 90%, hrastovim in cerovim 87%, jelševim 63%, topolovim in vrbovim 50%. Za drva, ki se postavijo kupcu na dan, se računa 35 din več. Posebej se mora računati škodnina za žaganje, ki ne sme biti večja kakor 15 din za prostorni meter, in pribliček zaradi obročnih plačil drv, ki mesečno ne sme biti večji od 1% kupne vsote, ki jo kupec še dolguje za drva.

u— Maturanti klasične gimnazije v Mariboru letnika 1930. proslavimo desetletnico mature v soboto 13. septembra v Mariboru. Vsi tovarši se naj v svrhu nadaljnjih navodil prijavijo do 1. septembra na naslov: dr. Anton Strašek, sodišče, Maribor.

u— Motociklistični klub »Pohorje« bo imel redni letni občni zbor v soboto 24. t. m. z začetkom ob 20. v prostorih hotela »Mariborskega dvorca«. (—)

u— Čigav je deček. Pri železniškem mostu na Pohorjski cesti so postali mimoidelci pozorni na petletnega fantka, ki je bil sam. Fantek ni vedel povedati, čigav je in kako se piše. Starši naj se oglašijo v Mestnem mladinskem domu, kamor so spravili uboga dečka.

u— 82letnega starčka je povozil avto na Tržaški cesti v bližini Delavske pekarnice. Gre za posestnika Janeza Gorinška od Sv. Miklavža pri Mariboru, ki ima nevarne poškodbe po vsem telesu. Njegovo stanje je zelo resno.

u— Tudi v stanovanju revežev vlamljajo. V Koroščevi ulici št. 38 so se neki zlikovci vtihotapili v stanovanje postrežnice Jožefe Zagorečnikove in odnesli revni postrežnici ves prihranek v znesku 800 din in razen tega 450 din vredno veržico. Polica poizveduje za zlikovci.

u— Lažni detektiv preži na svoje žrtve. V zadnjem času se je pojavil na mariborski avneniji neki A. S., ki se je specializiral na to, da je ustavljal nekatera dekleta in se jim predstavljaj kot detektiv. Na ta način je sieparski mladenič lahko izvalil od svojih žrtve primerne zneske kot kompenzacijo za službeni molk. Končno pa je le prišla vsa zadeva na dan in mladenič je moral v zapore. Prizadeta dekleta pripravljajo sedaj zanj primeren račun, ker jih je pripravil ob lepe zneske.

Iz življenja na deželi Iz Novega mesta

Dr. Perko Slavko

ginekolog in porodničar
v Novem mestu, Florjanski trg 9
zopet redno ordinira

Iz Prekmurja

pm— Poročila sta se učiteljica gđc. Ljubica Marohova in graničarski kapetan I. klase g. Dragomir Božović. Mnogo sreče!

pm— Kino Central v Murski Soboti preurejen. Pred mesec so začeli prenovitvena dela v kinu Centralu v Murski Soboti. Lastnik kina g. Ditrih se je potrudil, da bi željam občinstva čim bolj ustregel. Dela se že bližajo koncu. Prva predstava bo v soboto 24. t. m.

pm— Smrt gasilskega veterana. V visoki starosti 77 let je umrl pred dnevi v Murski Soboti Anton Stevančec, eden izmed ustanoviteljev gasilske čete v Murski Soboti, v kateri je deloval vse od l. 1883. Poleg številnega občinstva so ga spremili na zadnji poti tudi domači gasilci. Ob odprtem grobu se je od pokojnika poslovil podstarešina župe g. Ludvik Bac iz Murske Sobotne. Rajnkemu blag spomin.

pm— Tatvine. Posestniku Ludviku Sinicu iz Male Kanize v Soboti je nedavno ponoči ukradel neznanec plug. V okolici Murske Sobotne se pa pojavljajo tudi tatvine poljskih pridevkov. Tako so kmetu Sececu v Murskih Črncih tatovi ponoči izkopali kar 400 grmčev krompirja. Z vsem tem vstaja pred nami ponovno vprašanje zaposlitve sezonskih delavcev in pa kompaktne naselitve cigánov pod strogim nadzorstvom in ob prisilnem delu.

pm— Nesreče pri mláči. Vesti o nesrečah pri mláči prihajajo vsako leto, dokler v pozni jeseni ne utihnejo mlatilnice. Letos je pa teh nesreč vendarle preveč. Tako sta se spet dva hudo ponesrečila pri mláči. V Motovilcih je posestnikov sin Joško Frumen padel z mlatilnice in si zlomil nogo. Enako se je zgodilo kmetu Oslaju v Filovcih, ki je padel na stopnicah, ki držijo na podstrešje, ko je nosil vreče z žitom.

pm— Napad z nožem. V Čurčevi gostilni v Crensovcih je preteklo nedeljo popivala večja družba. Kakor običajno je naposled prišlo do prepira. Neki 20letni mladenič je z nožem napadel kmete Kozlarja, Turina in Tibanta. Martin Tibant je dobil več smrtno nevarnih poškodb.

Iz Gornje Radgone

gr— Rudolf Knaflič 60letnik, v prijazni Mojstrani je 18. avgusta l. 1880. zagledal luč sveta davčni kontrolor g. Rudolf Knaflič. Že v rani mladosti ga je gnalo srce v svet. Obiskoval je nekaj let gimnazijo v Kandiji, kar pa mu je primanjkovalo denarja za nadaljnje šolanje, se je naposled odločil za vojaški stan. Po končani svetovni vojni je slekel vojaško suknjo in se posvetil davčni stroki. K davčnemu uradu v Gornji Radgoni je prišel leta 1921, ko je bila zaradi priključitve nemške Radgone k bivši Avstriji osnovana v Gornji Radgoni nova davčna uprava. V času svojega dolgoletnega službovanja v obmejni Gornji Radgoni se je g. Knaflič udeleževal v vseh narodnoobrambnih in naprednih društvi, zlasti pri Sokolu in Dramskem društvu kot izvrsten igralec. V službi je korekten uradnik, izven nje pa prijeten družabnik. Zato uživa splošno priljubljenost. Ob jubileju mu iskreno želimo, da bi svojo najljubšo pesemco »Po jezeru bliz Triglava« prepeval še mnogo leta tako čil in čvrst, kakor je zdaj!

Tragična smrt Mariborčana v Zagrebu

Zavezil je z motociklom v skupino ljudi in se smrtno ponesrečil

Maribor, 17. avgusta. Semkaj je prispela žalostna vest o tragični smrti posestnikovega sina Ivana Standerkeja s Pesniškega dvora pri Mariboru, starega 27 let. S svojim motornim kolesom se je odpravil v zagrebško okolico. Z njim se je vozil tudi njegov tovariš. Proti večeru se je Ivan Standerker vračal v Zagreb. Na nekem ovinku pri Podsedu pa je zavozil v skupino ljudi, ki so se s sklenjenimi rokami postavili preko ceste. To je bilo usodno za Standerkeja. Prepoznalo je bilo, da bi bil zavrl svoje vozilo. Padel je z vozila tako nesrečno, da je dobil smrtno poškodbo. Kmalu zatem je podlegel usodnim poškodbam. Njegov spremilevalec je dobil k sreči le lažje poškodbe, pač na se je pri tem smrtno ponesrečil tudi eden iz skupine ljudi, ki so s svojim nerazsodnim postopanjem povzročili usod-

no nesrečo. Oblastva poizvedujejo po krivcih.

Truplo pokojnega Ivana Standerkeja prepeljejo na dom na Pesniškem dvoru, od koder bo v ponedeljek 19. t. m. ob pol 10. dopolne pogreb na domače pokopališče. Tragična smrt Ivana Standerkeja, ki je bil zgleden v izpopolnjevanju svojih dolžnosti, je zbudila tolopo sočutje z njegovo trpko usodo. Bodi mu lahka rodna gruda, ki jo je tako ljubil. Žalujemo svojcem naše globoko sožalje!

Pokojni Ivan Standerker je bil izučen v kovaški stroki. Pozneje je dovršil vojaško podkovsko šolo. Nazadnje je služboval kot narednik v Zagrebu, kamor je bil premeščen na lastno prošnjo iz Zagreba, kjer je vršil službo v pisarni ministrstva za vojsko in mornarico.

lefilm »Pesem sreče«. V glavni vlogi Deana Durbin. (—)

Jack Razparač med živino na Dolenjskem

Novo mesto, 17. avgusta. Po podgorjanskih vaseh je nastalo veliko razburjenje, odkar se je razvedelo, da se tod klati neznan nasilnež, ki mrcvari živino in ji para trebuhi. Doslej je opravil svoje ostudno delo v dveh kraih. V Selu pri Stopičah v smišelski občini je pri sestriku Francu Turku ponoči prepral trebuhi tefcih in ovci. Pri posestnici Mariji Novakovi pa je trem ovcam prerazil trebuhe. Orožniki so bili takoj obveščeni o odvratnem zločinu. Ko ga bodo prišli, ga bodo morali več skrbno vzeti v varstvo, sicer bo ožročeno ljudstvo strahotno obračunalo z njim.

V vseh paviljonih beograjskega sejmišča se bo vršil

BEOGRAJSKI JESENSKI VZORČNI SEJEM od 7. do 16. septembra 1940. leta

Na sejmu bodo zastopane vse stroke: tekstil, usnje, papir, pohištvo, glasbeni instrumenti, kovina, stroji, motorji, aparati, elektrotehnika, optika, radio, poljedeljski stroji, stavarstvo, kemija, steklo, porcelan, galanterija, prehrana, alkoholne pijače, knjige, propaganda in reklama.

POPUSTI 50% NA ŽELEZNICAH IN BRODOVIH.

Pri odhodu treba kupiti celo karto z žoltn blanketom za znižano vožnjo, ki je potrjen na sejmišču in daje pravico za povratek s isto karto, ki jo je treba shraniti

SPORT

Tudi danes bodo dirkali

Popoldne od 15. dalje na krožni progi okoli Podutika
Start in cilj pred šolo v Dravljah

Popoldne ob 15. se bodo začele dirke Moto-Hermesa na progi okoli Podutika — pod pokroviteljstvom ljubljanskega župana dr. Adlešiča.

Deset krasnih pokalov, ki jih je razen ostalih praktičnih daril in okusnih plaket za te dirke pripravil Hermes, je našlo nadvse lep odziv med dirkači. Prijavljenih vozovcev je toliko, da se bo vozilo v šestih kategorijah.

Kot prva uvodna točka bo nastop naših najmanjših motorjev, kateri se bodo medsebojno pomerili v dveh krogih. Sedem prijavljenih »brenčeljev« bo pokazalo, kaj vse zmorejo tako imenovani ljudski motorji pod spretnim vodstvom dobrega vozača. Tem bodo sledili turni stroji do 200 cm, kjer bo borba šesti hvozečev že mnogo bolj vroča. V tej kategoriji bo nastopil tudi zelo talentirani novinec Rotar, ki je bil prvi v tej kategoriji pri dirkah prejšnje nedelje na Pohorju — toda žal naknadno zaradi odsotnosti diskvalificiran, kar pa še ni dokončno rešeno. Poznani Kaučič ima že nekako tradicionalen primat v tej kategoriji ter bo napel vse sile, da mu zmaga tudi letos ne odide. Zato bo borba med tema dvema zelo zagrizeni — kolikor jima kdo izmed ostalih ne bo prekrizal računov. V kategorijah težjih turnih strojev pa bo bor-

ba še ostrejša: Glebov, Fuhrar in Bar pa so vsakakor najmočnejši aduti teh kategorij. Vendar so dopuščene še najrazličnejše kombinacije.

Sportni motorji bodo dirkali v dveh kategorijah, in sicer do 250 cm in nad 250 cm. V obeh dirkah se bo zbral ves naš domači cvet na motorjih: Breznik, Cihlar, Lapajne, Šiška, Trampuš in še več ostalih bo imelo z Babičem, Jurčičem, Urošcem in ostalimi gosti zelo trd boj. Delati v naprej prognoze bi se reklo sestavljati račun brez krčmarja. Mladi, a še mnogo obetajoči Hermežan Trampuš, ki mu je na zadnjih dveh dirkah odpovedal stroj, se bo danes hotel na vsak način rehabilitirati. Baš on je tisti, na katerega Hermes med sportniki motorji polaga mnogo nad za današnje tekme.

Start in cilj sta pred šolo v Dravljah. Tam bodo postavljene tudi tribune za častne goste in novinarje. Preskrbljeno je tudi za moto park, ki bo pod nadzorstvom društvenih funkcionarjev. Vsaka kategorija starta skupno z ugaslim motorjem brez tuje pomoči. Nevarnejši deli proge so za varovani Dirkalna proga bo zaprta od 14. dalje za vozni promet, ob pol 15. pa tudi za vsak promet sploh.

Kaj bo še na sporedu?

Sparta (Zagreb)

Ljubljana

Popolne na igrišču ob Tyrševi cesti
Zaradi nenadne odpovedi prijateljskega srečanja s HASK-om v Zagrebu je vodstvo SK Ljubljane povabilo v goste renomirano moštvo HSK Sparte, prvaka I. razreda zagrebske podzveze. — Vodstvo kluba se trudi, da nudi svojemu pomlajnem moštvu čim več treninga, kljub živim v deficitnem, ki jih pokriva po-
žrtvovalni člani od tekme do tekme. — Ze tekma na praznik je nudila tudi najbolj razvijenim gledalcem precej sportnega užitka, igra sama je obilovala lepih in inteligentnih potez. Moštvo se mora uigrati, vodstvo pa sestavi standardno moštvo, ki naj bi zastopalo belo-zelene barve v bližnjem prvenstvu. — Ker je današnji nasprotnik znan po svoji dobri formi tudi v Ljubljani, pričakuje vodstvo kluba, da mu bo v delu pomagalo tudi sportno občinstvo s svojim posetom na igrišču.

Glavna tekma se začne ob 17. predtekmo pa bodo igrali juniorji Marsa in juniorska garnitura Ljubljane s početkom ob 16.

Iz Trbovelj nam pišejo, da bi bila morala Sparta kakor smo pisali tudi na tem mestu — v četrtki nastopiti proti tamkajšnjemu Amaterju, vendar te tekme ni bilo, ker so jo Zagrebčani odpovedali. Kot razlog so navedli, da je bilo ta dan 6 njihovih igralcev I. moštva določenih v pod-savezno reprezentanco, z okrnjenim moštvom pa niso hoteli na potovanje.

Ostali nogometni dogodki

V Celju bo danes SK Celje otvoril jesensko nogometno sezono s prijateljskim srečanjem z enajstoročnik ISK Maribora, ki bo ob 17. na Glaziji. V predtekmi s početkom ob 15.30 bosta igrali moštvo štor in druga garnitura SK Celja.

Na igriščih drugod bo današnja nedelja prinesla še nekatera pomembnejša dogodka, kajti razen v hrvaški ligi bodo danes začeli z jesenskimi ligaškimi tekmami tudi v območju Srbije nogometne zveze. Razen tega je v obeh ligah še nereseno vprašanje zadnjega udeležencev, s katerim se bo tudi odločevalo danes, in sicer za enega v tekmi v Varaždinu med tamkajšnjo Slavijo in zagrebskim Železničarjem, za

Plavalna liga 1940

Ilirija vodi še krepkeje

Drevi dvoboj Ilirija—Jug v Dubrovniku

Na svoji turneji v Splitu in Dubrovniku so plavalci Ilirije v petek zvečer izvajali prvo in zelo lepo zmago proti Jadranu v Splitu, o kateri smo objavili podrobne rezultate že v drugi izdaji naše večerjane številke. Ilirija je mogla tamkaj odločiti dvoboj zase s 66:42 točkami, pri čemer se je prvič v letošnjem tekmovalnem zgodilo še to, da so enega njenih plavalcev, ki je zasedel celo prvo mesto, diskvalificirali, kar je prineslo Iliriji tri točke izgube, celotni rezultat pa je za eno točko (108 točk) manjši, ker je ostalo v disciplini 400 m prosto pri moških zadnje mesto nezasedeno. Kljub tej smoli in še drugemu mestu, ki ga je morala spraviti Finčeva v borbi z Bearovo, je bila vendar ta zmaga tako visoka, da je Ilirija v splošni oceni spet pridobila in vodi zdaj s povprečnim rezultatom po 63.20 točke še krepkeje kakor do zdaj.

Da bo pregled popolnejši, objavljamo v naslednjem še tabelo o plavanju, ki kaže od zadnje tekme dalje naslednjo sliko:

	Ilirija	Jug	Viktorija	Jadran	ZPK
Ilirija	5	3	2	316	63.20
Jug	6	5	1	368	61.33
Viktorija	3	3	0	182	60.68
Jadran	4	1	3	183	45.75
ZPK	6	1	5	258	43.—

Ker so bili podrobni rezultati spitskega srečanja objavljeni samo v enem delu večerjane naklade, jih v naslednjem ponavljamo v celoti:

400 m prosto gospodje: 1. Scarpa (Ilirija) 5:22.3, 2. Puljo (Jadran) 5:24.5, 3. Belotti (Jd). Prvi je prispel na cilj Ilirijan Mihalek, ki pa je bil zaradi nepravilnega obraza diskvalificiran.

100 m prosto dame: 1. Beara (Jadran) 1:14.8 (boljše od jugoslovenskega rekorda), 2. Finc Draguša (Il) 1:15.0, 3. Kerzan (Il), 4. Stipanović (Jd).

100 m hrbtno gospodje: 1. Pelhan (Il) 1:14.9, 2. Pestevšek (Il) 1:16.4, 3. Bakašun (Jd), 4. Perfeta (Jd).

Sparta (Zagreb)

Ljubljana

Popolne na igrišču ob Tyrševi cesti
Zaradi nenadne odpovedi prijateljskega srečanja s HASK-om v Zagrebu je vodstvo SK Ljubljane povabilo v goste renomirano moštvo HSK Sparte, prvaka I. razreda zagrebske podzveze. — Vodstvo kluba se trudi, da nudi svojemu pomlajnem moštvu čim več treninga, kljub živim v deficitnem, ki jih pokriva po-
žrtvovalni člani od tekme do tekme. — Ze tekma na praznik je nudila tudi najbolj razvijenim gledalcem precej sportnega užitka, igra sama je obilovala lepih in inteligentnih potez. Moštvo se mora uigrati, vodstvo pa sestavi standardno moštvo, ki naj bi zastopalo belo-zelene barve v bližnjem prvenstvu. — Ker je današnji nasprotnik znan po svoji dobri formi tudi v Ljubljani, pričakuje vodstvo kluba, da mu bo v delu pomagalo tudi sportno občinstvo s svojim posetom na igrišču.

Glavna tekma se začne ob 17. predtekmo pa bodo igrali juniorji Marsa in juniorska garnitura Ljubljane s početkom ob 16.

Iz Trbovelj nam pišejo, da bi bila morala Sparta kakor smo pisali tudi na tem mestu — v četrtki nastopiti proti tamkajšnjemu Amaterju, vendar te tekme ni bilo, ker so jo Zagrebčani odpovedali. Kot razlog so navedli, da je bilo ta dan 6 njihovih igralcev I. moštva določenih v pod-savezno reprezentanco, z okrnjenim moštvom pa niso hoteli na potovanje.

Ostali nogometni dogodki

V Celju bo danes SK Celje otvoril jesensko nogometno sezono s prijateljskim srečanjem z enajstoročnik ISK Maribora, ki bo ob 17. na Glaziji. V predtekmi s početkom ob 15.30 bosta igrali moštvo štor in druga garnitura SK Celja.

Na igriščih drugod bo današnja nedelja prinesla še nekatera pomembnejša dogodka, kajti razen v hrvaški ligi bodo danes začeli z jesenskimi ligaškimi tekmami tudi v območju Srbije nogometne zveze. Razen tega je v obeh ligah še nereseno vprašanje zadnjega udeležencev, s katerim se bo tudi odločevalo danes, in sicer za enega v tekmi v Varaždinu med tamkajšnjo Slavijo in zagrebskim Železničarjem, za

Plavalna liga 1940

Ilirija vodi še krepkeje

Drevi dvoboj Ilirija—Jug v Dubrovniku

Na svoji turneji v Splitu in Dubrovniku so plavalci Ilirije v petek zvečer izvajali prvo in zelo lepo zmago proti Jadranu v Splitu, o kateri smo objavili podrobne rezultate že v drugi izdaji naše večerjane številke. Ilirija je mogla tamkaj odločiti dvoboj zase s 66:42 točkami, pri čemer se je prvič v letošnjem tekmovalnem zgodilo še to, da so enega njenih plavalcev, ki je zasedel celo prvo mesto, diskvalificirali, kar je prineslo Iliriji tri točke izgube, celotni rezultat pa je za eno točko (108 točk) manjši, ker je ostalo v disciplini 400 m prosto pri moških zadnje mesto nezasedeno. Kljub tej smoli in še drugemu mestu, ki ga je morala spraviti Finčeva v borbi z Bearovo, je bila vendar ta zmaga tako visoka, da je Ilirija v splošni oceni spet pridobila in vodi zdaj s povprečnim rezultatom po 63.20 točke še krepkeje kakor do zdaj.

Da bo pregled popolnejši, objavljamo v naslednjem še tabelo o plavanju, ki kaže od zadnje tekme dalje naslednjo sliko:

	Ilirija	Jug	Viktorija	Jadran	ZPK
Ilirija	5	3	2	316	63.20
Jug	6	5	1	368	61.33
Viktorija	3	3	0	182	60.68
Jadran	4	1	3	183	45.75
ZPK	6	1	5	258	43.—

Ker so bili podrobni rezultati spitskega srečanja objavljeni samo v enem delu večerjane naklade, jih v naslednjem ponavljamo v celoti:

400 m prosto gospodje: 1. Scarpa (Ilirija) 5:22.3, 2. Puljo (Jadran) 5:24.5, 3. Belotti (Jd). Prvi je prispel na cilj Ilirijan Mihalek, ki pa je bil zaradi nepravilnega obraza diskvalificiran.

100 m prosto dame: 1. Beara (Jadran) 1:14.8 (boljše od jugoslovenskega rekorda), 2. Finc Draguša (Il) 1:15.0, 3. Kerzan (Il), 4. Stipanović (Jd).

100 m hrbtno gospodje: 1. Pelhan (Il) 1:14.9, 2. Pestevšek (Il) 1:16.4, 3. Bakašun (Jd), 4. Perfeta (Jd).

Plavalne tekme na Mariborskem otoku.
V četrtek 22. t. m. bodo s pričetkom ob pol 15. na Mariborskem otoku prijateljske tekme MPK z najboljšimi plavalci in plavalkami SK Mure. Tekmovali bodo: 400 m prosto gospodje, 100 m prosto gospodje, 100 m hrbtno gospodje, 100 m prsno gospodje, v stafeti 3x100 m mešana in 5x50 m prosto. Razen tega bo tekma v water-poolu. Vstopnine ni.

Razpis

medklubske kolesarske dirke, ki bo v nedeljo dne 1. septembra t. l. v prireditvi SK »Železničarja« iz Maribora na progi Maribor—Marenberg in nazaj. Dolžina proge 50 km. Start ob 8. pri km 1 na Koroški cesti. Obratna točka v Marenbergu pri km 40. Cilj na Koroški cesti pri km 1.

Prijave je poslali na naslov SK Železničarja, Maribor, Tržaška c., najpozneje do 28. t. m. Prijave se sprejemajo na startu — pol ure pred startom — proti dvojni prijavlini. Prijavnina znaša din 10.— za dirkača.

Nagrade: I. II. III. in IV. plastrani prejemarilo, V. in VI. kolajno. Razdelitev nagrad bo eno uro po končani dirki na stadionu SK Železničarja ob Tržaški cesti.

Splošna določila. Pravico starta imajo vsi dirkači verificirani in včlanjeni v klubih, ki so člani Slov. koles. zveze ali VSKJZ ter imajo licence za leto 1940. — Vsak vozač vozi na svojo odgovornost po pravilih KSKJZ ter cestnem polic. redu. — Morebitne proteste je vložiti 15 minut po prihodu na cilj z zneskom din 30.— ki se v primeru ugodne rešitve protesta vrne. Protest je vložiti pri vodstvu dirke. — Prireditelj si pridržuje pravico morebitne spremembe razpisa. — Dirka bo ob vsakem vremenu.

SK Ljubljana. Postave moštev za današnji tekmi na običajnem mestu.

SK Mars. Vsi juniorji naj bodo ob 15.30 brezopojno na igrišču Ljubljane zaradi prijateljske tekme z Ljubljano. Prvo moštvo istotam ob 8.30.

SK Svoboda. Za tekmo za trening z Maršom naj bodo igralci I. moštva točno ob 8.30 v naši garderobi.

SK Grafika. I. moštvo naj bo danes ob 13. na glavnem kolodvoru. Potujemo v Lj-tijo. Tajnik.

Hmeljarski tabor v Žalcu

Na praznik dopoldne je bil v Žalcu v Rolekovi dvorani običajni vsakoletni hmeljarski tabor. Vodi ga je predsednik Hmeljarske zadrage g. Mihelič, zbrali pa so se na njem v izredno velikem številu hmeljarji iz vseh krajev savinjskega hmeljskega okoliša. Gosp. Mihelič in banovinski hmeljski referent inž. Dolinar sta poročala o stanju hmeljske letine, o obiranju, in o izgledih letošnje prodaje. Za obiralce hmelja, ki imajo pri kmetu hrano, je bila določena mezda 1.50 din za škarf, za one, ki obirajo pri lastni hrani pa 2.50 din za škarf. Prva mezda je ostala enaka, kakor je bila zadnja leta, to pa zaradi tega, ker je hmelj letos zelo debel in se ga bo lahko mnogo nabralo, tako da bodo obiralci lahko zaslužili precej več na dan, kakor so zaslužili v zadnjih letih. Mezda za obiralce pri lastni hrani je zaradi podražitve živila za 50 par pri škarfu višja od doslej običajne.

Po podanih poročilih je treba pričakovati v Savinjski dolini kljub izredno slabemu vremenu, ki je trajala ves čas rasti, prav obilen in težek pridelek. Cenitve se sučejo okoli 25.000 metriskih stotov. Bati se je, da barva ne bo pri vsem pridelku gladka. V Vojskovi je zaradi peronospor, uš in obeta večje jalovosti stanje slabše in se vedno tudi letos majhna letina, slična lansk. V Nemčiji so nasadi po poročilu Srednjeevropskega hmeljskega urada od 24. julija kazali dobro in tudi prav dobro. Novjša poročila so redka. Zdi se, da dela nemškimi hmeljarjem manj ugodno vreme hude preglavice. Nemški del žateškega okoliša je zaradi obilnih in dolgotrajnih padavin zelo različen. Nižje lege so slabše, višje boljše. V protektoratu kaže letina boljše kakor lani, ker so uvedli obvezno škropljenje proti peronospori. V Belgiji in Franciji so nasadi trpeli zaradi vojnih operacij. Iz Anglije in Amerike pa ni zanesljivih poročil.

Glede prodajnih možnosti je bilo ugotovljeno, da nobeno leto še ni bil položaj tako težaven za postavitev kakšne prognoze. Važna je letos okoliščina, da je večina evropskih hmeljskih okolišev v državah, ki so v vojni. Glavni konzumenti hmelja pa

10 zapovedi za kolesarje

1. Pomisli, da zavzemaš 1.50 m cestne širine. Zaradi tega vozi le ob skrajnem desnem robu, da ne oviraš ostalega prometa.

2. Naše ceste so ozke. Nevarno in pre-povedano je voziti po dva ali več vtrici. Zaradi tega vozite vedno drug za drugim, da se izognete nesrečam.

3.— Roki drži vedno na krmilu, predvsem takrat, kadar srečuješ druga vozila. Nog ne vzdiguje od pedalov in ne obešaj ali me privezuje se na druga vozila.

4. Zavedaj se, da je vožnja po več oseb na enem kolesu prepovedana, če ni kolo prirejeno za to. Posebno velja to za otroke, ki jih z nobenim pogojem ne smeš jemati na kolo.

5. Predno uporabiš kolo preglej zavore, zvonce in luč in ne vozi se, dokler nisi odstranil morebitnih nedostatkov. Ne jemlj na kolo tovorov, ki ti ovirajo pri upravljanju.

6. Ne vozi po hodnikih in pešpotih ob javnih cestah, ker so namenjene pešcem. Nasproti pešcem bodi obziren in pazi še posebno na pohabljen in stare osebe ter otroke.

7. Ne reži ovinkov niti takrat, če so pred-gledni ter prehitvej le, če si se prepričal, da je cesta prosta. Pri srečevanju živine, ki se plaši, stopi s kolesa. Prav tako stopi s kolesa pri uvozu in izvozu iz hiš, dvo-rišč ali zemljišč ter vsepovsod, kjer bi bila ogrožena varnost drugih porabnikov ceste.

8. Ponoči imej prižgano luč ter opremi kolo zadaj z reflektorskim steklom, tako da te ostali lahko pravčasno opazijo in se ti izognejo. Kadar srečavaš druge porab-nike cest, zasenči svojo luč, da jih ne slepiš.

9. Označuj smer vožnje z roko. Tako opozorilo drugim porabnikom ceste je po-trebno, da se izognejo nesreči.

10. Vozi počasi in previdno ter se zave-daj, da ceste niso dirkališče.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

niso v vojnem stanju. Zadnja leta, zlasti pa lani, smo izvažali izključno v Ameriko, le malenkostne količine so šle na Švedsko, Dansko in druge majhne države. Danes uvažamo naš hmelj ves ameriški kontinent. Ameriške Zedinjene države pridelajo za okrog 30.000 stotov premalo za lastno po-trebo. Vsa Kanada, Južna Amerika in po ameriškem posredovanju tudi Japonska so navezane na uvoz blaga. Dejansko smo bili lani brez konkurence v novem svetu. Vstop Italije v vojno pa je otežkočil naš izvoz v Ameriko. Hmeljarji so pričeli zdvajati in kljub pogostim nasvetom niso dovolj škro-pili nasadov, ker jim nihče ni mogel nu-diti gotovosti, da bo izvoz mogoč. Zato bo trpela barva pridelka. Težko pa je dati od-govor na vprašanje, kako bomo prodajali.

Danes je pot za izvoz prosta, kolikor pač more biti prosta v teh negotovih ča-sih. Če bi imeli jutri za izvoz godno bla-go, bi ga mogli s pridom izvažati. Kaj bo čez mesec dni, ne more nihče vedeti. Upa-mo, da bo tudi takrat izvoz mogoč. Tudi če bi nam bila preprečena prva ugodnejša pot imamo še drugo, ki sicer ni tako ugod-na, pač pa nam daje 100 odstotno mož-nost za izvoz. Kupce imamo in obeta se tudi, da cene ne bodo slabše, saj nimamo razen Rusije, on koder ni mogoče dobiti zanesljivih poročil, v Ameriki nobenega konkurenta. Vsekakor bo cena večja, ka-kor so letošnji produkcijski stroški, ki zna-šajo okrog 25 din. Nedavno so govorili, da bo hmeljar dobil le neko naplačilo ob pre-vzetju blaga, na ostalo pa da bo moral malo počakati. To vse ni res. Ves denar bo hmeljar dobil pri prevzetju, kakor lani v večini primerov. Hmeljarji so bili opozor-jeni, naj hmelj lepo oberejo in pri sušenju dobro pazijo, ker se bo letošnji velikoko-bulni pridelek težko sušil. Kdor ne bo mogel hmelja obrati v desetih dneh, naj ga še zasilno poskropli.

Pri slučajnostih je predsednik g. Mihel-čič dal pojasnilo glede vprašanja uporabe predvidenega prispevka 1% za hmeljarsko združenje. O uporabi tega prispevka bodo odločali hmeljarji. Združenje bo iz teh prispevkov lahko nudilo pomoč tudi hmeljar-jem, ki so zaradi toče utrpeli škodo.

Mlada mati — žrtev nasilnika

Terezija Rajerjeva je po petih dneh izdihnila

Novo mesto, 17. avgusta
Posestnica Rajerjeva je umrla za poškod-bami. V torek smo poročali, da je posest-nica Rajerjeva postala žrtev zločinca Ada-meke. Ker se mu ni hotela vdati, ko se ji je vsilil za spremljevalca, il je prerezal trebuh. Adamek je doma iz Tornja, zbe-žal proti St. Jerneju, ujeli pa so ga na po-sled v Novem mestu. Na bezu se je bil zglasil pri posestniku Rožlu na Mokrem polju s krvavimi rokami. Ko so ga vpra-šali, kaj je delal, je pripovedoval, da se je spotala spril z nekim človekom in da se peli noži. Povedal je, da je nasprotnika sunil v trebuh, da pa se je naposled ske-sal in se vrnil na kraj zločina.

Poznejša preiskava je ugotovila, da se je Adamek res vrnil k poškodovani Ra-jerjevi, in ti tiščal čreva nazaj v trebuh ter se pri tem okrvavil. Rajerjeva je kli-cala na pomoč in ljudje so jo čuli. Meni-li pa so, da je vinična. Ko so zjutraj pri-šli pogledat in se ni premaknila, se jim je šele nudi strahoten prizor. Smrtno ran-jeno siroto so obdale mravljice, ki so za-šle tudi v rano. Bila je takoj preplel in v novomeško bolnišnico, kjer so zdravniki izvršili operacijo. Toda že je bilo nastopi-lo zastrupljenje in sirota je po petih dneh trpljenja izdihnila. Doma je zapustila dve hčerki stari 13 in 16 let, mož pa je na orožnih vajah. Njena tragična smrt je vzbudila splošno obžalovanje. Adameka imajo zaprtega v zaporih novomeškega okrožnega sodišča.

Skrb za dojenčke na kmetih

Naša država je pretežno poljedelska, kajti preko 80% vsega prebivalstva se pre-življa s poljedelstvom. Zato je nujno, da ravno tem slojem naroda posvečamo kar največ pozornosti, predvsem njegovim zdravstvenim potrebam. To tembeli, ker nimajo bolniškega zavarovanja kakor na primer delavci, saj žive večinoma daleč od zdravnika, ki ga tudi ne morejo plače-vati. Kajti 72% vsega našega kmečkega prebivalstva poseduje izpod 10 oralov ob-delanege polja, ki ne more preživljati kmetove družine.

Običajno iščemo vzroke umrljivosti do-jenčkov v nevednosti, v neznanstvu ne-ge dojenčkov. Toda statistika pokaže, da so te domneve nepravilne. Tako je na primer v kulturno visoko stopnjo dravski banovi-ni, ki ima 5.45% nepismenih, umrljivost dojenčkov prav tako visoka, kakor v zetski banovini, ki ima 66.04% nepismenih ter

višja kakor v moravski banovini, ki ima 61.96% analfabetov. Zanimiva je primerja-va odstotkov umrljivosti dojenčkov, nepis-menih ter številca rodin, ki so brez lastne hiše, polja in živine v posameznih bano-vinah. Tabela nam kaže naslednjo sliko (I. = odstotek nepismenih, II. = odstotek dojenčkov med umrlimi, III. = število kme-tov brez hiše, IV. = brez polja in V. brez živine):

banovine:	I.	II.	III.	IV.	V.
dravavska	5.45	13	6.493	8.631	35.905
donavska	28.87	17	28.753	60.192	101.630
moravska	61.96	10	3.518	3.870	55.617
savska	26.67	20	14.771	19.332	129.109
zetska	66.04	13	5.335	7.673	39.257

Višjemu številu kmečkega prebivalstva brez posesti v dravski, dunavski ter sav-ski banovini odgovarja tudi višji odstotek umrljivosti dojenčkov.

Zene dnirarjev ter malih posestnikov, ki jih ne more preživljati lastno imetje, to je večina našega kmečkega prebivalstva. so prisiljene iti za delom izven doma. V ve-liki večini so zaposlene kot dninarice pri veleposetnikih in premožnejših kmetih in le malo jih dela po tovarnah. Njihov de-lavnik ne traja samo osem ur kakor po industrijskih obratih, marveč od zgodnje-ga jutra do kasnega večera. Dojenčka kmečka mati običajno ne more jemati s sabo na polje, kjer bi ga na vsake tri do štiri ure lahko dojila, otrok ostane doma, neredko pod »nadzorstvom« kakega sta-rejšega brata ali sestrice, ki pripravila dojenčku tudi hrano. Kako taka hrana iz-gleda, si lahko mislimo. Mati, ki gre kot dninarica delat na polje, doji otroka le en-krat do dvakrat dnevno, zato kmalu izgu-bi mleko in je dojenček tako izkužno na-vezan le na kravje mleko.

Tako izgleda v poljedelskih krajih. V vinorodnih, sadonosnih ter v krajih, kjer goje živino, je za dojenčka v toliko bolše, ker so matere prebrevne, da bi kupova e sladkor, riž in zdrob, ter zato raje svoje otroke doje, ker je to pač ceneje. Počeg tega jim tudi ni treba hoditi za ves dan na delo, kakor poljedelskim materam.

Kako bi se dalo pomagati kmečki materi in njenemu dojenčku?

Pustimo ob stran socialno vprašanje na-šega kmeta in si ogledimo, kaj se da na-pravit za doječo kmečko mater v obstoje-čih razmerah. Zeleti je seveda, da ostala doječa mati vsaj nekaj mesecev doma pri svojem dojenčku, ker si dojenje in noli-sko delo sama po sebi nasprotujeta. Toda največkrat je to neizvedljivo. Izvedljivo pa je eno: v vaseh, kjer je preko poletia vsaj deset doječih mater zaposlenih na po-lyu, naj bi se ustanovile jaslice za dojen-čke, ki bi bili pod nadzorstvom za to iz-vežbane zaščitne sestre. Druza zaščitna se-stra naj bi v meseci, ko je delo na polju, imela pod nadzorstvom in v oskrbi tudi otroke od 1. do 7. leta. Še bolj bi bila seveda »leteča ambulanca«, kakršno so že uvedle nekatere države. Pod nadzorstvom zaščitne sestre dostavljajo te »leteče am-bulance« vsake tri do štiri ure otroke ma-teram na polje, da jih lahko dojode.

Velik odstotek umrl

Naša ženska stran

Pravni položaj žene v družini

Zelo važen je pravni položaj, ki ga ima žena v najžejem krogu svojih sorodnikov. Vsakdo mora priznati, da tvori žena važen sestavni del ne samo javnega, ampak tudi rodbinskega življenja. Časi, ko so bile vse važne funkcije pridržane edino moškim, so minile. Prav zato, ker si je žena kot močna tvorna sila izbojevala svoje mesto v javnem življenju, bi se moral dvigniti tudi njen pomen v zasebnem življenju.

Čisto napačno je mnenje, da je mati v rodbini samo utelešenje dela in skrbi za moža in otroke. Današnji čas zahteva od žene in matere, pa tudi od doraslih hčerk da se z vsemi močmi borijo z usodo za eksistenco. Na zunanji se sicer mož še zmeraj glava rodbine, toda vst vemo, kako težke razmere so zdale tiste, ki so odkazani na delo svojih rok. Ni dneva, da bi to ali ono obrtno ali trgovsko podjetje ne odpravilo službo delu svojih nameščenec, ni tedna, da bi kaka tovarna v velikih mestih ne ustavila ali vsaj zmanjšala svojega obrata. Težko je biti reditelj in živitelj, kjer ni čela.

V državljanskem zakonu, ki še danes velja, čeprav je bil izdan že leta 1811, ni dovolj razumevanja za vsakdanje potrebe in življenje naših žen. Še zmerom velja

načelo, da je mož brezpogojni vladar v hiši, žena pa samo prva izmed podrejenih oseb. Prepisli tega zakona so res zastareli. Vredilo načelo je, da je vsa rodbinska moč in oblast v rokah moža kot očeta rodbine. Mož ima zakonito dolžnost, da skrbi, da lahko njegova žena vzdržuje gospodinjstvo na tisti družabni višini, ki ji jo jamči položaj njenega moža. Prav tako je oče dolžan, skrbeti za prehrano in vzgojo svojih otrok in jim nuditi vse, česar potrebujejo za življenje in izobrazbo. Stopnja vzgoje pri otrocih se ravna po položaju in razmerah staršev. Pogosto sem sodelil v važnih sporih, kjer se je na eni strani oče otroka upiral prispevanju za otrokovo preživljanje, mati pa je zahtevala zvišanje prispevkov zlasti glede na to, da je treba otroka šolati. Zmerom sem si prizadeval, da bi čisto nepopolnopravni očetom vtepel v glavo, da je njihova sveta dolžnost, da skrbijo, tudi če je zakon ločen, za otroke z nezmanjšano ljubeznijo in vestnostjo. Vsak oče mora skrbeti, da bi dosegel njegov sin, če le morega isto, ako ne še višjo stopnjo v družbi, kakor jo ima on. Nikoli se ne smejo otroci, ki so nadarjeni, ovirati pri dosegu višjih ciljev.

Po ženskem svetu Prosvetno delo po Bosni

V malih planinskih vaseh Bosne, kjer je težko najti žensko, ki bi znala pisati, ob- tojajo podobni Udrugiženja jugosloven- skih gospodinj, ki tiho, a naporno delu- jo. V temnih učilnicah poučuje članice društva preproste kmečke ženske o osnov- nih pojmi hišnega reda in higijene. In zdaj so siromašne hišice po teh vaseh lepo pobeljene, tla čista in pred hišicami je na- sajeno cvetje. Otkna, ki jih prej nikoli ni- so odpirali, so zdaj široko odprta in v ne-

koč zatohle sobe prihaja dovolj svežega zraka. Prej te vasi zelnjave skoraj niso poznale, zdaj pa je pred vsako hišico lepo obdelan vrtič s papirko, paradižniki i. dr. Zda mater z milom umivajo in kopajo svojo deca. Vse to so sicer skromni, a dragoceni uspehi društva, ki si je zastavilo plemeniti cilj prosvetnega dela na vasi in posebno skrb za zaostalo bosansko kmeti- co.

Zakaj tako velika nepismenost v Bosni

Statistika pristava med pismene vse one, ki so končali osnovno šolo. Če pa bi vodili statistiko po stvarnem stanju, bi do- bili povsem drugače rezultate. Kmečki otroci, ki po končani ljudski šoli nikdar več ne vidijo knjige, kmalu pozabijo čitati in pisati. Tako v vrbaski in drinski bano- vini najdemo danes med onimi, ki so ne- koč obiskovali ljudsko šolo in se naučili čiti- ti in pisati, le malo res pismenih ljudi. Tu šola ne ustreza svojemu namenu ne u- di osonce za nadaljnje razširjanje pisme- nosti. Vzrokovi temu stanju je več.

Prvi je velika oddaljenost vasi od trga ali mesta in šole ter razbit tip vasi. Šola stoji nekje na osamljenem hribu, okoli nje pa so v veliki razdalji druga od druge raztresene kmečke hišice. Šole v teh vaseh niso kulturna žarišča in središča in to tu- di ne morejo biti. Odstotek pismenosti je mnogo večji v vaseh, kjer so hiše stisnje- ne okoli cerkve, šole in občinskega ura-

da — taki kraji pa so v vrbaski in drinski banovini redki.

Drugi razlog velike nepismenosti je tež- ko gnotno stanje vaščanov. Siromaštvo po teh gorskih vaseh je tako veliko, da si ljudje ne morejo kupovati niti najcenej- ših knjig ali listov. Temu skušajo odpomo- či kulturni delavci, ki ustanavljajo t. zv. potujoče knjižnice in jih pošiljajo po vaseh. Najbolj aktivna je v tem pogledu srbska knjižnica v Banjaluki, ki ima okoli 30 po- tujočih knjižnic. Jeseni pa bodo poslali v vasi še 40 novih potujočih knjižnic. Vsa- ka teh knjižnic šteje 140 do 150 knjig. Se- stavili so tudi majhno statistiko o tem, kaj ljudje po teh krajih najraje čitajo. Na prvem mestu so še vedno narodne pesmi in pripovedke, na zadnjem pa poučne knji- ge. Zelo radi posegajo ljudje po srednje- šolskih čitankah, kjer najdejo v kratkih sestavkih, člankih in berilih mnogo korist- nega in poučnega, pa tudi razvedrila.

Vrt

Zimska povrtnina

Da si zagotovimo nekatero povrtnino čim ranije v bodoči pomladi, ne smemo pozabiti, da je čas setve v času druge po- lovice avgusta do srede septembra. Ta je: rano zelje, rani ohrovt, motovilce, zimska solata in zimska špinata. Kakor vsa ti- sta povrtnina, ki nam daje listje v prehrano, potrebuje tudi ta pognojeno zemljo. Zato moramo določeno zemljo ob lopatenju ali ob kopanju pognojiti s starim hlevskim gnojom, ali če tega ni, pa s umetnim gnojilom, ki jih potrosimo in pomešamo z zemljo vsaj osem dni pred setvijo.

Za vzgojo sadik zelja in ohrovtu zado- stuje majhen prostor. Sejemo na široko, t. j. potrosimo seme na gredico, ki ga na to pokrijemo pol cm na debelo z dobro

zemljo. S tem si zagotovimo boljše kalitev in krepkejšo sadiko, kakor če posejamo se- me podkopljeno z grabljami. Pri podko- pavanju z grabljami pride nekaj semen pregloboko, nekaj preplitvo, kar je na kvar kalenju in rasti.

Spinačo, solato in motovilce pa je naj- boljše, ako sejemo na 10 do 15 cm oddalje- ne vrstice. S tem prihranimo na semenu, pospešimo boljše kalitev, si olajšamo kasnejše pletve plevela in neobhodno po- trebno rahljanje zemeljske skorje, pa tudi zadobimo večji pridelek. Naj pa bo kate- rikoli način setve, treba setev primerno potlačiti z desko, z lopato ali z grablja- mi, da leži seme tesno v stiku z zemljo. Takoj po setvi zalijemo.

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se često potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

DARMOL

Ogl. reg. S. Br. 7006/38

Senzacija na Lidu v Benetkah

»Nekaj silno zanimivega, gospod šef!« je smehljaje se sporočil tajnik predsedniku balkanske agenture južnoameriškega ti- skovnega koncerna in mu podal brzojavko, ki je bila pravkar prispela iz Benetk.

»Res zelo zanimivo«, je dejal predsednik, ko je brzojavko prečital. »Toda kaj naj napravimo s tem?«

»Takoj pošljem notico v Rio in časopisi se bodo kar stopli zanj.«

»Morda, toda kdo nam jamči, da je vest resnična?«

»Naš dopisnik vendar! Prosim, tu je nje- govo obširnejše sporočilo. Sam si je preskrbel eno teh kopalnih obel in nam jo pošilja. Najkasneje jutri se bomo že lahko prepričali o resničnosti brzojavke.«

Garcija se je obraz zjasnil. Prečital je dopis in dejal: »Uverite se to kot posebno vest takoj pod političnimi članki.«

Čez dobro uro je prispel v Rio naslednji kablogram: »Senzacija na Lidu — stop — neki švicar je iznašel vrsto tkanine, ki je podobna volni in ki se raztopi v slani vodi — stop — znani brazilski milijonar, ki se nahaja v Benetkah na počitnicah, je dal iz te tkanine napraviti več damskih kopalnih obel — stop — povabil je ne- kaj dam iz uglednih družin na večerno ko- panje na Lidu — stop — dame so v izpo- sojenih oblekah šle v vodo — stop — oble- ke so se v vodi takoj raztopile — stop — dame so bile napol mrtve od strahu — stop — vložile so tožbo — konec.«

Naslednjega dne je prišel iz Benetk za- voj z obliko. Tajnik je vzel obel in de- jal, da jo hoče preizkusiti. »Oblekem si jo in se okopam doma v kopalnici. V vodo

bom dal nekaj kuhinjske soli.« Garcia je imel boljše načrt. Hotel je podariti obelko svoji prijateljici Marjani in jo prositi, naj se gre nocoj z njim kopat. In tako je tudi napravil.

Še istega večera je držal lep športni av- to proti inorski obali. Marjana se je pre- oblekla v novo obelko, ne da bi se bila zmenila za listek, ki ji bil pripet na obelko in ga je vrgla na tla.

»Pazi dragica«, jo je z himavskim nasme- hom opominjal Garcia. A Marjana je šla veselo v vodo, ne da bi najmanjše slutila, kakšno obelko ima na sebi. Garcia je skriva- lju pogledal na uro. Zdalj bi se obleka že morala raztopiti.

»Dragica!« je zaklical. Pridi že iz vode, da se ne prehladiš!«

Marjana je ubogljivo stopila iz vode — žal prav nič podobna zgodovinski Veneri. Kopalna obelka je še nadalje zakrivala njeno lepo postavbo.

Garcia je prebledel. Šele zdaj je opazil na tleh listek, ki ga je bila malo prej Mar- jana vrgla na tla. Pobral ga je in čital: »Mili Jože, upam, da te bo ta raca temelji- to uničila. Prisrčen pozdrav od tvojega be- neškega dopisnika, ki si mu, kakor veš, prevzel Marjano.«

Zjutraj je Garcia nejevoljen stopil v pisarno.

»Čulovita brzojavka iz Ria!« mu je ve- selo zaklical tajnik.

Garcia je prečital brzojavko: »Notica o kopalnih oblekah je odlična. Sporočite ime iznajditelja. Poskusite razgovor z milijo- narjem. A kar je najbolj glavno: nemudo- ma pošljite v Rio 20 obel.«

Da se rastlinice kapusa in ohrovt ne pretegnajo, populimo pregošto vzklile, za- kaj le krepke, sadike s kratkim stebelom, doprinejeto za dovoljiv pridelek.

Ko odraste kapus ali ohrovt na 3 do 4 lističe, ga presadimo ob koncu oktobra na stalno mesto v razdalji 40 do 50 cm. Da ga obvarujemo pozebe, ga posadimo v 10 cm globoke jarke, ki jih vsmerimo od vzhoda proti zahodu. V jarku so zavarovane sadi- ke pred mrzlimi vetrovi od severa in se- vero-vzhoda in tudi snežna odeja jih bolj- še ščiti pozebe. Zemljo, ki izkopljemo iz jarkov polagamo ob severni strani rohov.

Ako je jesen topla, odrastejo zeljnate sadike pred mrazom mnogo bolj, kakor če je hladno. Praksa nas je poučila, da pre- velike sadike slabo prezimijo, če pa ven- dar vzdržijo zimo, odženejo spomladi v nič vreden cvet namesto v glavo. Ker pa ne moremo predvidevati, kako bo jesensko vreme, sejemo zimsko zelje in ohrovt dva- krat t. j. v drugi polovici avgusta in okrog 15. septembra. Potem se poslužimo kon- ce oktobra sadik tiste setve, ki so še majhne s 3 do 4 lističi.

Največja nevarnost za obstoj nasada je v času, ko zemlja ponoči zmrzne in podnevi se taja. To preprečimo, če odene- mo nasad, ko zemlja ob njem zmrzne, (ne prej!) s smrčjem ter ga ne odkrijemo do srede marca. Spomladi zelje in ohrovt okopljemo in obujemo. V glave doraste do konca junija. Ako še spomladi, ko zač- ne rasti, pognojimo z umetnimi gnojili n. pr. s 4 kg rudninskega superfosfata, 4 kg kalijeve soli in v presledkih 14 dni po 1 kg sečnine na 100 m², doraste v glave prej in tudi množina pridelka je večja.

J. S.

Domača kuhinja

Nekaj receptov:

Kumare v kislu: Za vlaganje vzamemo 5 do 10 cm dolge, sveže, zelene kumare. Dobro jih očistimo, na koncih odrežemo in namakamo v mrzli čisti vodi 10 ur. Voda odvzame kumaram grenkobo. Nato jih obrišemo in nasolimo ter pustimo čez noč. Zjutraj jih tesno naložimo v kozarce, med nje pa vlagamo šalotko, cel poper, zeleno papriko, hren in koper. Tako na- polnjene kozarce zalijemo s kisom. Kis solimo (na 1 liter 2 žlici soli), ga preku- hamo in ohladimo. Steklenice dobro za- vezemo s pergamentnim papirjem.

Fizol v kislu: Osušen strožji fižol oba- rimo z vrelin kisom ter ga pustimo v njem čez noč. Drugi dan ga odcedimo, malo po- sušimo in tesno vložimo v kozarce. Vmes vlagamo lovorjev list, poper. Steklenice zalijemo s prekuhanim, ohlajenim kisom, na vrh vlijemo nekoliko olja.

Gobe v kislu: Za konzerviranje vzamemo čvrste jurčke, te obujemo, operemo in barimo v slani vodi. Potem jih stresamo na rešetko, da se odcedi. V kislu kuhamo poper, čebulo, muškatni orešček, sem stre- semo gobe in jih pustimo da vre 1 minuto. Gobe ohladimo v kislu. Hladne vložimo v kozarce in jih zalijemo z istim kisom, na vrh pa olje.

Solata za zimo: Nareži mlade, zelene olupljene kumare ali pa zribaj 5 kg zele- nih paradižnikov, 5 kg sladke zelene pa- prike in 5 kg na liste zrezane čebule. Vsa- ko zelenjavo posebej nasoli, čez 3 ure do- bro ožmi, zmešaj vse skupaj in popari s vrelin kisom, v katerem si kuhala lovor- jev list in cel poper. Zelenjavo naj stoji v kislu 6 ur. Nato jo zopet dobro stisnemo in denemo v pripravljeno posodo (kosa- rec, lončeni lonec). Na vrhu pustimo pro- stora za 3 prste, ki ga napolnimo z vre- lin kisom. Ko se ohladi, nalijemo na vrh olja.

Fizol v soli: Obarjen fižol zložimo trdno v leseno posodo (skaf, kad) vmes potrosi- mo sol in sicer na 10 kg fižola 3 četrtine kg soli. Fižol lahko dolagamo. Na fižol denemo čisto platneno krpo, nato deske in kamenje. Čez par dni pogledamo če ni stopila voda, nad deske nalijemo malo mla- ne vode. Nadalje ravnamo s fižolom kot s kislim zeljem.

Buče v soli: Buče olupimo, naribamo kot repo in nasolimo. Stisnemo in natla- čimo v primerno posodo, potresemo s so- ljo. Na vrh krpo, deske in kamenje.

Kumare v soli: Kumare olupimo, zriba- mo in nasolimo (1 kg kumar 1 četrt kg soli). V razsolu pustimo 24 ur. Nato jih dobro stisnemo in vložimo v kozarce ter zalijemo s prekuhanim, ohlajeno slano vodo. Dr. Majer

Narod mora imeti vest, prav tako kakor posamezniki.

V ljubezni je vse uganka, a njena rešitev je otrok.

Neznanje je nobenega problema ni re- šilo.

Narod, ki ne more jamčiti za vzgojo svoj- jih otrok, nima pravice imeti otroke.

Garcia je jezen raztrgal brzojavko. Zdalj se je tudi tajnik domislil, kaj se je bilo zgodilo. Edina rešitev iz zagate je bila, da najdeta dober izgovor, zakaj ne moreta po- slati obel in na noben način ne dopusti- ta, da bi se izvedelo, da je bila notica izmi- šljena.

»Gospod urednik, jo že imam!« je vzki- nil tajnik in si oddahnil. V naslednjem hipu je poslal v Rio naslednji brzojav: »Izumitelj obel za gobavostjo — stop — komaj smo dobili dvajset obel a jih ne moremo poslati, ker bi jih slani morski zrak uničil.«

A Garcia ni računal z uredniškovo trdo- vratnostjo. Iz Ria je prišla nova brzojav- ka: »Obleke poslati v vsakem primeru — stop — spakirajte jih v sodček, obdan s pločevino in hermetično zaprite — konec.«

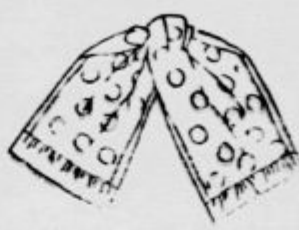
Garcia je ves dan napeto premišljeval. Potem se je spomnil srečne rešitve. Naro- čil je tajniku, naj mu takoj preskrbi so- dček in stop zakon. Ko je imel čez dobro uro vse to pri rokah, je vrgel zaponke v sodček in jih poslal s prgiščem belega prahu.

»To je skoraj kakor gips«, je dejal taj- nik.

»Saj tudi je«, je smeje se odvrnil Gar- cia. Sodček sta hermetično zaprla in ga odposlala. Čez štiri tedne je prišel Garcia iz Ria z roko pisano sporočilo od svojega urednika:

»Dragi prijatelj, prisrčno se vam zahva- ljujem za pošiljko. Vaša bojazen se je uresničila; morski zrak je poškodoval oble- ke, tako da smo našli v paketu le nekaj zaponk in prašek, ki ga niti za čiščenje zob nismo mogli porabiti. Prisrčno vaš, ...«

Ali že mislite na jesen?

Kmalu bo konec počitnic in tudi konec poletja, nastopilo bo hladno, deževno vre- me. Še preden se boste dobro zavedle te- ga, da je konec lepih dni — bo jesen. Ne- katere izmed vas nemara že sedaj stojijo pred odprto omaro pregledavajo stare vol- nene obleke in premišljujejo, če bo ta ali ona ponošena reč še izdržala vso dolgo zi- mo. Včasih je na prvi pogled že povsem nerabno staro obelko še moči popraviti in osvežiti bodisi z novim ovratnikom, bodi- si z novimi rokavi ali vstavljenim životom, včasih pa je takšna obelka že tako prepe- rela in obledela, da ni druge pomoči kakor kupiti novo.

Recimo, da ste se iz tega ali onega raz- loga odločili za novo obelko! Kaj naj vam svetujemo? Ali veste, da je moda malone zaspala, odkar je Pariz, ta zibelka mode, prenehal živeti svoje običajno, razkošno življenje? Ona prava, muhasta, nepotrebna in vendar tolikanj zabavna moda se je to- rej umaknila nekam v sanje in čaka, da jo bogatejši, brezskrbnejši čas zopet pre- budi k novim podvigom. Kar je ostalo, je le še odsev nekdanje mode in pa želja, da bi tista oblačila, ki jih nujno potrebuje- mo, izdelale sicer praktično, toda tudi ta- ko, da bi se nam podala. Kakšno blago boste torej kupile za novo obelko? Vseka- kor blago nevtralne barve ali povsem di- skretno vzorčasto (črtasto ali karirasto) blago, ki se ga ne boste kmalu naveličale, kajti bog ve, koliko časa boste morale no- siti prav to obelko, ne da bi jo mogle na- domestiti z drugo! Ko ste torej kupile takšno črno, rjavo, temnozeleno, temnomo- dro ali sivo blago, boste kajpada takoj po- mislile na kroj vaše nove obleke. Tudi tu je na mestu preprostost, ki ostane delj ča- sa v veljavi, kakor pa manj enostavna obli- ka. Krilo ne sme biti preširoko, pa tudi preozko ne. Izdelajte ga v lahno zvona- stem kroju ali pa ga razširite z nekaterimi gubami vsaj toliko, da boste v njem prav udobno hodile. Rokavi naj bi bili normal- no široki in v ramenih dovolj podprti, da ustvarijo postavijo lepo obliko. Život si za- misljamo še vedno lahko bluzast, kakor nam ga je pokazala spomladi in poleti pari- ška moda. Pri ovratnikih, žepih in pasovih se lahko poslužite lastne domišljije, saj je tu malone vse dovoljeno, kar je okusno in kar ni pretirano.

Lahno karirasto blago daje obleki sport- no obelčje. Povsem na mestu je torej, če takšno obelko dvodelno ukrojimo in jo opremimo s sportnimi reverji in s prepro- stimi rokavi, ki posnemajo rokave pri mo- ških srajcah. Pas sešijemo v dve barvah karirastega vzorca (1. skica).

Preprosto, a izredno okusno obelko iz si- vega blaga opremimo s prsnimi žepki in z gladkim dečjim ovratnikom. Izrez izpolni- mo z živordečo ruto (2. skica).

Leta osemdesetega...

(Manici Komanovi ob šestdesetletnici)

Leta osemdesetega letina je bila prida, je zapisano v analih, vse tam gor okrog Sent Vida.

Rž je imela težko klasje in pšenica mnogo dala, ječmen in proso, koruza, Manca v svet je zajokala.

Ajda, vsa dišeča, bela, rožnata, kot je nevesta, srka med iz nje čebela. ki je panju vedno zvesta.

Ajde vonj do zibke segal, kjer je Manca mirno spala, vsa obložena čebela v kamrico je pribrenčala.

»Slišala sem sojenice, ko sem nektar nabirala, so o Tebi se menile, vsaka Ti je nekaj dala.«

— To pa zvesto bo dekletec, nič ne bo ga odvrnilo, da od zibke, vse življenje, polje, gozd bi pozabilo.

Z zemljo bela bo v pomladi, ko oral bo očka v setev, z domom se bo veselila, ko bo spravljal v kašče žetev.

Za škrjančkom bo hotela, ko bo meril sončno cesto, Manco bo izvabila iz vasi v to belo mesto. —

»Zdalj je čas, da pridem k Tebi obložena s prahom cvetja, tam iz ajdinega polja, ki diši v slovo poletja.

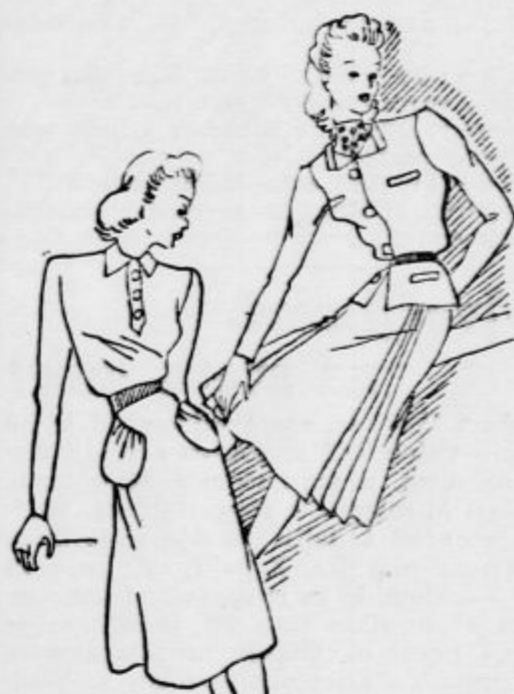
Naslednjo obelko opremimo z okroglim, ploščatim ovratnikom iz belega pikeja. Ta ovratnik zapnemo spredaj z velikim gum- bom, pod njim pa je obelka izdelana tako, da ga lahko pogrešamo (3. skica).

Nekoliko manj enostavno je izdelana obel- ka, ki ji v život vstavimo stranske gube, ki na krilu prehajajo v postarim vrezana žepa. To obelko osvežimo spredaj z dol- gim, ozkim vložkom iz belega pikeja (4. skica).

Obleko iz svetlorjavega blaga opremimo s temnorjavim ovratnikom in s temnorja- vo progno ob izrezu. Zelo ljubki so štirje mali žepki na životu (zadnja skica).

Obleke iz jerseyja

Jersey, to mehko, voljno blago, je kakor ustvarjeno za tople jesenske obleke, ki jih nosimo zaenkrat še brez plašča. Takšne obleke ukrojimo sportno, opremimo jih z zanimivimi žepi in s čednim malim ovrat- nikom ali pa jim izrez izpolnimo z živo- barvno ruto.

Šmarne maše so minile, gremo že v jesen veselo, polni bodo naši panji, ves naš trud in naše delo.

K zibki Tvoji sem prinesla, pridnost in marljivost svojo, to imam in dam Ti rada na življenja cesto Tvojo.«

Je čebela odletela v panj je truda sad zanesla. — »Jadraj srečno v daljine zarje, naj peresa bodo vesela!«

Mara Jamšek - Tavčarjeva

Helgoland 50 let nemški

Nemčija je proslavila te dni 50-letnico otoka Helgolanda v svoji posesti. Dobila ga je s pogodbo, ki jo je sklenil z Anglijo Bismarckov naslednik kancelar grof Capri. On je zamenjal Helgoland za otoka Zee- ribar v vzhodni afriški obali. Javnost je Caprijo zelo zamerila zamenjavo otočka v Severnem morju za mnogo večji otok v Afriki. Takrat se je še malo kdo za- vedal koliknega pomena je Helgoland za obrambo ustja Labe, in velikega dela nem- ške obale Severnega morja.

Angleži so imeli Helgoland v svoji po- sest od 1709 do 1890. Vzeli so ga Dancem. Ta otok je pripadal prej germanskemu ple- menu Frizov in na njem je bilo svetišče boga Forsete, po katerem je otok tudi do- bil ime. Krščanski misijonarji so v 8 sto- letju svetišče uničili. Toda spomin nanj še vedno živi v imenu otoka, ki se je ime- noval v jeziku Frizov Hilligland, kar po- meni Sveta zemlja. V 13 stoletju je prešel Helgoland v posest vojvode Holshtejnske- ga, ki so mu ga Danci izrgali leta 1714. Zdalj meri otok konaj 1 km² in od 10. avgusta 1890, ko je na njem prvič zavi- hrala nemška zastava je važna nemška pomorska trdnjava.

Trije vpadi v Anglijo

Najprej so prišli Romani, za njimi Germani, slednjič Normani
Preizkušnja, ki čaka Angleže

Bilo je v prvem stoletju pred Kristom. Takrat so Britanci živeli svobodni na otoku, ki se imenuje Velika Britanija. Rimski vojskovođa Julij Cezar, ki si je s svojimi dobro izvežbanimi legijami osvojil pol sveta, je prišel nekoč do Rokavskega preliva in ga dvakrat preplul s svojimi ladjami, prvič v avgustu, drugič pa v septembru l. 55. Ali obakrat se je moral vrniti praznih rok. Kakšnih deset let pozneje je cesar Klavdij s svojim generalom Plautijem

izkrcal na britanskih tleh svojih 40.000 mož. Sovražniki so se najprej utaborili v Kentu, vzhodni del Anglije. To se je zgodilo okoli l. 410. po Kristu.

Poglavarji Keltoi so živeli v večini prepirih med sabo in tako so se drug za drugim pogotoma umikali močnemu zavojalcu daleč proti severu, skoraj do današnje meje med Škotsko in Anglijo. Tam je imperator Hadrijan dal postaviti močan zid, ki je segal od Irse do Severnega morja. In tako so Rimljani ostali v Angliji cel štiri stoletja. Oditi so morali šele tedaj, ko so se

na celni pojavili Galci

in je rimskemu cesarstvu pretlo razsulo. To se je zgodilo okoli l. 410. po Kristu.

Po odhodu Rimljanov so živeli Keltoi se kakšnih 40 let svobodno življenje. Potem se je zopet pojavil sovražnik v Kentu, vzhodni del Anglije. Od kod je prišel? Iz krajev, ki se danes imenujejo Velika Nemčija. Tri germanska plemena: Juti, ki so prebivali v pokrajini Jutland

Angleži ali Englschi,

ki so imeli v svoji posesti provinco, ki se

Odgovori v hudih časih

»Petit Parisien«, ki izhaja zdaj v Clermontu Ferrandu, objavlja reportersko sliko, ki kaže, kakšne razmere vladajo v Franciji med maršala Petaina. Kadar se pojavijo kupci, odgovarjajo prodajalci približno takole:

Trgovci: Nikesar več nimamo ...
Automobilist: Pošla mi je zadnja kapljica bencina ...

Lastnik mlekarne: Maslo smo že prodali ...

Specerist: Niti kocke sladkorja ni na razpolago ...

Pikolo v kavarni: Na žalost je danes brezalkoholni dan ...

Restavracija: Prostori so zasedeni do zadnjega kotička ...

Knjižarnar: Knjiga je razprodana ...

Trgovci s kurivom: Vsak čas pričakujem vagonko pošljico ...

Mesar: Niti v vlakencem gnjati vam ne morem postreči ...

Hotelir: Vse sobe imam oddane ...

Begunec: Kdaj se že vendar odpeljem domov? ...

Največji mož na svetu umrl

Robert Wadlow, znani velikan, ki je bil s svojo višino 2,63 m gotovo največji človek na svetu, je umrl nedelno v Manastreju, v državi Michiganu, v starosti 22 let. Wadlow je obolal 4. julija na dan ameriškega narodnega praznika. S palico ali prav za prav z deblom, ki ga je uporabljal kot oporo za svojo silno težo 491 funtov, se je odrgnil nekaj na gležnju in ta ranica se je okužila. Po mnenju zdravnikov je Wadlow postal velikan po zaslugi premočnega delovanja žlez z notranjim izločevanjem.

Dolga jegulja

Pri neki tekmi ribičev na Danskem je prejel nagrado za najdaljšo jeguljo ribič Embort Mose. Ujel je jeguljo, ki je merila v dolžino 226 cm. Na mizi je bilo 53 živali, ki so se zvijale kakor kače, čeprav so bile vse ribjega rodu. Ze lani je Mose ujel jeguljo, ki je merila v dolžino 218 cm. Letos je torej prekosil samega sebe.

Ameriško mleko za male Parižane

Ameriški Rdeči križ je sklenil poslati v Pariz 90.000 doz kondenziranega mleka, ki ga bodo nemške upravne oblasti razdelile med pariške dojenčke in mladoletne otroke.

ZA VROČE POLETJE

nabavite lahka volnena blaga: »frescos«, »tropicals«, kamgarn itd. pri tvrdki

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA 7.
V zalogi vsakovrstna oblačila za sport, turistiko, letovanje itd. — Precizni kroji. Solidna domača izdelava.

»Ali ti nisem naročila, da ubij mlajšega tigna z lisami?«
(»Sodaganišee Strize«)

danes imenuje Schleswig in Sasi, južno od obeh zgornjih, so se pripravljali na pohod proti zapadu. L. 449. se je poglavar Hengestov izkrcal na obali majhnega otoka Thanet, ki je še danes zaprt med jezikioma Ramsgate in Deal. In tistega, na tem mestu se je začela zgodovina Anglije. Osem let nato so vso Kentko vojvodino zasedli Angleži. Sasi so jim sledili šele čez kakšnih 70 let. Ta germanska plemena so

zagospodovala nad Kelti

in njihovo napredovanje na otoku je trajalo okoli dvanajst stoletij, dokler se nekega dne niso morali zaustaviti na meji Škotske, ki je ni nikdar nihče premagal.

Angleži, ki so si tako prisvojili tujo zemljo, ki so jo nekoč morali zapustiti iRimljanom, so sklenili, da ostanejo v teh krajih.

Vpadi so se izvršili z dve hnasprotnih strani: na severu so se izkrcali Vikingi, in sicer na severni

obali izliva reke remze,

v grofiji Sessex, ki leži nasproti grofiji Kentse. Po daljšem mirovanju so vdrli Angleži pod vodstvom svojega poveljnika Harolda proti severu in zaustavili ter umikali pri Stanford Bridgeu nov pokizus Skandinavcev. Ko je bil Harold tako zaposlen daleč od Kanala, ki ga je čuval vse leto, so mu prinesli novice, da se je Viljem Normandijski, ki so mu potomci dali priimek Viljem Zavojevalec,

izkrcal pri Hastingsu,

nekaj kilometrov pred grofijo Kentse.

Toda francoska nadoblast je nekega dne prenehala in Angleži so si bili nabrali bogatih izkušenj. Spoznali so važnost premoči na morju. Ko bodo nekoč gospodarji morja, jih nihče ne bo mogel več vznemirjati na njihovem otoku. Še dvakrat jim je pozneje pretlo zavojevanje: dne 20. maj a1588. se je zbrala pred libzono »nepremagljiva armada«, ki je štela 132 ladij z 59.000 tonami in nosila 8.066 mornarjev in 21.621 vojakov. Armada je zaplula v Rokavski preliv, a jo je slabša britanska mornarica nagnala proti severu, kjer so njene ladje za dolgo časa

izginile v viharjih

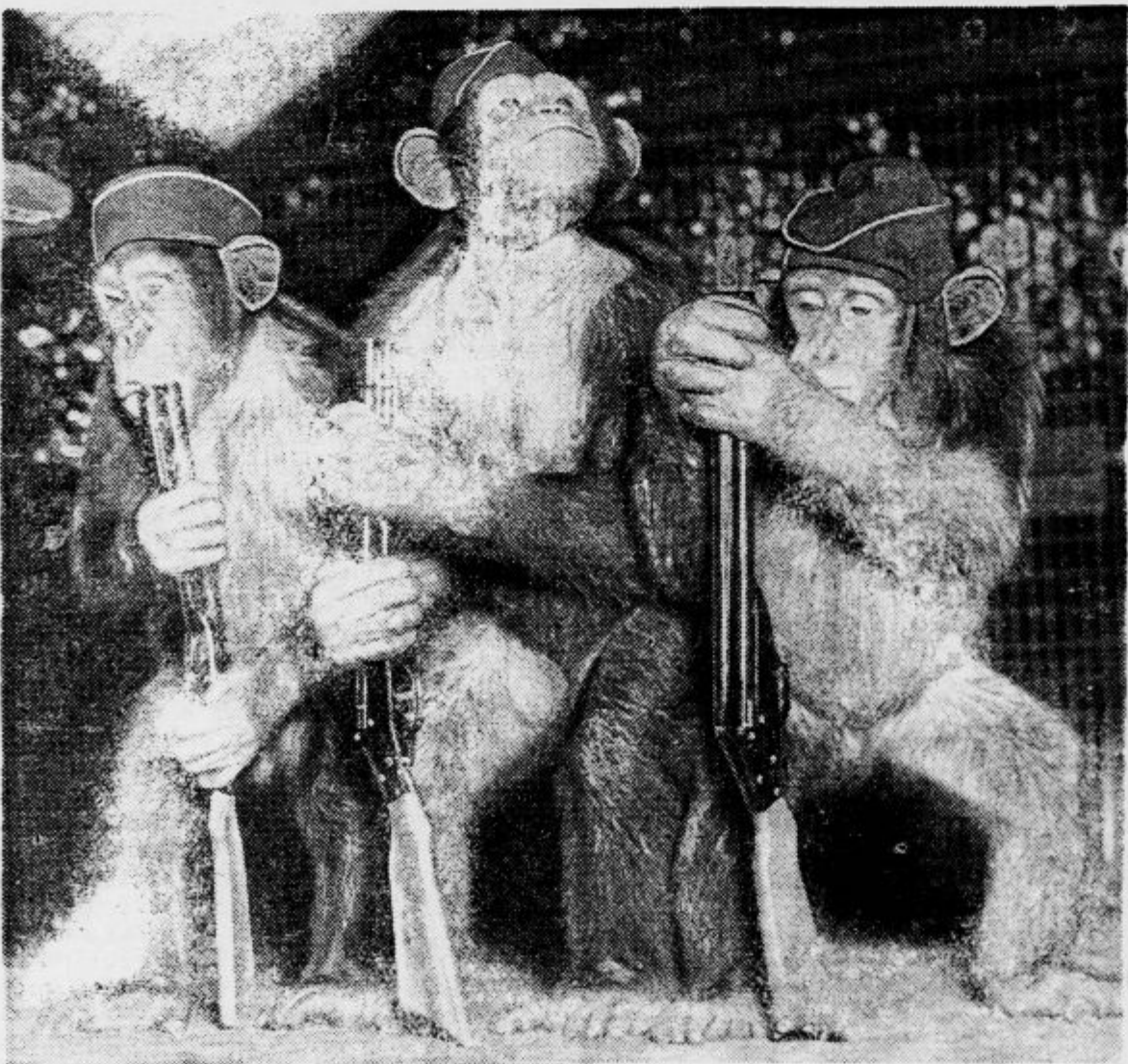
Islandskega morja.

Dvesto let pozneje se je pred Boulognom pojavila druga velika armada, a morje ni bilo nikoli svobodno, kajti pri Trafalgaru je bil zmagal Nelson in Napoleonove sanje so se razblinile pred bridko stvarnostjo.

Tako so Angleži, ki so prišli iz Nemčije, končno zmagali in skrivnost njihovih zmag leži v njihovi mornarici. Z zmaganjem nad holandskimi, španskimi in francoskimi ladjami so postali vsemočnejši gospodarji morja. Ali so to še danes. Počakajmo malo, da vidimo. Kajti danes je gospodar svet tisti, ki je

močnejši v zraku...

Opice se gredo »vojake«

V živalskem vrtu v Filadelfiji so posadili trem opicam čepice na glavo in puške v roke, potem pa so jih fotografirali

Napovedane vojne in orožja

Pisatelji niso vedno fantasti — Nemški napad na Anglijo, star 34 let
Vojna letala v peresu in zraku — Wellsova napoved tankov — Bombe, bliski, repulziti, teleliti in nihiliti

Strokovnjaki v splošnem ne vidijo radi, da se laiki vmešavajo v njihove posle. Posebno neprijetno je tehnikom, če se romani pisci vmešavajo v tehnične zadeve. Toda neizpodbitna resnica je, da so pisatelji fantastičnih romanov prav

pogostoma slutili znanstvena spoznanja

in tehnične iznajdbe davno prej nego strokovnjaki in jih tudi pravilneje ocenjevali. To velja tudi za stvari, ki se tičejo vojne, pri čemer je omeniti, da se le precej neznamenit odstotek fantastičnih romanov bavi z vojnimi oziroma z njihovimi tehničnimi pripomočki.

Včasih pri tem sploh ne gre za romane v literarnem pomenu besede, temveč bolj ali manj zakriva svari pred nevarnostmi, ki po mnenju avtorjev pretijo kakšnemu ljudstvu. Tako je zelo mnogostranski angleški pisatelj William Le Queux l. 1906. v svoji knjigi »The Invasion of 1910« opisal

nemški napad na Anglijo,

ki se je začel z bliskovitim in presenetljivim pohodom preko Holandske in Belgije. V tej knjigi je Le Queux navajal natančne vojne načrte, izmišljene faksimile proglovov nemških poveljnikov na prebivalstvo zasedenih angleških ozemelj itd. Neki nemški vojaški pisec, ki se je skrivljal pod psevdonimoma »Seestern« in »Parabellum« je v romanu pod naslovom »1906«, ki je izšel l. 1907.

opisoval svetovno vojno

in v romanu »Banzaj«, ki je izšel 1908. japonski napad na Zedinjene države. Oba navedena pisatelja sta v svojih delih opisovala tudi »orožja«, ki se je pojavilo v praksi šele tri desetletja pozneje, orožje »pete kolone«, orožje sabotaže, pri čemer pa je pripomniti, da nista niti Angleži niti Nemci v svoji predvojni mentaliteti mislili na to, da bi se mogli državljani napadene države ponuditi sovražniku za takšno pomožno službo.

Med tem ko so se višji častniki obeh strank še daleč v svetovni vojni

izražali zelo skeptično

o uporabnosti letal za vojne namene, sta dva romanopisca, spet neki Anglež in neki Nemec, že davno prej spoznala možnost obvladovanja zračnega prostora. Nemec Emil Sandt je 1906. izdal knjigo z značilnim podnaslovom »Zgodba, ki nad njimi bizarnostmi ne smemo pozabiti njenih pretenj«. V tej knjigi opisuje zrakoplov, ki ga skušajo Angleži ukrasti, da bi ga uporabili za vojno. Roman slovitega pisatelja Welsa »Vojna v zraku«, ki je izšel 1908. pa opisuje, kako hoče Nemčija

s pomočjo Zeppelinov obvladati svet.

Zgodba se začne z napadom na Zedinjene države, in sicer si nemško zračno brodogradje z metodami, ki spominjajo na leto 1940., osvoji oporišče ob elektrarnah Niagarskih slapov. Nemški napad pa je bil le iskra v sod smodnika, kajti istočasno so si bile tudi druge države na skrivaj pripravile brodogradje zrakoplovov in letal. Nastala je svetovna vojna, v kateri se bojujejo vsi proti vsem čez desetletja, kajti na vsej zemlji ni

niti ene vlade več, ki bi mogla skleniti mir.

Po tem romanu je celo svica zgrajila na skrivaj brodogradje 25 zrakoplovov, s katerimi je poskusila braniti svojo nevtralnost, a sta ji ga uničili nad Bernskim Oberlandom zračni brodogradje Nemčije in Italije, ki sta šli druga na drugo. Strahote zračnega napada na New York, kakor jih opisuje Wells, se niso v tej meri uresničile niti v svetovni vojni, temveč šele dosti pozneje v španski bratovornini in v sedanji vojni. Wells je v ostalem že v neki kratki zgodbi, ki jo je objavil 1901.

s presenetljivo točnostjo zasluhl tanke

in njihove napade, a v znameniti njegovi knjigi »Vojna svetove«, ki je izšla isto tako davno pred svetovno vojno, opisuje, kako napadajo prebivalci Marsa zemljane s strupenimi plini.

Socialna razčlenitev prebivalcev Rusije

Kaj nam pove statistika o ljudskem štetju iz l. 1939

Lanjskega junija je uradna sovjetska statistika izdala prve številke o izvršenem ljudskem štetju, ki je bilo predpisano za vso Sovjetsko zvezo v januarju 1939. leta ter izkazalo 170.467.000 prebivalcev. Kasneje je državni statistični urad objavil podrobnejše obdelane številke glede poklica, starostne razdelitve, stopnje izobrazbe in narodnosti. Slednjih je v Rusiji okoli 180, vendar nekatere tako majhne, da predstavljajo bežne ostanke nekdanjih močnejših plemen, zato jih statistika imenoma navaja samo 49 po imenu.

Velikorusi tvorijo v Sovjetski zvezi nadpolovično večino in so naseljeni prav po vseh delih zveze; razen tega so politično in gospodarsko ter kulturno najmočnejši življenj. V istem razmerju je tudi njihov vpliv na državno notranjo in zunanjo politiko. Od ljudskega štetja l. 1926 je število Velikorusov poraslo za dobrih 22 milijonov, kar je znamenje velike rodovitnosti naroda ter njegove priljubljenosti za drugorodce. Pri prejšnjem ljudskem štetju so ugotovili preko 6 milijonov prebivalcev, ki niso bili Velikorusi po svojem izvoru, ki pa niso govorili nobenega drugega jezika razen ruskega. Te so sedaj štejni komisariji prišli k Velikorusom na izrečno njihovo zahtevo.

Najmanjša narodica, ki ju statistika še navaja imenoma, so Arabci (22.000) in Asirci (20.000). Izredno zanimivi so podatki glede starostne razdelitve. Dokazujejo namreč, da so sovjetski prebivalci izrazito mlad

narod glede na svojo starostno sestavo. Do 29 let stari tvorijo namreč celih 63%, kar je vsekakor nekaj izrednega. Anglija ima tega razreda 50%, Francija celo samo 47%. V Sovjetski zvezi tvorijo otroci do 7 leta starosti kar 18,6% čimer se ne more pohvaliti nobeno evropsko ljudstvo.

Največjo izpremembo je zazabeležilo štetje seveda glede socialnega sestava sovjetskih prebivalcev. Dočim je bilo l. 1926. še 73% vsega prebivalstva samostojnih kmetov, je ta skupina sedaj skoro izginila in šteje le še 1,78%. Na drugi strani imajo kolektivizirani kmetje le število 44,61%, ker pa je znatno poraslo število delavstva. Delavcev je namreč 54.570.000 namščencev pa 29.740.000. Z njihovimi družinskimi člani šteje ta sloj 49,73%. Zadržnih domačih delavcev je 2,29% čisto samostojnih pa le 0,82%. Ljudi ki ne delajo in ki nimajo nikakršnega poklica je silno malo, namreč komaj 0,04%. Svojega poklica ni navedlo 0,73% prebivalstva.

Glede splošne omike omenja statistika, da je bilo l. 1926 le 51% pismenih ljudi obojega spola, dočim je njih število sedaj naraslo na 81%. Prihodnje leto bo v vseh mestih Sovjetske zveze uvedena splošna srednješolska dolžnost na kmetih pa sedemletni pouk. Prebivalcev s srednješolsko naobrazbo je bilo naštet 13 milijonov, preko 1 milijona pa jih je imelo visokošolske študije, med temi 353.000 žensk. Srednjo šolo je imelo preko 6 milijonov žensk.

Ptice se selijo na jug

Skrivnost orientacije krilatih selivk

Ob koncu avgusta, sredi polnega poletja, nas pričenjajo zapuščati ptice selivke. Hudourniki so že proč, tako nenadno so odšli, da nismo njih odhoda niti opazili. Storkije se pripravljajo, v nekoliko tednih se pričnejo seliti množestveni zbori lastov in škorcev.

Iz izkušnje vemo, kdaj se odpravljajo posamezne ptice vrste, znanost pa je ugotovila še mnoge druge podrobnosti. Obrokanje nam je dalo spoznanje njih smeri, ki so bolj ali manj stalne. Večina selivk odhaja v širokih frontah, druge vrste, posebno storkije, pa tudi v ozkih frontah. Za storkije, ki leto proti jugovzhodu, so n. pr. izračunali 140 do 400 km široko fronto.

A F O R I Z M I

Aforizem je misel v brzogovornem slogu. Biti ali ne biti ni vedno vprašanje. Ta stvar bi se dandanes bolje glasila: Imeti ali ne imeti.

»Ves svet mi leži pred nogami« je dejal obešenec.

Množica ljudi pred zvočnikom, to je motorizirana nemiselnost.

Posameznik ima psiho, množica psihozo. Kako nastajajo govorce? Ljudje raznašajo tisto, česar niso slišali v radiu.

Danes še pišemo, govorimo, poslušamo na daljavo. Vse to nam je omogočila tehnika. V bodoče bodo tudi videli na daljavo. Na koncu se bomo morda naučili še misliti na daljavo.

Usoda... se glasi opravičilo za nedelavnost.

Nepatetični junak pravi: Dal bi življenje za tebe — če bi imel zase še eno.

Primerjal je svojo veličino bolhi, ko je dejal: »Joj, kako sem velik!«

Navadno očitamo ljudem tiste napake, katere imamo sami.

Le v malo primerih letijo selivke naravnost v smeri sever-jug. Večinoma, zlasti storkije, ki žive v zapadnejših delih Srednje Evrope, se selijo preko Francije, Španije, Gibraltarske ožine v Afriko. Storkije iz vzhodnega dela Srednje Evrope in kukavice pa letijo preko Madžarske, Rumunije, Male Azije, Sirije, Palestine v niske dežele in do Južne Afrike.

Vedno se moramo vpraševati, kako se ptice na teh svojih dolgih poteh orientirajo in kako je mogoče, da dosepejo vedno do istih prezimovališč, in to tudi mlade živali, ki odhajajo v mnogih primerih ločeno in pozneje nego stare ter še niso bile nikoli prej na takšnem potovanju. Tudi drugih skrivnosti je tu še polno. Najpreprostejši vzrok, da nas ptice jeseni zapuščajo, bi bil pač ta, da v zimskem času pri nas ne bi dobile dovolj hrane in bi morale poginiti. Dejstvo pa je to, da nas mnoge zapuščajo ob času, ko je hrane še več nego preveč in ko ni niti sledu o mrazu. Vreme ima na čas odhoda in smer selitve sicer velik vpliv, a zelo majhen. Razen tega vemo, da postanejo ob času selitve nemirne tudi ptice selivke, ki so vse svoje življenje prebile v kletki in ki nikoli niso trpele gladu n mraza. Vsakovrstne notranje fiziološke in kozmične vplive so že kilcali na pomoč, da bi razložili selitve ptic, a vse je doslej samo teorija brez dokončnih dokazov. Dokazano je le to, da se pojavi ob času selitve v njih delovanje žlez z notranjim izločevanjem. Kakor je paritev odvisna od hormonov, tako je tudi selitev. Za to periodično hormonsko delovanje pa je treba zadnji vzrok tudi šele poiskati.

A N E K D O T E

Dr. Heylin, pisec »Splošnega opisa zemeljske krogle« je bil v spremstvu svojega sluga na poti nekoliko kilometrov od svojega doma. Izgubila sta se. Znočilo se je, nebo je bilo zelo temno in še vedno sta blodila okrog, ne da bi našla pot do doma. Nazadnje je postal sluga nejevoljen in je vzkliznil:

»Kako je vendar mogoče, gospod doktor, da ste izdali opis vsega sveta, ko ne najdete pota do svojega stanovanja niti največ tri kilometre od njega?«

★
Drugovrsten dramatik je bil nezadovoljen z izvedbo svojega dela.

»Strašno!« je dejal režiserju. »Na nekaterih mestih ni bilo razumeti niti besedice dialoga!«

»To smo napravili za nalašč«, je odgovoril režiser. »Na ta način so si ljudje lahko mislili, da je bilo vsaj tisto dobro, česar niso slišali!«

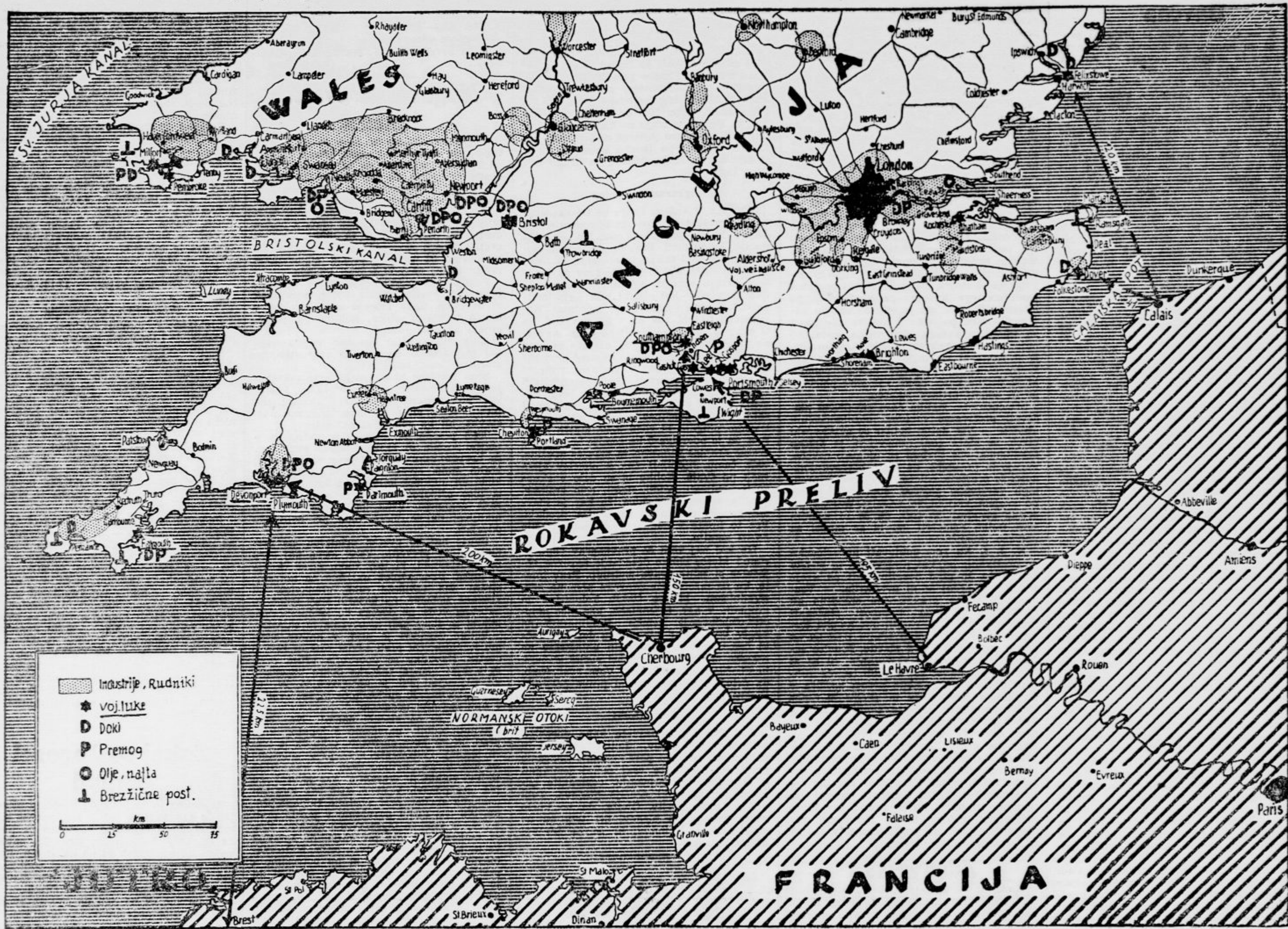
VS AK DAN ENA

Povračilo

(»Hus og Hjeme«)

Južna Anglija, glavno pozorišče nemških letalskih napadov, s francosko in belgijsko obalo

Hmelj je dozorel... in dekleta in žene ga hite obirat

Sivo, hladno jutro... Iznad Drave in Ptujkega polja se še dvigajo goste megle, ko vlak brzi premočrno proti Pragerskem. Potnikov je malo, v vsakem vagonu komaj za eno roko, a vlak ima nad dvajset vagonov! Ljudje se čudijo in sprašujejo, domnevni konca ne kraja, dokler se ne zedinijo, da so vozovi najbrže rezervirani za vojake. Uganka je rešena na Pragerskem. Komaj vlak obstane, ga že naskočijo pravcati — ženska vojska. Morda dvesto ali še več deklet in žen, opranih s košarami, se gnete ob vhodih. Smeh, prekanje in vrišči. Sprevodniki priganjajo, ob oknih se potniki na široko smejejo nevsakdanjemu prizoru. Ampak so sprevodniki brez moči, ženske pač vedo, da se vlak ne bo premaknil brez njih. Smeh in vrišči se nato razlijejo po vozovih. Rdeča, nasmejana lica deklet, oglati obrazi postaršanih žensk, pisane rute, — vse se preliva v prvih jutrnjih žarkih, ki silijo skozi meglo. Potniki znova ugibljejo... Ko se vlak premakne zaori k vsemu še pesem. Moški sopotniki, menda trije v vagonu, smo v absolutni manjšini in temu primerno plahi. Vendar je radovednost prevladala in ko vprašamo: kdo, odkod in kam, zvemo vse.

— Hmelj! Za je kaj, ka je hmelj dozorel! —
Saj res, po Gospojnici prične trgati hmelja, kdo bi mislil na to! Nadaljnja vprašanja morajo počakati, kajti prav ta čas je vagon zabučal v novi pesmi. Pojejo, iz vsega grla:

— Oj plavaj, oj plavaj,
po morju mi barčica moooooja... —

Pesem, ki je zadnje čase prodrla, ne vem odkod, do zadnje hribovske kajže, ima dolgo rajdo kitic. Ženske so vztrajne in ne končajo prej, dokler nazadnje mornarček ne utone in ostane ljubica sama, zapuščena in nesrečna... Medtem se vlak ustavlja in na vseh večjih postajah se ponavljajo isti prizori: ženski svet s košarami se gnete ob vozovih. Kmalu je vlak zaseden do zadnjega prostora.

Dekleta ob meni so korajžna. Razkrivajo košare, ogledujejo drobniarije in se hitro, vraga, morda celo na moj račun! Saj navsezadnje smo mestni škriči sredi takega vrvenja, kar španske pojave.

— Toti pričekaj pa do za mojega pojbič! —, vihti navihana deklina šop pisem.
— Ka de moč pisala, da z drugim špaciš! —, se vtakne vmes druge, potem se smejejo do solz. Ne, saj pravim, navihane so in že vede zakaj.

Sicer so pa zgovorne in kmalu izvem vse. Da so doma iz Preklice in Prekmurja in da gredo v Savinjsko dolino obirat hmelj. Vsako leto gredo in — z veseljem. Ponudi se jim vsaj enkrat prilika, da nekaj zaslužijo. Vsaka prinese po štirinajst dneh pridnega dela domov nekaj st. dinarjev. Pripovedujejo, da so z delom in plačilom

zadovoljne. Lastniki hmeljskih nasadov jim plačajo vožnjo, preskrbljeno je tudi za hrano in prenočišče. Zaslužek v gotovini pa je odvisen od pridnosti: Za košaro nabračnega hmelja so lani dobile dinar in pol, letos so jim obljubili dva dinarja. Posebno pridne in spretno obiralke naberejo dnevno tudi do šestnajst košar, kar da že prav lep zaslužek.

Rdečelična Geza, ki ji oči žarijo ko dva črna oglja, že ve, da je hmelj letos dobro cvetel in da so cveti veliki. Pravi, da je to važno, ker se bo dalo hitreje nabirati. Sicer se pa ves pogovor suče o tem, kam bodo obrnile zaslužek. Posebno zgovorne so mlajše.

— Glihni rižasti gvant, ka ga ma Treza, si bom kupila... —

— Te deš šele prava treska suha! — jo zabadajo druge in zopet je smeja na pretek. Starejša, že odevele ženske se hudejejo:

— Kak bi te hteli biti nafrčkani, lauženki putavil! — seveda je vse mišljeno dobrohotno in zaradi preljubega špasa. Saj je znano, da vsa ta dekleta, ki so predvsem iz želarskih družin, obrnejo tako redko videni denar za res najpotrebnejše.

Medtem sta vstopila v voz dva gospoda v črnem.

— Hvaljen Jezus! —

Razpeloženje pa ostane isto. Zategnejo novo, kar nagajivo in izzivalno pesem:

— Kak dem ja k ljubici hoda... —
Ni druge rešitve. Smejejo se vsi, še gospoda v črnem zategneta ustnice. Tudi ta pesem ima kitic brez konca in kraja. Izpele so jo, ko je vlak obstal v Celju.

— Te pa srečno! — se smejejo v slovo.

— Srečno in dober zaslužek! — odgovarjajo potniki v vlaku.

— ob —

VZDIH ODVETNIKOVE ŽENE

»Glej, kakšen si! Vse kar jaz napravim, ni nič. Vsako moje besedo preobrneš, vsak moj gib napačno tolmačiš — toda, kadar zagovarjaš zločinca, najdeš tisoč izgovorov za njegov zločin!«

Bil je župnik kmetov in delavcev Ob grobu dobrotljivega gospoda Maksa Ocvirka

Možu in narodnemu svecniku, ki je d. l. svojemu narodu in svoemu ljudstvu vse svoje delo in vse svoje imetje, naj bodi v spomin posvečene naslednje stičice iz njegovega življenja:

Zgodaj spomladi 1917 sta došla na dopust iz vojne gospodar in njegov sin. Prišel je župnik ves vesel, da ju pozdravi spet pod domačim krovom. Ko je bila družba v veselem razgovoru, pride v hišo stražmoister orožniške postaje in prišede. Bil je z Gornjega Stajerja, poveljeval je velike zmagi in pripovedoval naslednjo pripovedko:

— Na zemlji se je zbrala deputacija, da gre prositi za mir v nebesa. Pride deputacija k sv. Petru in ga prosi za mir. Sv. Peter: »Nisem pristojen za rešitev te prošnje, pojdite k Bogu Sinu.« Bog Sin: »Ne grem na zemljo delat miru, ker bi me nemara vtaknili v vojsko. Pojdite k Bogu Očetu.« Bog Oče: »Bi šel na zemljo in napravil mir, toda bojim se zapustiti svoj prestol, ker bi se nanj vsedel Viljem II.«

Ko je stražmoister končal pripovedovanje, je skočil župnik pokonci v največji jezi: »Ni nam treba vaših neslanosti! Glejte, da greste čimprej nazaj od koder ste prišli med nas Slovence. Do Drave je naša zemlja in to svojo zemljo bomo po vojni sami opravljali!«

Stražmoister je odšel in družbo je bilo strah: kaj že naznani? Bil je toliko poštenjak, da ni ovačil.

Tiste slemenice, ki se je boleče razreza v marsikatero nacionalno srce, župnik Ocvirk ni bral.

»Gospod župnik, to ste pa res lepo storili, da niste brali one spomenice.«

»Prijeteli dragi, veš, težko je danes na svetu, tako malo je ljubosti in toliko je sovraštva: kako naj bi bil jaz tisto bral, ko sem se na kot dijak toliko pretepal z našimi narodnimi nasprotniki!«

Cerkveni pevci se vadijo latinsko mašo in Tantum ergo. Pride gospod Maks in pravi: »Otroci molči, kaj ne bi rajši slovensko! Bog razume tudi naš jezik in koliko bolj od srca nam privre pesem v našem materinem jeziku. Tantum ergo vam bom na te note kar na slovensko prestavil, — glejte kako se leno sl'iši: »V zakramentu vse sladkosti...« V nedeljo so pri svečani maši peli pevci slovensko in župnik je bil ves srečen. »Hvala Vam hvala, ah, kako leno sta peli otroci molči.«

Župnik je pobiral med vojnno žitno zbirko. Ljudje so ga imeli radi, zato so dali z veseljem kar je bilo zapisano in še kaj več. Dosti je nabral in to se je začelo naokoli. V župnišče so pričeli prihajati od blizu in daleč romarji z vrečami in nahrbtniki, med njimi potrebni in nepotrebni. In župnik je delil potrebnim in nepotrebnim delil toliko časa, dokler je bilo kaj v kašči. Gospodinja je jokala:

»Vse ste razdali, gospod, zdaj sami nič nimamo.«

»Moj Bog, mi ne bomo od gladi umrli, a oni so bili lačni in potrebni.«

Po poslih so prihajali v St. Andreja sodniki, uradniki, orožniki in financarji, ve-

sel je bil vsakega, kdor se je pri njem oglašil. Nikdar jih ni delil med ovce na desni in ovce na levi: »Pozdravljeni in dobrodošli, na kosilu boste pri meni, in kaj bi hodili domov pred večerom, ko lahko tudi še večerjate pri meni in prespite v župnišču. Ali imate s seboj nahrbtnik? Glejte, tale jabolka in tle orehi, kako jih bo vesela vaša gospa in otroci bodo kar vriskali! Kaj bi se tako zahvaljevali, saj je Bog dal, da je zrastle, in drugo leto bo spet drugo.«

V župnišče so prišli fantje: Tinč, Tonč, Stefan, Stanko, Josko Maks, Rudek.

»O, da ste mi zdravi, močci, lepo je, da ste prišli, ali ste kaj žejni?«

»Nič nismo žejni, gospod.«

»Kaj boste lažali, jaz na vem, da ste žejni kakor goba, goba je vedno žejna.«

Gospod je vzel ključ in veliko steklenico in prinesel pijačo: Zaiskrilo se je v kozarčki vino, v očeh na veselje. Gospod Maks je sedel k harmoniji in intoniral: »Iz bratovoz zagrljaia.« Zaorila je pesem iz grl mladih in krepih kmetov fantov, nato druga in tretja, slovenska, srbska, hrvaška, župnikov močnejši ruski bas je spet glasove v prekrasno harmonično celoto. Pesem mu je bila edina zabava, bila mu je vse na svetu. »Ej fantie, to ste kerle! Dajte bodite mi dobri, poite in pitte! In fantie so bili dobri, so pili in pili. Župnik na je točil in točil, in je tako vsako leto stočil za božjona več pijače kakor dober gostilničar.

Prišel je brezposelni.

»Gospod, lačen sem in raztrgan, že na pol sem gol.«

»Ivanka, dajte mu kaj jesti!«

»Gospod, saj že ničesar nimamo, vi imate za kreslo le malo krmotrievje tuhe.«

»Ivanka, dajte mu polovico močnega kosila! — Na tu imaš sraico in hlače, sukne ti pa ne morem dati, ker imam samo eno. Že prav Bog je hvala vreden, budi dober na glej, da bo kmalu de'lo dobilo!«

Z rudnika so šli rudarji s težkega dela, in so srečevali gospoda Maksa.

»Ej, neba, kako sta vidva umazana in črna.«

»Gospod, tudi taki umazani in črni ljudje so potrebni.«

»Res potrebni so, potrebni, na tu imate vsak eno čisto, na še vsak enega kovača, da se bosta umila.«

»Hvala lena, z bogom, gospod župnik!«

Res, že v prvi gostilni sta se umila, tako je bilo župnikovo naročilo. Gospoda na je napred pozdravljala dolga vrsta rudarjev s spoštovanjem in veseljem.

Vroč juljski dan, žanice na njivi že kar omamljujejo od težkega dela.

»Oj, pozre! lena, kaj mi lenarite ves dan tu na njivi!«

»Nič ne lenarimo, gospod, saj vidite, koliko smo že požele.«

»Saj res, saj res, midne sta in uboge ste, ker toliko trojite, le napred! Še tako lenarite in atek na mamica vas bosta vesela. Zbogom dekleta, hvaljen Jezus!«

V večernem soncu se bliščijo zorane brazde in zrak je nasičen z vonjem sveže zemlje.

»Ej, Francek, vi pa le malo preveč mučite konja, glejte, kako sta potna, vsa sta mokrala.«

»Gospod, tudi jaz sem moker, vsi trije trdo delamo.«

»Glejte, glejte, vsi ste ubogi in ste zmučeni, res trdo je delo za ljudi kruhek... Francek, Bog dai srečo in blagoslov: Lahko noče!«

Po samotni cesti teče reven kužek, njegova pot je neznana.

»Kužek, kam pa greš tako sam brez gospodarja?«

In kužek pogleda, lej, lej saj to je tisti gospod Maks, ki tudi ubogemu kužku priročno prijazno besedo. Dober je gospod Maks, tu čuti tudi kužek, zato brezskrbno nadaljuje svojo pot ob njem in potem dalje.

Mrtvaška veža na mestnem pokopališču v Celju. Na vsakem odru leži grob d Maksa ves v cvetju. Njegovi nekdanji župljani so prišli daleč od Sv. Andraja, da še enkrat vidijo svojega dobrega župnika. Polna veža jih je, klečijo pred krsto in plačajo. Murrov oče kleči tik pred odrom in molči na glas rožni venci: »Ki je za nas težek križ nesel...« Drugi odgovarjajo v zboru in si brišejo solze. Glej, gospod Maks, tukajle zdaj vidiš, da si sejal dobro seme. Naj pogledajo to oni, ki so rekli, da nisi dobro sejal. Bog že ve, da je bila Tvoja setev prava, vedno si sejal božja seme ljubezni, glej kako je lepo obradilo!

Tako je živel in ves ubog umrl kmet in delavski župnik.

SOKOL

Sokol I. Ljubljana-Tabor poziva vse ono članstvo, ki je že predložilo svoje članske legitimacije v overovljenje in tudi že plačalo članske prispevke vsaj za prvo polletje leta, da legitimacije dvigne med uradnimi urami v društveni pisarni. Ono članstvo pa, ki je sicer tudi že poslovalo svoje članske izkaznice v overovljenje, a še ni plačalo članskih prispevkov vsaj za prvo polletje, se prosi, da članarino poravnava in nato dvigne svoje izkaznice.

Iz Trbovelj

Hauckov hrib je dobil vodovod. Ob cesti, ki drži od glavne ceste proti Kleku, so stanovanči Hauckovega hriba nedavno dobili vodovod in elektriko. S tem sta občinska uprava in vodstvo elektrarne ustrezno davni želji prizadeti. Pri tem si je stekel največji zaslug g. vodja elektrarne, ki se je z vso resnostjo zavzel za zadevo. Morda bi se mogla dati stanovančecem ob poti, kjer je napeljan glavni električni vod, tudi cestna razsvetljava, ki je vsem zelo potrebna. Odločujoči činitelji o tem že tudi razmišljajo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

„JUTROVA“ POSVETOVALNICA

Davčna

F. L. — C. Kako vam je prijaviti promet, ki se nanaša na osnovu za odmero splošnega in skupnega davka? — Ali ste bili lansko leto pavsalirani? — Vsak zavezanec poslovnega davka, bodisi, da mu je davek odmerjen pavsalirano, bodisi da ga mora odvajati po knjigi opravljenega prometa, je lahko zavezanec splošnega in skupnega poslovnemu davku, ali v celoti samo enemu, ali pa hkrati obojema, t. j. deloma splošnemu, deloma pa skupnemu poslovnemu davku. Osebe, ki so v območju ene davčne uprave zavezane deloma splošnemu in deloma skupnemu poslovnemu davku, spadajo glede svojega celokupnega prometa pod oceno davčne uprave in ne davčnega odbora. Za te osebe je torej za odmero davka pristojna davčna uprava. Na vaše vprašanje smo vam mogli odgovoriti samo v splošnem. Dvomimo, da smo vam docela ustregli, zato se javite ponovno in s konkretnimi podatki!

F. C. — M. — Bržčas ste že prepoznali, ker je davčni odbor svoje delo — kolikor smo informirani — že opravil. Vzemite pa vsaj toliko na znanje, da davčna uprava ni dolžna sprejeti poslovnih knjig kot polnopravni dokaz, če glede na obseg poslovanja obrata, na krajevne in splošne gospodarske razmere in na druge važne okolnosti dvomi, da v knjigi ni vpisan vsa dohodka davčnega zavezanca. Če davčna uprava glede na te okolnosti ne dvomi o verodostojnosti knjig, ugotovi davčno osnovno po stanju, ki ga izkazujejo knjige. V takem primeru ugotovi davčno upravo osnovno za odmero pridobitine na podlagi zaključnih letnih računov z upoštevanjem splošnih določb zakona o neposrednih davkih (čl. 120. pravilnika k zakonu). — Na vsak način boste morali pričakati službeno obvestilo davčne uprave o ugotovitvi davčne osnove ter po potrebi pritožbenim potom reklamirati svojo pravico.

K. F. — T. — Pristojni oddelek finančne kontrole vam bo dovolil za hišno porabo vina brez plačila drž. tendarine v Vašem primeru 600 l na leto. Vendar pa Vas opozarjamo, da morate to zalogo spraviti v posebne prostore in da mora odd. finančne kontrole, preden vam izda dovolitev za potrošnjo, strogo gledati na to, da je vino proizvedeno res samo iz lastnih surovin z lastnega zemljišča, torej res od Vas samih in v Vašem lastnem vinogradu pridelano vino.

»Obrambni sklad.« — Da! Finančni zakon za leto 1939/40 se je, kolikor se tiče posebnega prispevka za narodni obrambni sklad spremenil (Sl. l. z dne 6. I. t. l. št. 2.). Posebni prispevek ne sme po vsiljeni stopnji biti večji od prispevka po najbližji nižji stopnji, povečanega za razliko, zaradi katere se uporablja višnja stopnja. Pri izračunu prispevka se ulomki dinarja do 50 par ne jemljejo v poštev, preko 50 par pa se zaokrožajo, na cel prihodni dinar. Če se nismo popolnoma razumeli, pišite ponovno.

A. P. — Lj. — Davčni izvrševalec vam je radi davčnih zaostankov zarubil gotove predmete. Oprekali ste, da teh in teh predmetov ne sme rubiti, ker so vam drag spomin ter ste mu stavili druge na razpolago. On pa je trdil svoje, tako da je prišlo do mučnega incidenta. Klicani ste na davčno upravo. Kako naj se zagovarjate? — Po izvršitvi uredbi se morajo od rubenih rubiti imovinski predmeti po tem-le redu: a) gotovina b) vrednostni papirji c) osebni predmeti v zakonskih mejah d) nakiti in druge dragocenosti e) razne tretjave v gotovini in e) ostale premičnine, izmed njih v prvi vrsti one, ki se dajo lahko vnovčiti. Iz povedanega boste že lahko sami presodili položaj. Vendar pa se mora rubežen izvesti tako, da je za dolžnika kar najmanj žaljiva in škodljiva. Rubežen takih stvari, s katerih prodajo bi se mogla povzročiti davčnemu dolžniku večja škoda, nego je treba, da se dolg poravnava, se je treba po možnosti izogibati. Zarubijo naj se v prvi vrsti take stvari, ki jih označi davčni dolžnik sam in ki se dajo lahko vnovčiti.

Pravna

»Že 15 let naročnica.« Kakšna kazen more zadeti človeka, ki je nagovoril dekle, da je umorila nezakonskega otroka. — Kdor drugega naklepoma zavede ali nasnuje, da stori neko kaznivno dejanje, se kaznuje ravnotako, kot da ga je storil sam. Mati, ki usmrti svojega otroka za poroda ali neposredno po porodu ali dokler traja ona motnja, ki jo povzroča pri porodu ali porodu, se kaznuje, — če je otrok zakonski, s strogim zaporom, če pa je otrok nezakonski, z zaporom. V posebno lahkih primerih sme sodišče omiliti kazen po svobodni oceni. Po kazenskem zakonu ne sme biti strogi zapor ali zapor krajši od sedmih dni in ne daljši od petih let. Če ne obstojijo okoliščine, ki bi slučaj naprville za lahek v smislu zakona, bo sodišče izreklo kazen v okoliščini, na pr. — če je storilec dejanje skesano prizna, če je poravnal škodo, če doslej še ni bil kaznovan. Odprava plosa se kaznuje z zaporom do treh let. Tudi pri tem kaznivnem dejanju sme sodišče kazen v lahkem primeru omiliti in nezakonsko mater celo oprostiti kazni, če spozna, da je to dejanje storila v bedi, pod pritiskom ali vsled strahu pred sramoto.

»Zapeljivec.« Pod pretezo, da jih bo poročil je brezvestno izsiljeval od lahkovernih deklet denar, nato pa vse pustil na cedilu. — Brezvestnega zapeljivca morete prijaviti vse zapeljivke radi prevare in mu preti kazen zavora do enega leta, če škoda ni višja od 1000.—, če je pa škoda večja pa strogi zapor, denarna kazen in izguba častnih pravic za določeno dobo. Seveda morete vse prizadete zahtevati povrnitev povzročenih škod in zahtevati polno zadoščenje, t. j. vso povrnitev škod in odškodnega zasluga. Tudi odškodnino radi zmanjšane možnosti omoževite smete zahtevati. Višino določi sodišče, ko je vse okoliščine tečno preudarilo. Ta odškodnina vam pritiče, če ste zgubili devišto in se udali pod pogojem, da Vas bo dotičnik povedel v zakon.

»C. M. 1000.« Vaša svakinja ima prejeti iz Dunaja tisoč nemških mark dediščine. Kako bi prišla do svojega denarja? — Dotičnik, ki dolguje Vaši svakinji dediščino, bo moral napraviti v Nemčiji na državno banko prošnjo, da mu dovolijo nakazati dolžni denar v inozemstvo. Obrne naj se na kak denarni zavod, ki ima pravico trgovati z valutami, pa mu bodo radevolje,

osobito, če bo nakazal denar preko tega zavoda, pojasnili vse tamkaj veljajoče predpise. Prošnji naj predloži odločbo sodišča, iz katere je razvidno, da je dolžnik vsled prevzema dediščine oziroma zapuščene postopanja.

»Vodarinca.« Pod pretezo posebnega prispevka za vodo vam hoče hišni lastnik samovoljno povišati najemnino za skromno stanovanje. Ali je dopustno. — Po uredbi o pobiranju draginje in brezvestne špekulacije, ki velja že od 25. septembra 1939 se ne smejo povišati najemnine za poslovne prostore in za stanovanja na višji znesek, kot so ga plačevali najemniki za iste prostore na dan 1. septembra 1939. Lastnik zgradbe, najemodajalec, ki bi zahteval višjo kot po navedeno najemnino je kazniv z zaporom do 3 mesecev in poleg tega tudi še v denarju do 10.000.— Za preiskavo teh prestopkov so pristojna uprava oz. državna krajevna policijska oblastva (uprava policije), za njih razpravljanje in sojenje pa pristojna okrajna sodišča po predpisih sodnega kazenskega postopnika po hitrem postopku. Če je bila ob sklepu važne najemne pogodbe v hiši že napeljava za uporabo Vašega stanovanja voda, bo najemodajalec kazniv po navedeni uredbi, če je zahteval zvišanje najemnine pod pretezo vodarine. Prijavite primer policiji, ki je dolžna nato uvesti zakonite poizvedbe in oddati prijavo sodišču.

»Bodočnost.« Koliko časa ste dolžni plačevati preživnino svojemu nezakonskemu otroku. — Vse dotlej dokler se nezakonski otrok ne more sam preživljati, je dolžan nezakonski oče skrbeti za njegovo oskrbo, vzgojo in preskrbo. Če so te očetove dolžnosti že prestele, odloča po njegovem predlogu varstveno sodišče, osobito če otrok po svojem varuhu še nadalje vztraja pri svojih pravicah in trdi, da še ni zmožen sam toliko pridobiti, da bi se mogel za potrebo preskrbeti.

N. J. I. Ali sme zahtevati upravičenca do preživnine od Vas preživnino, ki je bila izplačljiva že pred devetimi leti pa svoje pravice do sedaj še ni uveljavila. — Vsaka, tudi sodno pravomočno obojena ali s sklepom naložena obveznost plačevati preživnino presteane veljati upniku kot terjatev, če je ni uveljavil tekom treh let od dneva, ko je zapadla v plačilo. Pravica sama pa ugasne vsled zastaranja, če se ni izvrševala trideset zaporednih let. Če zahteva upravičenca plačilo potom sodišča v izvršnem postopanju in predlaga rubež Vaših premičnin, morate nemudoma, vsekakor pa še pred dražbo, prijaviti zoper njen zahtevek ugovore in predlagati dokaze, na podlagi katerih boste mogli izprijati, da je njena zahteva že zastarela. Taki ugovori se morajo uveljaviti s posebno tožbo pri sodišču, ki je dovolilo dotično izvršbo. V tožbi morate navesti vse ugovore naenkrat — istočasno, ker bi se prijavljeni pozneje tekom pravnega postopanja, sploh ne smeli jemati v poštev za presojo dotične tožbe.

Zdravniška

Kunstelj — Kranj: Ako želite odgovor na kako vprašanje, napišite pismo in ga naslovite na »Jutro« pod značko »zdravniška posvetovalnica«. V prihodnji številki dobite v zdravniški rubriki odgovor.

August: Med domačini zdravili je v tem pogledu poznan čaj iz preslice. Slično učinkuje tudi ruski čaj. Poleg tega pripravljamo malo slano hrano.

S. A.: 1) Verjetno gre za rano, ali pa vsaj katar želodca. Priporočam lahko hrano brez mesa, brez ostrih začimb; 2) bolje je, da greste k zdravniku. Mogoče zdravljenje namreč niti ni potrebno; 3) omenjeno zdravljenje lahko traja več mesecev; 4) golšavost ni nalezljiva.

I. Krušič Ljubljana: Zdi se mi, da baziirajo vse vaše težave na prekomerni debelosti. Ni namreč za vas dobro, da ste se zredili kar za 13 kg v 6 mesecih. Prebi menil, da vam je to škodilo. Priporočam torej, da se omejite tako glede pijače, kot hrane in da se dosti gibljete, ali pa telovadite.

N. Beograd: Z nastopom mene ugasne sposobnost zanositve.

Zrtev poklica: Vaš primer ste tako lepo in točno opisali, da ne more biti nikačnega dvoma, da je vaše obolenje v zvezi s prahom, ki se razvije pri delu z žitom. To ni nič novega. Slične pojme opažajo vrtnarji pri dotiku z gotovimi rastlinami. Mislim, da bi se dalo s posebnim cepivom znižati, odnosno povsem odstraniti vašo preobčutljivost. Svetujem vam, da se za tečete na dermatološki ali pa interni oddelek ljubljanske bolnice. Ako ta poskus ne bi bil uspešen, boste pač morali prepuštili popravek z žitom drugim rokam.

Naročnica Jutra: V dvomu ste, ali bi bilo bolje za vas morje ali toplice. Iz vašega pisma sklepam, da bolujete na revmatizmu, odnosno, da ste vsaj zelo malo utrjeni. Zato priporočam, da greste raje v toplice. Zatem pa se poskusite malo utrčiti. Začnite se vsak dan umivati gornji život in roke z mrzlo vodo. Postopoma pa celo telo odrgnite vsako jutro z mrzlo frotirko, nakar se suho izbršite. Tako se boste polagoma utrdili in ne boste imeli več opisanih nevrozečnosti.

M. A. Velika vas: Kakor vsaka stvar, tako ima tudi omenjena teorija svoje zagovornike in svoje protivnike. Kot so sedanja izkustva pokazala, gre vendar te teoriji vera. To velja predvsem v onih slučajih, kjer ima žena normalen ciklus. Kranj: Ker so bili vsi dosednji postopki brezuspešni, mislim, da bi bilo najbolje, ako ostanete pri pincti. Deloma vam bo pomagano tudi s tem, ako si razbarvate odvisne dlake z vodikovim prekišom. S tem postane namreč opisani kozmetični nedostatek manj viden. Vse drugo treba zaradi draženja kože opustiti!

Kmetiška

Mravlje

Dr. M. H. D.: O tem, kako naj odpravite mravlje v stanovanju, smo v posvetovalnici že nekajkrat pisali. Ker pa ste gotovo tiste odgovore prezrli, vam na kratko povzamemo. Če vam je mogoče, poiščite gnezdo mravelj in ga uničite. Če mislite, da je gnezdo v sami hiši, zakijajte ali kakorkoli zamažite vse pore in špranje v sobi. Če pa se vam to ne posreči, jim je treba nastavljati strupeno vodo. Primerna za to je raztopina sladkorne moke aloe (5–10 gr aloe na 100 gr sirupa). Dobri uspehi so doseženi tudi z raznimi specialnimi preparati kot sta n.p.r. Rodax in Allizol. Z zastrupljeno raztopino napojite gobo ali

kaj sličnega in jo nastavite na mravlinčjo stezo.

Pšenica

J. K. P.: Kako dolgo se lahko ohrani pšenica za seme? Ali je bolje, da jo zamenjate z novo in staro porabite.

Sposobnost pšeničnega zrnja za setev traja različno dolgo, odvisno je to od semena samega, pa tudi od shrambe, v kateri je. Predolgo zrnja ne kaže čuvati, ker se z vsakim letom procent nekaljivosti poveča. Vendar pa lansko seme, zlasti če je bilo dobro, lahko pustite za drugo leto brez skrbi.

Agrarna zajednica

M. C. Z.: V vašem kraju se bo razdelila večja površina veleposelstniške zemlje. Pri delitvi bodo upoštevati domači in okoliški manjši kmetovalci. Pravite, da morajo dobiti zemljo tudi takšni interesi, ki sedaj še nič nimajo. Takih brezdomcev je v vašem kraju mnogo. Vprašate, katera oblika naselja v koloniji bi bila najprimernejša? V vidiku imate agr. zajednico. Kolonizirali naj bi vas na večji površini, da bi skupno obdelovali dobljeno polje. Agrarne zajednice po sedanjem ustroju se vam ne zdijo primerne. Nimajo namreč prav nič skupnega kakor hiše v vrstnem redu in zemlja na eni površini. Prvi ustanovitelji agrarnih zajednic so imeli gotovo boljše namen. Nikoli niso osnovali agr. skupnosti zato, da bo poedinec praskal po njivi z lesenim plugom in redil kozo mesto krav. Res, da je površina 5 ha zemlje in to prvotne oranice zadostna za manjšo družino, toda čemu zgubljati čas z obdelovanjem vsak po svoje. Koliko bi se dalo v skupnosti zboljšati. Večji stroji, celo traktor, gnojila, seme, drevesnica. In kar je glavno: cenejši nakup in ugodnejša prodaja. Vse to imate v načrtu če bi se posrečilo dobiti zemljo.

Na kaj naj vam še pravzaprav odgovorimo? Mesto oblike dosedanje agrarne zajednice si želite pravo zadrugo. Prav imate, ko ne pripisujete pravega pomena agr. zajednici. Mnogo šibkih kolonistov je propadlo v agr. zajednicah, ker niso zmogli obdelovanja zemlje. Posamezniki ne zmore vsega, kar mu nalaga današnji težki čas. Lepši uspeh redkih kolonistov ne odtehta ono, kar vidimo pri večini slabega in ubožnega. Zaradi tega vam svetujemo, da delujete na ustanovitvi prave poljedelske zadruge.

Paradižniki

A. Š. Pt.: Želite nasveta kako pospešiti zorenje paradižnikov. Letošnje vreme ni naklonjeno zorenju paradižnikov. Sonca je premalo. Da boste vsaj nekaj pomagali k hitrejšemu dozorenju, odstranite odvišne poganjake, ki senčijo plodove. Tudi vršičke prikraščajte. Glejte, da bo imelo sonce pristop do plodov, pri tem pa ne strižite zdravih listov, ki so za zorenje nujno potrebni.

ŠAH

O nacionalnem amaterskem turnirju v Celju prinaša »Jutro« poročila v dnevnem delu lista. Po prvem tednu je videti, da bodo, kakor je bilo pričakovati, glavni tekmeči za prvo mesto Berner, Jerman, Šorli in Šubarič, od favoritov je trenutno šiška nekoliko zaostala.

Prihodnjo nedeljo se vrši v Celju letni redni občni zbor Jug. šah. saveza. Kakor poročajo nekateri listi, se ni sigurno, če se bodo občnega zbora udeležili tudi zastopniki Hrvatskega š. saveza.

Na turnirju za nemško prvenstvo v Oeynhausenu sta po 11 kolu vodila Kieninger in repatriirani estonski Nemec Schmit. Mojskiški turnir za češko prvenstvo se prične te dni v Rakovniku. Udeležijo se ga med drugimi tudi Foltyš.

S celjskega turnirja je naslednja partija.

Retijeva otvoritev
Beli: Savič (Zagreb) Črni: Šorli
1. Sg1—f3 Sg8—f6
2. c2—c4 g7—g6
3. b2—b3

Neobičajno in najbrž tudi slabo. Na črni diagonalni po črni lovec močnejši.

3. Lf8—g7
4. Lc1—b2 o—o
5. g2—g8 d7—d6
6. Dd1—c2?

Popolnoma neumestno. Beli naj bi bodisi nadaljeval s 6. Lg2 z razvojem, ali pa naj bi si s 6. d4 zagural položaj v središču.

6. e7—e5!
7. d2—d3

Ključ vsej izgubi tempov je bilo tu 7. d4 bolje.

7. Sb8—c6
8. a2—a3 Tf8—e8
9. Sb1—d2?

Bolje takoj 9. Lg2.

9. Lc8—g4

10. Lf1—g2

Sedaj zopet naj bi bil beli poskusil 10. h3.

10. Sc6—d4!

11. Sf3 : d4?

Po tolikih napakah in zamudah v razvoju odpira beli črnuemu še linijo. Hoče—noče je bilo treba igrati 11. Dd1. Seveda bi stal tudi potem beli že zelo slabo. — Ni šlo 11. Ld4., ed4., 12. Sd4., zaradi Sd7 i. t. d.

11. e5 : d4
12. Sd2—f3 c7—c5
13. o—o Dd8—d7
14. Tf1—e1 Lg4—h3
15. Lg2—h1 h7—h6
16. Lb2—c1 Sf6—g4
17. Ta1—a2

Beli je navezan na povsem pasivno obrambo točke e2. Prej ali slej mora črni z akcijo na e-liniji zmagati.

17. Te8—e7

18. Lh1—g2

Če 18. e4, potem pač Tae8 in nato f5.

18. Lh3 : g2
19. Kg1 : g2 Dd7—c6
20. h2—h3 Sg4—e5
21. Te1—d1 Ta8—e8
22. Lc1—f4 Se5—g7
23. Sf3 : g5

Zadostoval bi že tudi Sf3. 23. Sf3 : g5. 24. Lc1, f5, 25. g4, f4, 26. hg4, h5! 26. Lg5, hg4 : 27. Lf7, Df3 : +, 28. Kg1, Te7, 29. Ta1, Le5, 30. Te1, Th7.

23. Td1—e1 g6—g5
24. Lf4—c1 Sd7—e5
25. Te1—h1 f7—f5
26. Kg2—h2

Zaradi grožnje g4 seveda izsiljeno.

26. Se5 : f3+
27. e2 : f3 Dc6 : f3
28. Dc2—d1 Te7—e2
29. Th1—f1 Lg7—e5!
30. Kh2—g1 Le5 : g3!
beli se vda.

Grozni seveda Lf2 : +. Na 31. Le3 odloči T8e3.

Vasja Pirc

Negovanje cvetic lončnic

Slovenska dekleta in žene že od nekdaj rade goje cvetice v lončkih. Skoro ni hiše na Slovenskem, kjer ne bi bilo na oknih cvetic v lončkih. In prav je to. Cvetice so vsaki hiši v okras, one so dokaz, da prebivajo v hiši ljudje, ki ljubijo lepoto narave. Da, marsikje so celo nagradili lastnike stanovanj, ki so krasili okna z lepimi cveticami. Ker so lepe in dobro gojene cvetice ponos slovenske žene, nikakor ne bo odveč, če podamo našim negovalkam cvetic nekaj navodil o negi lončnic.

Pogoji za prasevanje vsake rastline, torej tudi cvetic lončnic, so: prostor, zrak in svetloba. Zato morajo imeti cvetice v loncih toliko prostora, kolikor ga potrebujejo za svoj razvoj.

Zrak diha go sicer rastline povsod, vendar je potrebno, da rastline v zaprtih prostorih večkrat zaščitimo.

Brez svetlobe ni življenja, zato potrebujejo tudi lončnice mnogo svetlobe. Postaviti jih moramo na dobro razsvetljena mesta, okna ali pred okna na razne podstavke, ali na sončni strani sobe.

Tudi posoda za lončnice je važna. Najboljša posoda so žgani lonci iz gline, ker so dobro luknjicavi in propuščajo dovolj zraka skozi stene. Pološčeni (glazirani) lonci ali stekleni kakor tudi kovinski lonci niso priporočljivi, ker v njih cvetice rade usahnejo. Vsak lonec imej na dnu luknjico, da se more voda pri zalivanju odcediti.

Lonec naj bo cvetici primeren, ne prevelik, ne prevelik. Vsak lonec naj stoji na podstavcu, ki lovi vodo, ki se odceja iz dna. Podstavca naj ima na notranji strani dna vzvišene robe, bradavice, ali vzrezane žlebičke, na katerih stoji lonec, da nabrana voda ne dosega do lončnega dna, ker bi se sicer prst zmocvirila in skisala.

Velike važnosti je prst, v katero sadimo lončnice. Od prsti zavisi rast in razvoj cvetic. Navadno se uporablja vrtna prst, ki v njej mnoge rastline dobro uspevajo, ali najboljša prst je kompostnica, ki se napravi nalašč za lončnice in vse cvetice v njej najbolje uspevajo.

Naredi se na sledeči način: Na suhi travnati ledini narežemo z lopato kose prsti, ki jih nato obrnemo, tako da je trava spodaj. Posamezne kose prsti položimo na kup in ga pustimo tako pol leta. Nato se kup seseda in prerahlja, kar se vsakega pol leta ponovi. V dveh letih tak kup polnoma sprhni, prst postane rahla in prika. Na isti način narežemo v gozdu prsti z listjem vred in jo spravimo na kup. Kup se vsakega pol leta prerahlja, da sprsteni listje, kar se zgodi v dveh letih. Nato vzamemo govejega gnoja, ki ga potrosimo s prstjo krivino in spravimo na kup, ki ga je tudi treba večkrat predelati. Dalje poiščemo drobnega peska, ki ga dobro izperemo in končno še malo ogljenega zdroba. Iz teh petih snovi naredimo najboljšo lončno kompostnico, ako vzamemo štiri dele čelincine, tri dele gozdnih prsti, tri dele predelane govejega gnoja, en del izprane peska in en del ogljenega zdroba.

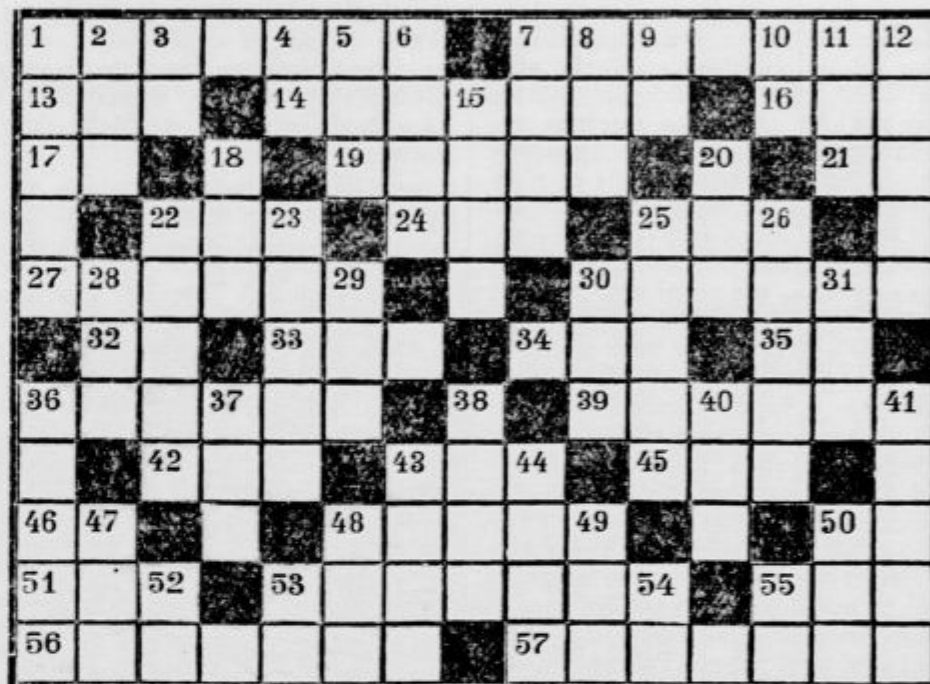
Taka naprava prsti lončnice je sicer dolgotrajna, vendar uspevajo v njej cvetice najlepše.

R A D I O

Nedelja, 18. avgusta

Ljubljana 8: Jutrnji pozdrav. — 8.15: Ruski sekstet. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Orkestralni koncert (plošče). — 10: Prenos slovesnosti Zveze bojevnikov z Brezji. — 11.45: Samospevi ge. Marte Repovš-Radmanovič, pri klavirju prof. M.

Križanka št. 30

Vodoravno: 1. slovensko ozemlje izven meja naše države, 7. vrsta ptica, ki se hrani z ribami, 13. žensko ime 14. Canarjeva zbirka pesmi, 16. del naslova, 17. kem. znak za prvine, 19. torišče, prostor za bikoborbe in podobno, 21. igralna karta, 22. konica, 24. finsko pristanišče, 25. vzročni veznik, 27. južno sadje, 30. jezzero v Rusiji, 32. predlog, 33. visok ženski glas, 34. staro orožje, 35. predlog, 36. član jugoslovanske vitezke organizacije, 39. angleški dominijon, 42. pogov. veznik, 43. abesinski plemenitaš, 45. tatarski poglavar, 46. inicijali našega slavnega, v Ameriki prebivajočega izumitelja, 48. vrsta pesnika, 59. ozirotni zaimsek, 51. vrsta orožja, 53. vrsta športa, 55. poljska poročevalska agencija, 56. cerveno prekletstvo, 57. stara država v Mezopotamiji.

Navpično: 1. prekmorska brzjavna žica, 2. osebni zaimsek, 3. egip. božanstvo, 4. kazalni zaimsek, 5. predplačilo, 6. drama od Henrika Ibsena, 7. alkoholna pijača, 8. reka v Rusiji, 9. veznik, 10. oseb. zaimsek, 11. žensko ime, 12. prometna žila, 15. starogrško mesto, 18. ime hrvaškega prevajalca iz tujih jezikov Velikanoviča, 20. agre gnatno stanje vode, 22. vrsta jedi, 23. klada na kateri sekajo drva, 25. vrsta čolna z enim sedežem, 26. reka v Franciji, 28. stara oblika veznika, 29. veznik, 30. dvodimenzionalni geometrijski pojem, 31. imenica, 36. meso v Baški, 37. ... 38. barva igralnih kart, 40. predlog, 41. tuje

Lipovšek. — 12.30: Objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Nedeljski koncert radijskega orkestra. — 17: Kmet. ura: Hlevski gnoj in gnojnika (ing. Jože Suhadolc). — 17.30: Tamburaški orkester. »Kolo« iz Trbovelj, vmes plošče. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Turizem v hrvatski banovini (Ivica Šiprak). — 19.40: Objave. 20: Iz slovenskih krajev (plošče) 20.30: Operetni večer. Sodelujejo ga. Dragica Sokova, Andrej Jarc in Radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za oddih (plošče).

Beograd 19.40: Jugoslovanske pesmi. — 20.40: Simfonični koncert godbe kraljeve garde. — 22: Plesna muzika s plošč. — Zagreb 17.30: Pester spored. — 20: Pucnijska opera »Turandot«. — 20.15: Mali orkester. — 20.50: Večer vesele glasbe. — 21.30: Simfonični koncert. — 22.20: Laska in plesna muzika. — 22.30: Radijska revija. — 21.20: Pester glasbeni spored. — Berlin 19.15: Koncert velikega orkestra in solistov. — 21.10: Drobne melodije. — 21.30: Mali orkester. — 23: Nočni koncert. — Rim 19.15: Odlomki iz oper. — 20.30: Dramski večer. — 23.15: Koncert orkestra.

Ponedeljek, 19. avgusta

Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Pisan večer vseh glasov (plošče). — 12: Odmevi iz Poljske (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Onoldarski koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Jezik staro-srbskih povelj in naš južni dialekt (dr. Milivoje Pavlovič). — 19.40: Objave. — 20.10: Ljudsko zdravje v Sloveniji: Alkoholizem (dr. Ivo Pirc). — 20.30: Koncertni večer. Sodelujejo ga. Fanika Brandl-Jevdjenjčević (violina solo) in radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Prenos plesne glasbe iz restavracijskega vrta »Zvezda«.

Beograd 19.40: Laska godba s plošč. — 20.05: Zvočna igra. — 21: Slovenske narodne pesmi. — 22.30: Plesna muzika s plošč. — Zagreb 17.45: Pesmi in klavirske skladbe. — 20: Komorni koncert. — 20.30: Pesmi in klavirske skladbe. — 21.30: Tamburaški zbor. — 20.15: Radijski koncert. — 20.50: Laska godba. — 21: Simfonični koncert. — 22.20: Plesna muzika. — 22.30: Zborovski petje. — 20.20: Foersterjeva simfonična suita Cvrano de Bergerac. — 22.40: Plošče. — 23: Češka glasba. — Berlin 19.15: Koncert malega orkestra in solistov. — 22.10: Drobne melodije. — 23.10: Nočni koncert. — Rim 19: Komorna glasba. — 20.30: Pester glasbeni spored. — 23.15

Gospodarstvo

Cene na drobno so bile v juliju povprečno za 28.5% višje nego lani

Prejšnjo nedeljo smo prinesli prve podatke o gibanju indeksa cen v trgovini na debelo v juliju. V tem mesecu se je indeks cen v trgovini na debelo dvignil za 2.5 točke in je dosegel 108.3 točke (1926 = 100). Ker je lani v juliju znašal indeks cen 77.6 točke, je bil letos v juliju nivo cen v trgovini na debelo za 39.5% višji nego lani.

Zaradi izredno visokih cen žita je danes sorazmerno najvišji indeks cen rastlinskih proizvodov, ki se je povzpela na 128.7 točke (lani 78.9); potem sledi indeks cen mineralnih proizvodov, ki se je dvignil na 120.3 točke (lani 93.9), nadalje indeks cen industrijskih izdelkov, ki znaša 106.1 točki (lani 78.2), najnižji pa je indeks cen živine in živalskih proizvodov, ki znaša komaj 87.4 točke (lani 68.0).

V primeri z lanskim julijem je indeks cen rastlinskih proizvodov narasel za 63.1%, indeks cen industrijskih izdelkov za 36%, indeks cen živine in živalskih proizvodov ter mineralnih proizvodov pa le za 28.5 odtodno 28.1%. Te številke nam potrjujejo, da je izvor draginje v pretirano visokih cenah žitu.

Cene v trgovini na drobno kažejo neenako gibanje.

Nasproti prejšnjemu mesecu so cene na drobno v Zagrebu, Ljubljani, Splitu in Banja Luki ter na Cetinju nekoliko nazadovale, narasle so pa v Beogradu, Skoplju, Novem Sadu in v Nišu. V primeri z lanskim julijem je narasel v letošnjem juliju indeks cen v trgovini na drobno:

v Novem Sadu za	32.4%
v Banja Luki za	30.3%
v Ljubljani za	29.5%
v Sarajevu za	28.9%
v Zagrebu za	28.6%
v Nišu za	28.5%
v Beogradu za	27.6%
v Cetinju za	27.0%
v Splitu za	25.6%
v Skoplju za	23.8%

Povprečni indeks za vseh 10 glavnih mest v Jugoslaviji se je od junija do julija dvignil le za 0.1 na 115.1 točke (1930 = 100), medtem ko znaša lani v juliju 89.8 točk. Povečanje nasproti lanskemu letu znaša torej povprečno 28.2%.

Pogodba za dobavo 3000 ton turškega bombaža je podpisana

V četrtak je prispela v Beograd delegacija turške zveze izvoznikov bombaža zaradi sklenitve pogodbe s predstavniki naše tekstilne industrije o prodaji 3000 ton bombaža. Kakor je znano je naša trgovinska delegacija nedavno v Ankari parafirala sporazum o dobavi surovega bombaža in je sedaj treba le še določiti način dobave in skleniti pogodbo po naprej dogovorjenih pogojih. Turška delegacija pod vodstvom narodnega poslanca in vladnega komisarja pri turški zvezi izvoznikov bombaža Kazima Güleka je takoj stopila v stike s predstavniki naše tekstilne industrije. Že v petek je prišlo do sporazuma o načinu dobave omenjenih 3000 ton bombaža, in je bila takoj podpisana pogodba o dobavi tega bombaža, ki zadovoljuje obe strani.

V telu konference so turški delegati ponudili tudi dobavo 250.000 kg anatolijske volne in 750.000 kg ansovske volne »mo-hair«. Turška delegacija nudi anatolijsko volno prve kakovosti po 36 in anatolijsko volno druge kakovosti po 33 din za kilogram. Cen, po katerih nudijo Turki volno, so razmeroma visoke, zato ni verjetno da bi po teh cenah prišlo do sporazuma.

Turška delegacija bo še nekaj dni ostala v Beogradu zaradi rešitve nekaterih drugih vprašanj, zlasti onih, ki so v zvezi

z našimi kompenzacijskimi dobavami. Turki se predvsem zanimajo za naše konje in za celulozo. Pri pogajanjih, ki so se vršila te dni, se je pokazala na obeh straneh resna volja, da se doseže čim tesnejše sodelovanje pri izmenjavi dobrin med našo državo in Turčijo.

Kakor je znano se je naša trgovinska delegacija v Ankari dogovorila tudi glede nadaljnjih dobav turškega bombaža iz letošnje letine. Te dobave bodo prišle v po-štev kasneje. V tej zvezi je zanimiva naj-novejša turška predhodna statistika letoš-njega pridelka bombaža v Turčiji, iz kate-rije sledi, da bo znašal letošnji turški pri-delek bombaža 87.000 ton.

Iz Beograda nadalje poročajo, da nam je tudi pristojna ruska izvozna ustanova že poslala prve vzorce bombaža, ki prihaja iz poštve za izvoz v Jugoslavijo v okviru kontingenta v vrednosti 1 miliona dolarjev, ki je bil dogovorjen o priliki pogaj-ani naše trgovinske delegacije v Moskvi. Po mnenju strokovnjakov je ruski bom-baž prav dobre kakovosti in ustreza po-trebam naše industrije. Naše pristojne ustanove so že stopile v stike s sovjetskimi trgovinskimi predstavništvi v Beogradu, predvsem zaradi vrašanja cene bombažu in zaradi čim prejšnje dobave.

Stanje našega gospodarstva v juliju

Studijski oddelek Narodne banke je pravkar izdal mesečno statistično poročilo za mesec julij, iz katerega posnemamo naslednje podrobnosti:

Gibanje hranilnih vlog

Skupna vsota hranilnih vlog pri bankah in hranilnicah v Jugoslaviji, ki je nazadovala od 11.500 milijonov din v začetku lanskega avgusta na 10.185 din v začetku letošnjega januarja in se je potem do začetka aprila zopet dvignila na 10.245 milijonov, je v aprilu in maju zopet nazadovala, in sicer do 1. maja na 10.095 milijonov din in do 1. junija na 9.749 milijonov din (lani 11.111).

V dveh mesecih od 1. aprila do 1. junija so hranilne vloge pri državnih denarnih zavodih nazadovale za 160 na 2007 milijonov, pri samoupravnih hranilnicah za 169 na 2388 milijonov in pri privatnih bankah za 197 na 5354 milijonov.

V juniju se je nazadovanje ustavilo, kar kažejo podatki za 30 bank, ki so že znani za konec junija. Pri teh bankah so hranilne vloge v aprilu in maju nazadovale za 104 milijona, v juniju pa le še za 8 milijonov in so znašale ob koncu junija 2021 milijonov.

Povečan železniški promet

V juniju je bilo na jugoslovenskih železnicahtovorjenih 167.976 vagonov nasproti 147.470, 140.605, 136.302 in 116.058 vagonov v juniju prejšnjih štirih let. V prvem polletju letošnjega leta pa je bilo na naših železnicah natovorjenih 914.938 vagonov nasproti 797.157 vagonov v istem

razdobju lanskega leta in je bilo torej letos v prvem polletju natovorjenih 117.781 vagonov ali 14.8% več nego lani.

Tudi rečni promet je bil v juniju prav znaten. Na ladjah državne rečne plošbe je bilo prevoženih 81.5 milijona tonskih kilometrov nasproti 60.4 v lanskem juniju. Pomorski promet pa je nadalje zelo slab. Podatki so znani šele za maj. V tem mesecu je znašala tonaža v naše luke došlih ladij le 1.19 milijona ton nasproti 1.96 milijona ton v lanskem maju.

Nazadovanje insolventno

V juniju je bilo v vsej državi le 5 konkurzov (lani 14) in 5 poravnalnih postopanj (lani 14). V prvem letošnjem polletju pa je zabeleženo vsega le 30 konkurzov (lani 77) in 65 poravnalnih postopanj (lani 104).

Poslovanje borz

Devizni promet na jugoslovenskih borzah je nazadovao in je znašal v juniju le 310 milijonov nasproti 419 milijonov v lanskem juniju. Na ljubljanski borzi je znašal v juniju devizni promet 42.1 milijona nasproti 55.7 milijona din v lanskem juniju.

Obično se je letos skril promet z efekti, zlasti z državnimi papirji. V juniju je znašal na vseh borzah promet z državnimi papirji le 7.2 milijona din nasproti 30.4 milijona din v istem mesecu lanskega leta. V prvem polletju letošnjega leta pa je bilo na vseh borzah prodanih le za 83 milijonov din državnih papirjev, medtem ko je znašal lani v prvem polletju ta promet 220 milijonov.

Sprememba viničarskega reda

Ban dravske banovine je že lani v juliju izdal uredbu o službenem razmerju med vinogradnikom in viničarjem (viničarski red), ki predpisuje predvsem obvezne pogodbe, ki jih morata skleniti vinogradnik in viničar, ter minimalne mezde. Sedaj je ban izdal uredbu o spremembah in dopolnitvah lanske uredbe, med katerimi so najvažnejše nove določbe glede pregledovanja viničarskih pogodb. Novi §§ 37 a do 37 c določajo v tem pogledu naslednje:

Komisije za pregledovanje viničarskih pogodb.

Na sedežih sreskih načelstev, v katerih območju so viničarji, se ustanovijo posebne komisije iz treh članov za pregledovanje viničarskih pogodb. Predsednik komisije je sreski načelnik, ostala dva člana pa sta sresu dodeljeni politično-upravni uradnik in sreski kmetijski referent. Če pri sresnem načelstvu ni dodeljenega politično-upravnega uradnika ali kmetijskega referenta, mora sreski načelnik o tem poročati banski upravi, ki potem posle za ta srez prenese na komisijo drugega sresa. Prav tako je postopati, kadar se pred komisijo obravnava zadeva sreskega načelnika ali njegovega sorodnika in v svako do tretjega kolena ali se obravnava zadeva ostalih dveh članov komisije in njunih sorodnikov, če pri dotičnem sresnem načelstvu ni dodeljenega več politično-upravnih uradnikov odnosno sreskih kmetijskih referentov.

Naloga komisije je, da pregleda vse tiste viničarske pogodbe, sklenjene med vino-gradniki in viničarji, o katerih prejme ust-

no ali pismeno prijavo ali o katerih izve službeno, da niso v skladu z določbami te uredbe. Prijavo na komisijo lahko izvrši vsakdo, zlasti pa lahko izvrši prijavo vinogradnik in viničar, Vinarska družba za dravsko banovino v Mariboru, Stokovna zveza za viničarje v Ljutomeru, vsa državna in samoupravna oblastva in tudi organi javne varnosti. Prijava mora biti vložena najkasneje v roku treh mesecev po podpisu pogodbe, po kasnejših prijavah ali za-znanjih pa se ne postopa. Predsednik skli-če komisijo najkasneje v 15 dneh potem, ko je prejel prijavo ali je službeno zaznal za pogodbo. Komisija posluje v smislu do-ločb zakona o občnem upravnem postopku. O razpravah se vodi zapisnik. Če se komi-sija prepriča, da sklenjena pogodba ni v skladu z določbami te uredbe, proglasi s svojo utemeljeno odločbo pogodbo za ničo ter naroči pogodbenikoma da skleneta no-vo pogodbo. Obenem prijavi v pogodbi za-pažene prekrške in nedostatke pristojne-mu občupravnemu oblastvu prve stopnje zaradi uvedbe kazenskega postopanja. Pro-ti odločbi komisije je dopustna pritožba na bansko upravo.

Prijave za obstoječa službena razmerja morajo biti vložene pri komisiji za pre-gledovanje viničarskih pogodb najkasneje v roku petih mesecev od dneva, ko dobi ta uredba pravno moč (to je do 17. januar-ja 1941). Po kasnejših prijavah ali za-znanjih se ne postopa.

Pogodbe za obstoječa viničarska raz-merja se morajo spraviti v sklad z določ-

bami te uredbe najkasneje do 1. novembra t. l.

Ostale spremembe.

Z uredbo se nadalje spremeni § 6. viničarskega reda, ki navaja, kakšne prejem-ke ima viničar. Nova je naslednja določba: Če oskrbuje viničar vinogradnikovo živino s svojo krmo, je mleko njegovo, če pa oskrbuje vinogradnikovo živino z vinograd-nikovo krmo, mu gre za oskrbovanje v po-godbi določena odškodnina bodi v denarju, bodisi v naravnih, korist od te živine pa je vinogradnikova.

Brez viničarjeve privolitve delo v akordu ni dovoljeno. V dopolnitev uredbe je še do-ločeno v tem paragrafu, da je globoka kop, najsi bo jesenska, zimska ali po-mladna, tista kop, pri kateri se koplje 25 do 30 cm globoko, ne glede na gnojenje. Kop, pri kateri se samo praši, ni globoka kop.

Končno je § 6. dopolnjen z določbo, ki pravi, da sme ban višino minimalnih mezd pod točko 6. paragrafa 6. (dnevna mezda v poletnih mesecih 10 din, v zimskih me-secih 8 din, za kvalificirana dela pa v po-letnih mesecih 12.50 din in v zimskih me-secih 10 din) spremeniti po zaslišanju Vinarskega društva v Mariboru in Stro-kovne zveze viničarjev v Ljutomeru.

Novi § 6 a določa, da je mleko od viničarjeve živine viničarjevo. Kjer je navada, da viničar dobi mezo ali del meze v mle-ku, ki ga more sam vnovčiti, mu mora dati vinogradnik v denarju tisto razliko, ki ni pokrita z izkupičkom od mleka, in še odškodnino za trud in čas, izgubljen pri prodaji.

Državni dohodki so znatno narasli

Finančno ministrstvo objavlja v »Službenih novinah« običajni mesečni pregled o gibanju državnih financ, iz katerega po-snemamo, da so znašali v juniju vsi državni dohodki brez dohodkov, ki so odstop-ljeni banovini Hrvatski, 1069 milijonov din, medtem ko so lani v juniju znašali skupaj z dohodki, ki so sedaj odstopljeni banovini Hrvatski, 972 milijonov din. Državni dohodki so torej še v večji meri narasli, nego kaže razlika med gornjima številka-ma, ker so v lanskem številki, kakor rečeno, upoštevani tudi dohodki, ki so sedaj od-stopljeni banovini Hrvatski. Ti dohodki znašajo približno 70 milijonov dinarjev na mesec in če lanske dohodke v juniju za ta znesek zmanjšamo, dobimo 902 milio-na. Letos so torej državni dohodki brez dohodkov, prenešenih na banovino Hrvat-sko, narasli za 177 milijonov ali za 19.5%.

Donos splošnih neposrednih davkov je znašal v juniju le 70 milijonov, ker so splošni neposredni davki po večini prene-seni na banovino Hrvatsko; lani pa je znašal donos vseh neposrednih davkov 109 milijonov. Donos posebnih davkov (poslov-ni davek) se je povečal od lanskih 67 na 110 milijonov. Donos izrednih davkov pa je nazadovao od lanskih 9.6 na 8.5 milio-na din.

Dohodki od trošarin so se povečali od lanskih 98.8 na 111.7 milijona din. Dohod-ki taks pa so navzlic delnemu prenosu številnih taks na banovino Hrvatsko, na-zadovale le od 109.3 na 107.9 milijona din. Carinski dohodki so se zmanjšali zaradi manjšega uvoza od 88.9 na 82.0 milio-nov, monopolni dohodki pa so narasli od 182 na 204 milijone.

Med državnimi podjetji zaznamujejo dr-

Zahteve in predlogi trgovskih združenj

Glavna skupščina Zveze trgovskih zdru-ženj je na praznik v Novem mestu osvo-jila naslednje predloge združenj:

- 1) Predlog združenja Maribor-mesto, da Zveza da pobudo za ustanovitev skupnega gospodarskega odbora za Slovenijo, v katerem naj bodo zastopane vse gospodarske organizacije banovine.
- 2) Predlog združenja Maribor-mesto, da Zveza skuša doseči ustanovitev gospodar-skega sveta za vso državo.
- 3) Predlog istega združenja, da Zveza ponovno zahteva, da se čimprej izvede novelizacija obrtnega zakona o smislu predlo-gov gospodarskih zbornic v vse države.
- 4) Predlog združenja Ljubljana-mesto, da skupščina ne izda nobene resolucije, ker so vse zahteve slovenskega trgovstva in gospodarstva dobro znane, marveč naj sa-mo odločno poudari, da se bližajoče gospo-darske reforme ne smejo izdajati brez so-delovanja gospodarstva.
- 5) Predlog združenja Novo mesto, da skuša Zveza doseči, da se ukine zaščita onih denarnih zavodov, ki niso zaščite več potrebni, obenem pa, da država pomaga s krediti podeželskim hranilnicam, ki so za-razdi kmečke zaščite mnogo izgubile; zlasti naj se omogoči uporaba 3% obveznic za kmečke dolgeve za plačilo anuitet pri Pri-vilegirani agrarni banki.
- 6) Predlog istega združenja, da Zveza stori vse, da dobi Dolenjska v zimskem času dobro železniško zvezo z Mariborom in Zagrebom preko Sevnice.
- 7) Predlog istega združenja, da Zveza skuša doseči, da se prične z modernizacijo državne ceste od banovine Hrvatske preko Novega mesta do Ljubljane.
- 8) Predlog združenja Celje-okolica, da Zveza sedaj, ko država tako potrebuje de-narnih sredstev, ponovno zahteva, naj se obdavčijo nabavljene zadrage in se jim odvzamejo privilegiji, nameščencem pa bo mnogo bolj pomagano, če se jim primerno zvišajo plače.
- 9) Predlog združenja Ptuj-mesto, da se zveza zavzame za izboljšanje telefonskih razmer v ptujskem in mariborskem sre-zu.
- 10) Predlog istega združenja, da se Zve-za zavzame za zopetno uvedbo potniške pošto-avtobusne okrožne vožnje v Slove-nskih gorah.
- 11) Predlog združenja Slov. Konjice, da naj Zveza dela na to, da se decentralizira sklad za telefonske instalacije, za drav-sko banovino naj se ta sklad ustanovi pri direktiji pošte, telegrafa in telefona v Ljubljani.
- 12) Predlog združenja Celje-okolica, naj zveza posreduje pri pristojnih ministrstvih, da se obračuni velikega števila fondov, v katere plačuje gospodarstvo ogromne prispevke, od časa do časa javno pojasnijo.
- 13) Predlog združenja Slov. Konjice, naj skuša Zveza doseči, da se prepoved kroš-njarstva raztegne na vso banovino.
- 14) Predlog združenja Ljutomer, naj Zveza izvrši priprave za ustanovitev or-ganizacije sadnih trgovcev in izvoznikov.

Paragraf 15. je dopolnjen z določbo, ki pravi, da je plačja, ki jo dobi viničar, ob-vezna dajatev tam, kjer je bilo doslej da-janje plačje v navadi. Tudi tam, kjer da-janje plačje doslej ni bilo v navadi, pa se plačja daje, se njena vrednost ne sme od-računavati od meze. V obeh primerih vi-ničar nima pravice do odškodnine, če ne plje.

Paragraf 23. je dopolnjen z določbo, ki pravi: Vse kar viničar pridelava na deputat-ni zemlji in kar dobi za odškodnino za opravljeno delo, je njegova last. Če ra-merava od teh pridelkov kaj prodati, jih mora med službeno dobo ponuditi v nakup najprej vinogradniku, in sicer po jnevnici cen. Če dobi viničar drva kot deputat, so njega last in jih lahko odpelje. Če viničar pusti v viničarji seno z vinogradnikovega zemljišča, mu mora vinogradnik na za-htevo plačati dnlne za dneve ko je to seno spravjal, če ni za to delo že plačan. Gnoj ostane vinogradniku brez odškodnine. Stroške za selitev nosi viničar.

Kazenske določbe.

Kazenske določbe so dopolnjene v toliko, da se kaznuje z denarno kaznijo 10 do 1000 din tudi imetnik vinograda, ki viničarsko službeno razmerje spremeni v najemniško, zakupniško ali oskrbinsko, da bi se ognil obveznostim po tej uredbi, in imetnik vinograda, ki sklene z viničar-jem pogodbo, ki ni v skladu z določbami §§ 4, in 5. in § 41. (ta poslednji paragraf določa, da se pravice, ki pripadajo viničar-jem po posameznih paragrafi uredbe, s pogodbo ne morejo omejiti).

žavne železnice povečanje dohodkov od lanskih 200 na 236.1 milijona din, dohod-ki od pošte, telegrafa in telefona od 40.5 na 44.5 milijona din, dohodki gozdov od 6.2 na 12.6 milijona din in dohodki rudni-kov od 13.6 na 19.0 milijona din.

Državni dohodki v razdobju april—junij so bili za 17% večji nego lani

V prvih treh mesecih proračunskega le-ta 1940-41 so znašali vsi državni dohodki brez dohodkov, prenešenih na banovino Hrvat-sko, 3210 milijonov nasproti lanskim dohodkom v istem četrtletju (skupaj z do-hodki banovine Hrvatske) v višini 2817 mil-ijonov odnosno nasproti 2607 milijonov, če odbijemo za dohodke, prenešene na ba-novino Hrvatsko po 70 milijonov din na mesec. Letos so bili torej v 3 mesecih državni dohodki dejansko večji za okrog 488 milijonov ali za skoro 17%.

Donos splošnih neposrednih davkov je zaradi prenosa večine teh davkov na ba-novino Hrvatsko nazadovao za 274 milio-nov (lani 362), donos posebnih davkov pa se je dvignil na 317 milijonov (205). Donos trošarin se je povečal na 292 milijonov (264), donos taks na 336 milijonov (316), donos carin na 307 milijonov (259) in do-nos monopolov na 636 milijonov (532).

Dohodki državnih železnice so znašali v prvem četrtletju tekočega proračunskega leta 689 milijonov, to je za 119 milijonov več kakor lani. Dohodki pošte, telegrafa in telefona so narasli za 20 na 154 milio-nov, dohodki rečne plošbe za 14 na 28 mi-lijonov, dohodki gozdov za 3.2 na 17.5 mi-lijona in dohodki rudnikov za 18.0 na 59.9 milijona din.

15) Predlog združenja Ljutomer in Sv. Lenart, naj Zveza napravi potrebne ukre-pe, da ne bo pomanjkanja petroleja, zlasti pa, da se ukine privilegij petrolejskim družbam.

16) Predlog združenja Ljutomer, naj Zveza tudi letos izvede nabiralno akcijo za obdaritev revnih učencev obmejnih šol.

17) Predlog združenja Celje-okolica, naj Zveza skuša razčistiti vprašanje, kako mo-re veljati za pokojninsko zavarovanje dru-ga denarna ocena naravnih dajatev, ka-kor po banski odredbi o minimalnih mez-dah; doseči je treba, da se dajatev v na-ravnih vsakem slučaju enako ocenja.

18) Predlog združenja Slov. Konjice, naj Zveza ponovno načne vprašanje nor-malizacije ožkotirne železniške proge Poljčane - Zreče in pa vprašanje poprave 19 km dolge državne ceste v konjiškem sre-zu;

19) Predlog združenja Murske Sobote, naj Zveza skuša uvesti enoten poslovnik za sprejemanje trgovskih vajencev; za podlago naj služi poslovnik mariborskega združenja;

20) Predlog združenja Sv. Lenart, naj se Zveza zavzame za elektrifikacijo Slove-nskih goric ter za izboljšanje državne ceste Maribor - G. Radgona;

21) Predlogi združenja Ptuj - mesto, Slo-venj Gradec in Sv. Lenart v Slov. gorah, naj Zveza stori vse, da se odstrani po-manjkanje koruze, koruznih izdelkov in pšenične moke.

Gospodarske vesti

Uredba o oljaricah. Včerajšnje »Služ-bene novine« so objavile uredbu o oljar-icah, po kateri bo imel Prizad izključno pravico in dolžnost odkupiti ves pridelek oljaric v letu 1940. Uredba se nanaša na oljato repico, solnčnico, makovo, bučno, sezamovo, bombažno, laneno in ricinusovo seme. — Nadalje nam poročajo iz Beo-grada, da je bila včeraj v trgovinskem mi-nistrstvu konferenca, na kateri so razprav-ljali o pomanjkanju jedilnega olja. Konfe-rence so se udeležili zastopniki banovine Hrvatske, vojnega ministrstva, minist-rstva za gozdove in rudnike, kmetijskega ministrstva, direktije za zunanjo trgovino, Prizada, Glavne zadržne zveze, Centrale industrijskih korporacij in prizadetih tvor-nic.

Uredba o mletju in standardizaciji moke bo objavljena v prihodnjih dneh. Iz Beograda poročajo, da je dolgo pričakovana uredba o mletju in standardizaciji moke definitivno izdelana in da bo objavlje-na v prihodnjih dneh v »Službenih novi-nah«. Z uredbo se niso določeni tipi mo-ke, temveč je dano trgovinskemu ministru pooblastilo, da on uredi to vprašanje. Ni-torej še določeno, ali bo poleg moke št. »0« določena samo še ena vrsta moke ali več vrst.

Uredba o izvozu konj. Včerajšnje »Službene novine« so objavile uredbu mi-nistrskega sveta o izvozu konj. Izvoz bo možno samo na osnovi izvoznih dovoljenj, ki jih izda direktor za zunanjo trgovino. Pristojna oblastva ne bodo dovolila,

da bi se konji natovorili za izvoz, če ne bo predloženo tako dovoljenje. Na predlog sveta za zunanjo trgovino, bo trgovinski minister določil tudi končno število in vr-ste konj, ki jih bo mogoče izvažati. Pri direktiji za zunanjo trgovino bo ustanov-ljen poseben stalni strokovni odbor za promet s konji.

Navedilo banske uprave glede pro-dajne cene za moko. Minom in trgovcem na debelo se bodo za čas, dokler se ne uredi cene mlevalskim izdelkom s posebno uredbo, odpravljale pri prodaji mlevalskih izdelkov tudi vsrje prodajne cene, kakor so določene po odločbi urada za kontrolo cen z dne 8. maja 1940, št. 617., če predložijo in utemeljijo višje prodajne cene skladno s predpisom čl. 2. uredbe o kontroli cen kraljevski banski upravi, referatu za kon-trolno cen. Prijavam zaradi določitve pro-dajne cene je prilagati v prepisih, overov-ljenih od pisarne referata za kontrolo cen ali pa od pristojne občine, dokazila o na-bavnih cenah, vplačanih prevoznih stroških, javnih davstčinah, kakor tudi frankirano kuverto za obvestilo o odobritvi višje pro-dajne cene, opremljeno z naslovom tvrdke.

Težkoče naše tekstilne industrije. Iz Kranja nam poročajo, da je tekstilna tvor-nica Prah z včerajšnjim dnevom v celoti ustavila obratovanje zaradi pomanjkanja bombaža. Dokler tvornica ne dobi potreb-ne preje ne bo mogoče obnoviti obratova-nja in bo delavstvo ostalo brez posla.

Banovina Hrvatska bo dobila svojo privilegirano izvozno družbo po vzoru Prizada. Iz Beograda poročajo, da je de-finitivno redigiran načrt uredbe o ustano-vitvi Hrvatske gospodarske d. d., ki bo na teritoriju banovine Hrvatske pre-vezla vse posle in funkcije, ki jih je doslej upravljala Prizad. Pričakovati je, da bo uredba objavljena že prihodnji teden. Prvotni načrt uredbe, po katerem naj bi Gospodarska sloga s svojimi gospodarski-mi organizacijami služila kot osnova novi privilegirani družbi, so zavrgli in bo nova delniška družba docela samostojna in v administrativnem pogledu odvisna le od banske oblasti. Hrvatska gospodarska d. d. ne bo na svojem teritoriju takoj prevzela vseh poslov Prizada, temveč bo le posle prevzemala v etapah, v bodoče pa bo v svojem poslovanju v najbližjih zvezah s Prizadom. Kakor zatrjujejo, bo za prvega ravnatelja nove družbe postavljen dr. Flögl, dosedanji šef urada za kontrolo cen pri banski upravi v Zagrebu.

Izdelovanje izoliranih vodov brez gu-miranih trakov. Trgovinski minister je z odlokom od 7. avgusta odobril domačim tvornicam, da glede na današnje razmere lahko izjemno izdelujejo izolirane vode NG in AUG do 6 mm premera tudi brez gumiranih trakov. Odločba je bila objavljena v »Službenih novinah« 14. avgusta in velja to dovoljenje začasno za 6 mese-cev od dneva objave.

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 4.29 milijona din nasproti 9.91, 7.56 in 8.38 milijona din v pre-jšnjih treh tednih.

DEVIZE

Curt. Beograd 10, Pariz 9.0750 (ban-kovci 6.80), London 17.70 (bankovci 12.30), New York 4.39 (bankovci 4.61), Milan 22.1750, Madrid 40, Berlin 175.40 (register marke 52.50).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago. 17. avg. Začetni tečaj: pše-nica: za sept. 68.125, za dec. 69.25, za maj 71; koruza: za sept. 60, za dec. 54.625, za maj 55.625.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—, dopis in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.— Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obnem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana šte. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičeča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Kam pa kam?

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Gostilna Poljščak

vabi vsako nedeljo in praznik na veselo zabavo z godbo. Najnovejša kletišča. 22754-18

Gostilna Martine

Zg. Šiška Razna perutnina, cvrta in pečena! Dobra vina! Plesna družina! Senčar! Vse zabava! Jazz orkester! Telefon 41-88. 22763-18

Stoji v planini vasi

tam rajsko roža rase, le lepše je pri nas, tu pleše do črnolase. 22724-18

Gostilna

»Pod gozdom« Dolenjska cesta 22724-18

Gostilna »Triglav«

pri remizi vasi mlado in stare na dobro kaplico. — Tudi koncert s plesom, kakor vsako nedeljo. 22813-18

Pri Putrichu

Danes vesela zabava s plesom. Vsi vabljeni. 22858-18

Pridite in prepičate se,

da se v gostilni pri Panju tojijo reze izborna vina, vedno in ob vsaki priložnosti razna tola in razna jedila, danes igraje na klavir, petje, baliranje itd. Zato zabavajte vedno in ob vsaki priložnosti v Vego vo prikl. 10. kjer boste dobro in poceni se zabavali. Je v bljudno priporočila in vas vabi Tone 22840-18

Službo dobi

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Iščemo kuharico

za 80 oseb. Plača po dohodku. Pisemne ponudbe je vložiti do 26. avgusta na pod. Jutra v Celju pod šifro »Perfektne kuharice«. 22637-1

Modistinja

spretno delavko in prodajalko sprejme stalno službo salca Ornela Kranj. 22601-1

Mizarskega pomočnika

ki se razume na kombiniran stroj in samostojno prirejuje (cunajder) sprejemni stroj. Kurmik, Jesenice. 22577-1

Graverja rezbarja

za Beograd, samostojnega, z večletno prakso, sprejemno v stalno službo. Pisemne ponudbe z zahtevki plače in dohodkom, v kateri tudi z odtisi svojih del poslati na »Sedmo silo«, Beograd, pošt. pretinca 728 pod »Gravere«. 22543-1

Dobro kuharico

iskam za takojšnjo na stop. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Veščica, takoj«. 22457-1

Dva kleparska pomočnika

za stavbna dela sprejme takoj Žužek, Bled. 22434-1

Kuharico

ki samostojno kuha, čisto isčem za 1. ali 2. sept. privatno v Ljubljani. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Tukaj, šnja 423«. 22422-1

Strojnik

v rudnikih, električnih centralah, mlinih, žagah in ostalih tvornicah in ostalih tvornicah, ki žele izboljšati svoje mesečne dohodke, naj se javijo pisмено z navedbo vseh doseženih uspešnosti na Publicitas, Zagreb, Ilica 9 — pod »Biskra zarade«. 21915-1

Metlarje

tudi ženske sprejme v službo večja trgovina v Ljubljani. 22605-1

Več čevljarstvih pomočnikov

dobro izveštanih sprejem takoj. Fluks Josip, Celje, Nova vas šte. 28. 22462-1

Uradnico

zanesljivo, podjetno in točno s prakso v knjigovodstvu, strojno in tehnični korespondenci, večjo oblikovno strank, sprejemno na vodilno mesto. Obširne ponudbe poslati: Beograd, pošt. pretinca 788. 22450-1

Brivski pomočnik

dobro delavce, dobri stalno službo. Plača din 200 in vsa oskrba v hiši. Nastop takoj. Hartman Robert, brivski salon Prevalje. 22540-1

Trgovsko pomočnico

je popularna večja manufakture in špecijalne izdelke. Nastop takoj. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Nastop takoj«. 22771-1

Strojnege mojstra

energičnega, z večletno prakso pri parnih strojih in električnih centralah, pri zračnih in amonijakovih kompresorjih in hladilnih napravah, ki je sposoben voditi tudi mehanično delavnico, isčem. Prednost imajo oni, ki so bili zaposleni v strokovne izobrazbe popisa dosednjega službovanja in zahtevkov je poslati na ogl. odd. Jutra pod »Strojni mojster«. 22411-1

Frizerko

dobro moč sprejem takoj. Anton Čoh, Celje, Pričravnica 11. 22638-1

Samostojno pletiljo

takoj sprejem. Krizina, Ljubljana, Strossmayerjeva 3. 22598-1

Blagajničar

za restavracijo in dobno takoj službo. — ad nio imao one, katere so že služile v te stroki. Zahveče: da so zdrave, delovne in poštni ter da govorijo slovenski in nemški. Pisemne prošnje je nasloviti na naslov, ki se poizve v vseh poslovalnicah Jutra. 22652-1

Sodarskega pomočnika

dobrega, sprejem takoj. Jože Čizman, Tacen 74, St. Vid nad Ljubljano. 22618-1

Frizerko

samo dobro moč, sprejem na dobro mesto. Oskrb v hiši. Ponudbe za zahtevam na Branko Hrabrič, frizer, Karlovac, Riječka 1. 22625-1

Samostojen gospod

isče preprosto, zdravo, nekaznovano in siro dekle, za vsa 1. kl. enovrsta. — Ponudbe na oglasni oddelk Jutra pod »Dobra služba 657«. 22657-1

Damsko frizerko

provrstno, specialisto, sprejem za takoj. Plača 200 dinarjev. Naslov: Memdu Zaimović, Kosovska Mitrovica. 22624-1

Kurjač

izprašan, k parnemu kotlu, dobri službo. Ponudbe na oglasni oddelk Jutra pod »Kurjač 651«. 22631-1

Služkinjo

za razna hišna dela, isčem. Plača po dogovoru. — Ponudbe na ogl. oddelk Jutra pod »Hišna delca«. 22652-1

Brivski pomočnik

dobro delavce, isče stalno službo. Naslov: 18. kol. Ostalo po dogovoru. — Loize Vitalevič, Kamnik 61. 22616-1

Instruktorico

ali instruktorja s perfektnim znanjem državnega in remenske jezika in z dobrimi spričevali isčem za dva sili. Na za septembra. Apoteka Samarjay, Sombor. 22587-1

2-3 čevljarstve pomočnike

sprejem takoj. Maks Henigman, Toplice, Dolenjsko. 22786-1

Štirje godbeniki

dobijo nameščenje za igranje na ljubljanskem večerjem o priliki. Jesenske večerje. Gostilna Huč, Ljubljana, Vegova ul. 10. 22841-1

Polir s prakso

se sprejme takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Polir«. 22845-1

Dva k'eparska pomočnika

in vodovodno inštalacijske pomočnika sprejem takoj. Avgust Retič, Škofja Loka. 22784-1

Frizerko

sprejem takoj. Avgust Retič, Škofja Loka. 22784-1

Frizersko pomočnico

mlajšo moč, sprejem. — Istotam sprejem tudi brivskega pomočnika. Avgust Retič, Škofja Loka. 22784-1

Kavarniška blagajničarka

z znanjem v strojstvu, knjigovodstvu, slovenski in nemški jezik, ki se sprejme. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Začetek«. 22419-1

Postrežnico

pridno in snažno sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22905-1

Pekovskega pomočnika

sprejem takoj. Jakin, Ježica. 22835-1

Postrežnico

za dopolnil ali ves dan — isčem k dveh osebom. Pisemne ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Dobra kuharica 894«. 22894-1

Tamburirko

sprejme proti zelo dobri plači Roškar, Mestni trg šte. 17. 22888-1

Pekovskega pomočnika

samoistojnega z nekaj gotovine za prevzem delavca, za pekarno v Ljubljani — isčem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22943-1

Iščem dekle

in eno ki za samostojno kuhati. Dr. Malenkov, Rama. 22624-1

Izurneno pletiljo

sprejme takoj »Pletilnica«, Šelenburgova 6. 22932-1

Slaščičarski pomočnik

dobi stalno službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22885-1

Mizarja

dobro izveštane, za pohištvo, sprejem. Mizarstvo »Sava«, Miklošičeva cesta. 22872-1

Učenko

za strojno pletenje sprejme Roškar, Mestni trg šte. 17. 22889-1

Dva sodarska pomočnika

sprejme takoj v stalno službo. Homan, Strazišče, pri Kranju. 22947-1

Nadomestno moč

za korespondenco isče v trgovini, — dobra stroje-piska, poznanje kartoteknega knjigovodstva in fotografije predpogoji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Spo-obra 929«. 22929-1

Mlinarskega pomočnika

samskega, zdravega, starega do 40 let, sprejme Karl Goldschmid, umetni mlin Fram pri Mariboru. Plača po dogovoru. 22924-1

Pomožna kuharica

dobi mesto za restavracijo. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Nastop takoj«. 22918-1

Učenko

gostilniško in kuhinjsko, sprejem. — Ivanka Dermastina, gostilna »Slovo«, Maribor, Aleksandrova ul. 22920-1

Hotelsko sobarico

prvo sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22921-1

Frizerko

dobro moč, mlajšo, isče Milan Turk, Trubarjeva 2. 22803-1

Brivskega pomočnika

dobro moč, sprejem takoj. Mihael Godnov, Tržič. 22828-1

Služkinjo

od 20 do 30 let sprejem v vrtnarico. Plača dobra. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22916-1

Urarskega pomočnika

zanesljivega, potrebujem. — Platičič, Miran, urar, Škofja Loka. 22926-1

Urarskega pomočnika

dobro vzgojen, z perfektnim znanjem emsične in francoske ali italijanske jezik, sprejme k dveh osebom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Veselo do igranja«. 22740-1

Šoferja

za tovrstni avto mlajšega, treznega isčem za takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22894-1

Točica

sprejme takoj gostilna Figovec, Ljub. Jana. 22821-1

Štirje godbeniki

dobijo nameščenje za igranje na ljubljanskem večerjem o priliki. Jesenske večerje. Gostilna Huč, Ljubljana, Vegova ul. 10. 22841-1

Polir s prakso

se sprejme takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Polir«. 22845-1

Dva k'eparska pomočnika

in vodovodno inštalacijske pomočnika sprejem takoj. Avgust Retič, Škofja Loka. 22784-1

Frizerko

sprejem takoj. Avgust Retič, Škofja Loka. 22784-1

Frizersko pomočnico

mlajšo moč, sprejem. — Istotam sprejem tudi brivskega pomočnika. Avgust Retič, Škofja Loka. 22784-1

Kavarniška blagajničarka

z znanjem v strojstvu, knjigovodstvu, slovenski in nemški jezik, ki se sprejme. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Začetek«. 22419-1

Postrežnico

pridno in snažno sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22905-1

Pekovskega pomočnika

sprejem takoj. Jakin, Ježica. 22835-1

Postrežnico

za dopolnil ali ves dan — isčem k dveh osebom. Pisemne ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Dobra kuharica 894«. 22894-1

Tamburirko

sprejme proti zelo dobri plači Roškar, Mestni trg šte. 17. 22888-1

Pekovskega pomočnika

samoistojnega z nekaj gotovine za prevzem delavca, za pekarno v Ljubljani — isčem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22943-1

Iščem dekle

in eno ki za samostojno kuhati. Dr. Malenkov, Rama. 22624-1

Izurneno pletiljo

sprejme takoj »Pletilnica«, Šelenburgova 6. 22932-1

Prodajalko

sprejem v slaščičarno po možnosti z kavcijo in znanjem nemščine. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22743-1

Modistko

prvo vrstno, in začetnico, sprejme: salon Julci Klopčič, Resljeva c. 8. 22694-1

Ključavničarski pomočnik

pošten, dobra moč, dobi stalno službo. Nastop takoj. Josip Vrtančič, Tihoboj, Sv. Križ pri Litiji. 22681-1

Služkinja

vaiena vseh hišnih del se takoj sprejme. Kunc, Zalo-karjeva ulica 14. 22690-1

Gospodinjjo

dobra kuharica, srednjih let, ki ima veselje na delu, sprejme Filipič, frizer Črna pri Prevaljah. 22684-1

Čevljarkega pomočnika

sprejem za takoj. Jakob Kosel, Jesenice, Gospodstvska 45. 22673-1

Čevljariki

dobi stalno službo. Močina Gregor, Jesenice, Gospodstvska 22. 22671-1

Urarski pomočnik

dobro, se takoj sprejme. — Stanko Gerčar, urar, Trbovlje. 22677-1

Kuharica — gospodinja

v starosti od 30—45 let, se sprejme v večjo, ooljšo hišo na delu. Navedi vse dosedanje službe. Plača po dogovoru. Nastop 15. septembra oziroma 1. sept. Ponudbe s tehničnimi podatki na ogl. odd. Jutra pod »Zmožna 657«. 22667-1

Mlinarja,

zmožnega samostojnega dela, sprejme začasno Valje-ni mlin Zupanc, Sevnica. Vsa oskrba v hiši. Nastop takoj. 22678-1

Mlinarja

veščega tudi žaganja se sprejme. Ponudbe pod: Mlin in žaga, pošta 22699-1

Modistinja

pomočnico, sprejem takoj. Ivanka Možina, Igriska 3. 22732-1

Gospodično

dobro vzgojeno, z perfektnim znanjem emsične in francoske ali italijanske jezik, sprejme k dveh osebom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Veselo do igranja«. 22740-1

Dekle

ki se razume tudi na šivanje, se sprejme. Mažgan, Dolenjska 48f. 22738-1

Izvrstno kuharico,

pridno in pošteno se sprejme takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22702-1

Kinooperater

mlajši, zanesljiv in bilje-tar se sprejme. Ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod »Spreten 708«. 22708-1

Sobarico,

mlajšo, agilno, ki je večja serviranja, sprejme takoj v stalno službo Hotel in restavracija »Lavica«, Samobor, kraj Zagreb. Znanje nemškega jezika poželjeno. Ponudbe s sliko katere se vrne, je poslati na gornji naslov. 22674-1

Uradnica

perfektna v knjigovodstvu in vseh pisarniških del, po možnosti z znanjem srbohrvaščine, se takoj sprejme. V postev pridejo samo zanesljivi moči, ki imajo veselje do dela in prakso v večji trgovini z delničnimi pridniki. Ponudbe s prepisi izpravev in referenc na ogl. odd. Jutra pod »Veletgovina, Kranje«. 22666-1

Hotelsko tajnico

in trafikantno-garžaro berko isčem za hotel na Adrijski. Ponudbe s fotografijo in prepisi apradevali poslati ali osebno oddati: Trbovlje, hotel Toplice, Bled. 22852-1

Dva šoferja

za takojšen nastop, ene ga za tovrstni Diesel, drugega za tovorni avto. Mesto stalno. Oskrb. Matčev, torbar, Ljubljana, Tržaška c. 42. 22744-1

Večji kompleks
100 m oddaljen od mor-
skega letovišča po nizki
ceni prodam. Lepa lega,
blizina kopališča, pri-
pravljeno za družinske do-
more. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Dama-
cija«.

Pozor, lastniki
bencinskih motorjev
Velike teške nabave ben-
cinskih motorjev, lastni-
ku pustite montirati
generator na domače
avto. Mehanična de-
javila. Ljubljana, Sv. Pe-
tra cesta 85. 22900-10

Kapital
Beseda 1 Din. davek 3
Din. za šifro ali dajanje
naslova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Hranilne knjižice
vrednostne papirje
kupujemo
stalno in po naravnih cenah
in takojšnemu plačilu

RUDOLF ZORE
Ljubljana, Gledališka ulica
št. 12. 22523-16

Delnico
javne družabnike do-
bro, do 10% tovarne lesne
stroške prodam vsled bo-
lezni. Potrebni kapital
85.000 din. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra.

Kupujem Prodam!
Hranilne knjižice
bank in hranilnic ter
vrednostne papirje
po najugodnejših cenah
Bančno kom. zavod
Maribor. 188-16

Ureditev
premoženja
poravnave, konkurzne
zadeve, odkup in inkaso
terjatev (tudi kmečkih)
nabavo posojil in druž-
benikov, dobičkanosno
in varno nalaganje ka-
pitala, ureditev uprave
in knjigovodstva, bilan-
ce, kalkulacije, upravo
nepremičnin, nadzoro-
vanje soudeležb, sploh
vse trgovsko-obrtno za-
dave, zaupno poverite
strokovni pisarni

Lofze Zajc
Ljubljana, Gledališka ul.
16-16

Oddam franke
v Franciji
proti plačilu v Ljubljani.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Francija 10«. 22765-16

Vpeljano trgovsko
podjetje
na prometnem kraju, ve-
čje, išče zaradi povečanja
obrata družabnika. — Po-
trebni kapital najmanj 500
tisoč din. — Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Stalna
zaposlitev«. 22719-16

Iščem kompanjona
za otvoritev trgovine, že
vvedenih gospodarskih in
industrijskih strojev. V polje
pude vsakdo, ki poseje
kapital, ker znanost ni po-
trebna. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Stalna za-
poslitev«. 22705-16

Kompanjona
mlajšica za trgovino in
gostilno na prometnem
kraju, sprejemni tok, elek-
trično opremo. Potrebno ne-
ki kapital. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 22679-16

Družabnico
k dobri obiti sprejem.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Stalna zaposlitev«. 22646-16

Vdova
dr. uradnika prosi 700 din
posojila. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Stalna
zaposlitev«. 22693-16

Za podjetje
z najboljšo bodočnostjo
— vse je že pripravljeno
— v središču Ljubljane.
Kaj, sprejemni tok, elek-
trično opremo do 100.000
din. Ponudbe pod šifro
»Ravno pravi čase na og-
l. odd. Jutra. 22946-16

Dragoceno
Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih
cenah

ČERNE - Julevir
Ljubljana, Wolfsova
ulica

Prebrano
Beseda 1 Din. davek 3
Din. za šifro ali dajanje
naslova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Preužitkar ali
upokojenec
se sprejme na domotno
oskrbo k boljši družini
po dogovoru. Vprašati:
Galek R. Zalija, inf.
pošto lešče. 19293-14

Hotel
novo zgrajen, komforten
s kavarno in restavraci-
jo, brez konkurence, v
največjem industrijskem
centru Borne se odda v
takup brez inventarja
mlajšica strokovnjaku. Po-
slove na področju Jutra
zreb, Ilca 9 pod »53733-17

Dobro trgovino
z mešarim blagom med
Celjem in Zid. mostom
vzajem v našem
vzajem na področju Jutra
Celju pod šifro »30.000-17

Manjši gostilno
ali buket na prometnem
kraju v znanem okolju. Po-
nude na področju Jutra v Ce-
lju pod »Samska«. 22639-17

Parna pekarna
se takoj odda zmožni osebi
v našem. Naslov: Ignac
Gorjanc, Jesenice. 22672-17

Enodružinsko vilo
veliko, s centralno kurjavo,
plinom, vrtom. 15 minut
od pošte, oddam v našem
takoj. Informacije daie hi-
nik, Svetičeva ul. 4. 22716-17

Posestvo ali mlin
išče družina v našem.
August Jančič, Prekopa 4,
Vranks. 22863-17

Brivsko-frizerski
salon
iščem v našem v vseh
poslovalnicah Jutra. 22862-17

Pekarno
na prometnem kraju v okoli-
stih Ljubljane, takoj oddam.
Naslov v vseh poslovalni-
kah Jutra. 22939-17

Na ljubljanskem
barju
vzajem 2 nrtvi v našem.
Ponudbe na og. odd. Jutra
pod »Maribor«. 22868-17

Lokal
s pritlikinami na pro-
metni točki Ljubljane
iščem za takoj ali po-
nele. Ponudbe na og.
odd. Jutra pod »Zračno-17

Avto Opel-Olimpia
vožen 23.500 km. očuvan
kot nov. nove gume, za
din 23.500. Prodajni
cena za skladenje. Kri-
matka Luginja. 22855-10

Trgovski lokal
pri župni cerkvi v Studen-
cih pri Mariboru, prost-
oren in svetel, uporaben
tudi kot pisarna, event. za
4 sobnim stanovanjem, ta-
koj oddam. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 22648-19

Mlekarna
ugodno na prodaji. Poizve
še Cerkvena ul. 19. 22617-19

Prostor
v bližini glavnega ali
gor. kolodvoza, prika-
na za skladišče. Kri-
matka Luginja. 22855-10

Gostilno
v Karlovcu prodam, ker ne
dobim licenice. Bred-
inventar, dober zaslužek, pri
samištu. Vprašati Karlovac
Radčeva ulica 48. 22623-20

Trgovine, hotele,
Industrije, trafike, re-
stavracije, gostilne, bu-
fete, kavarne, parfume-
rije, bomboniere, slaščič-
arne, mesarije, pekare-
ne, mlekarnice prodajmo
in posredujemo nakup
vestno, solidno in uspeš-
no. Poslovni, Pavleki-
vič, Zagreb, Ilca 144. 22685-20

Dobrodošlo zagreb-
sko gostilno
v najpomembnejšem kon-
sumnem področju, z
velikim vinskim pro-
metom, dvosobnim lo-
kalom, kuhinjo, kletjo,
stanovanjem, vrtom. Pro-
dajmo s kompletnim in-
ventarjem in sodi za 25.000
din. Poslovni, Pavleki-
vič, Zagreb, Ilca 144. 22685-20

Važno! Prečitajte!
Kupimo in plačamo ta-
koj z gotovino:

Več stanovanjskih
hiš in vil
Prule, Mirje, Vrtička 300
do 800 tisoč. 22913-20

Dve stanovanjski
hiši
severozahod do 500.000.
Novo hiše
od 80 do 300 tisoč, kupi-
mo vsako množico, kakor
tudi stavbne parcele

Gozdove
od 20 do 200 ha in tudi
večje. Ob državni meji
izključeni. Prijavite takoj!

»Realiteta«
posredovalnica nepre-
mičnin se nahaja samo
v Ljubljani, Prešernova
54. telefon 44-20. Ne
zamudite prilike!

Prodaj
ali zamenjam novo eno-
družinsko hišo v Vidi-
pri Ljubljani, z vrtom,
vodovodom, elektriko. Suha
in mirna lega. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra. 22709-20

Smrekov in bukov
gozd
se ugodno prodaj. Ponudbe
na og. odd. Jutra pod šifro
»Gozd«. 22773-20

Hišo
v okolici Ljubljane, blizu
travniške ali gozdne
postaje, kupim. Ponudbe
na og. odd. Jutra pod šifro
»Do 90.000«. 22736-20

Na Vrhniki
v bližini kolodvoza na-
prodajam lepa stavbna par-
cela. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 19499-20

Parcele
v St. Vidu poleg škofije-
skega zavoda, padale ob do-
lavinu, vrtovi v Vičmarjah
na prodaj. Poizvedbe: Vič-
marje 78 (nasproti Mizar-
ske zadruge). 22800-20

Prodajamo:
HIŠO, štiristanovaljsko, Vič
1000 m² vrt za din 135
tisoč. 22709-20

HIŠO, štiristanovaljsko, 83-
ka, mesečni donos 1500
za din 190.000.—
HIŠO, štiristanovaljsko, Ko-
deljevo, krasna lega za
din 225.000.—
HIŠO, tristanovanska, me-
sečni donos din 1200.—
za din 235.000.—
HIŠO, tristanovanska, let-
ni donos din 1700.— za
din 260.000.—
HIŠO z trgovino in gostil-
no z vsem inventarjem za
din 280.000.—
HIŠO, petstanovaljsko z
3000 m² sveta za din
340.000.—
HIŠO, petstanovaljsko z
trg. lokalom šiška za din
500.000.—
HIŠO, šeststanovaljsko, no-
vo, krasna lega za dan
560.000.—
HIŠO, 21 stanovaljsko z
gostilno, blizina centra
za din 720.000.—
Podaj omenjeni imamo v
prodaji še večje število
HIŠ, VII. PISARNA IN PO-
SESTEV.

REALITETNA PISARNA
PRISTAVEC FRANO,
Ljubljana, Gosposvetska c.
3/I. Telefon 23-81.

Vilo
z vrtom v Ljubljani ali na-
bližnji okolici vsaj pet sob,
kupim. Ponudbe na og.
odd. Jutra pod »Gotovina-20

Moderna vila
sedaj nova, enodružinska
na vrtu, vrtom, se
poceni prodaj v Ljubljani.
Posredovalci so iz-
ključeni Zaloška cesta.
Tratfika pri lesenem mo-
stju pri karmelitski cerkvi.
22777-20

6-stanovanjsko hišo
pripravnico za trgovino
in gostilno, vrt, 600 m²
ure od Kranja poceni
prodaj. Naslov v vseh
poslov. Jutra. 22379-20

»Poseta«
realiteta pisarna
Ljubljana, Miklošičeva
cesta 4/I. Telefon 23-81.

Kmečko posestvo
kupim v bližini Ljubljane
obsega 600 a, travnik,
nive itd. Ponudbe na og.
odd. Jutra pod »Kmečko
posestvo«. 22793-20

176 jehov zemlje
napredaj v Bosni, srez
Derventa, Posestvo s
vrtom, travnikom, njivami,
travniki in potrebnimi
gospodarskimi posojili.
Resni kupci naj se obr-
nejo na nel. odd. Jutra
pod »Br. 389«. 22707-20

Tristanovansko
hišo
zidano 1. 1932, prodaj
za stadionom, Herber-
stetova 18. Prevzem hi-
poteke 130.000 din, osta-
lo gotovina. 22746-20

PRODAMO
HIŠO tristanovansko, eno-
družinsko, novozidano,
donos 20.000. Cena din
350.000. HIŠO dvo-
stanovaljsko, 700
kv. m vrt, novozidano,
cena 215.000 din. Hipo-
teka 40.000. HIŠO
novozidano, petsta-
novansko, dober donos.
Cena 400.000. Bežigrad.
Ter razne druge nepre-
mičnine. Brezplačne infor-
macije daje realiteta pisarna
Adamič Albini, Gosposvet-
ska 7. 22833-20

Stavbno parcelo
lepo, za Bežigrad, ugod-
no prodaj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Stalna
zaposlitev«. 22804-20

Prodaj hišo
štiristanovaljsko, eno-
družinsko, novozidano,
donos 20.000. Cena din
350.000. HIŠO dvo-
stanovaljsko, 700
kv. m vrt, novozidano,
cena 215.000 din. Hipo-
teka 40.000. HIŠO
novozidano, petsta-
novansko, dober donos.
Cena 400.000. Bežigrad.
Ter razne druge nepre-
mičnine. Brezplačne infor-
macije daje realiteta pisarna
Adamič Albini, Gosposvet-
ska 7. 22833-20

Parcela
v neposredni bližini Ty-
reva, ceste, napredaj, iz-
piznosti se izve dnevno od
15. do 16. ure. Tyreva
cesta 99. 22870-20

Zemljišče
okoli 5.600 kv. m v bližini
Rakovnika, prodaj za din
80.000. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 22909-20

Veljani mlin
na stalni močni vodi v
večjem industrijskem kraju
v Sloveniji napredaj. Pois-
niti daie — Rustia, Celje.
Dečkov trg. 22913-20

Dve lepi parceli
v Celju po ugodni ceni
napredaj. Poizve se pri
Fraile, frizer, Celje. 22911-20

Hranilnica prodaj
»družinsko« hišo, ko-
deljevo. Ponudbe na og.
odd. Jutra pod »Vrtom-20

Večja stanovanjska
hiša
ob glavni prometni ce-
ti in travniški postaji
na pred. leto, Stanovan-
jska hiša v neposredni
bližini mesta. enodruž-
inska hiša cena 55.000
tisoč, parcelo za restav-
racijo in ob Celovški
c. več še neparcelirani
vrti kom. »kvov po niz-
ki in ugodni ceni ter
ena parcela v Celju na
»prodaj. Ponudbe na og.
odd. Jutra pod »Nepre-
mičnine«. 22844-20

Večstanovanjsko
hišo
v Mariboru, z vrtom, 10
pet stavbnih parcel v
najlepšem kraju ugodno
prodaj. Prevzem »ce-
lo« hipoteke 100.000
din. Vprašati: Mirji-
Koroška cesta 33. 22921-20

Stanovanje
Besa 1 Din. davek 3
Din. za šifro ali dajanje
naslova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in enosobno
v novi hiši oddam, št. Vid,
št. 43. pri Ljubljani. 22711-21

Stroji

1 Din, davek 3
a 5 Din, najmanjši
znesek 17 Din.

za cufanje

zime
n. kupim. Podre-
nko, Medvode 3.
22414-29

kalnice

za vreteno
debelina špindle 90
mm, 40.000 kg cila
1000 kg prodam po-
stojajo Palijski, Bos.
22622-29

Pozor!

polnoma novih šival-
strov (konkurenca
več kole, pisalnih
in otroških vozic-
rabljene vzamemo v
prav poceni se pro-
PROMETE nasproti
nske cerkve.
22745-29

Elektromotor

PH na izmenični tok
brezhibnem stanju, kupim.
Ponudbe na ogl. odd. Jut-
ra pod »Takoi 97«.
22729-29

Poceni prodam

dobro ohranjen čevlarsko
hermitski sedlarski stroj z
okroglim žolnikom. Vpra-
šati na postaji (stanovanje)
Devica Marija v Polju.
22720-29

Pozor, kleparji!

Ugodno lahko kupite 2 me-
trični stroji za krivljenje plo-
vine pri Prometu, Napo-
leonom trg 7.
22857-29

Elektromotor

dobro ohranjen —
2 KS 220 380 V kupim. Po-
nudebe se ceno na ogl. odd.
Jutra pod »Elektromotor«.
22826-29

Šivalni stroji JAX

so najboljši. Rabljeni stroji
od 400 din naprej. Voz-
JAX in sin, Tyrševa 36.
22948-29

Anker šivalni stroj

in Central Bobbin za ši-
vilje, krošice, čevljarje,
tudi za entanje z eno in
dvema iglama za robčke.
Rabljeni stroji z doljim
in okroglim žolnikom od
300 din naprej vedno na
zalogi. Prodaja TRIGLAV,
Resljeva 16.
22360-29

Živali

Beseda 1 Din, davek 3
Din, za šifro ali dajanje
naslova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Razstava preprog

Banovinska šolnica pre-
prog iz Srebrne raz-
stavi svoje preproge in
perzilske in ljubljanske
velesetne. Preve-
manjo naročila na dol-
goročna odplačila.
22582-37

Lovskega psa

pitčarja, starega 4 meseca
do enega leta, kupim. —
Hiebi Ferdinand, Hrade-
kega cesta 54.
22696-27

Ptičarja

Žitokrvnega, kratkotalnega
enobarvnega ričvega, prodam.
Psa je popolnoma zdrav in
in star 4 leta. Ponudbe na
Davorin Hočvar, Kamnik.
22680-27

Sadje

Maline

v večjih količinah napro-
daj v drugi polovici av-
gusta. Resni kupci v tvo-
ričarji naj pošljejo izpise
ponudbe z navedbo cene
pod šifro »Maline na ogl.
odd. Jutra«.
22865-34

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3
Din, za šifro ali dajanje
naslova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Kislo zelje, repo

samo, novo, prvotno
ceni vsako množino do-
villiam, Homan, Ljubl-
na, Kodljevo, Povšeto
va 47, tel. 25-91.
186-33

Kislo zelje

novo, prvotno v sod-
kih, dobavljiva po naro-
ču in najnižji ceni Gu-
stav Erkiavce, Ljublj-
na, Kodljevo, Povšeto
va 47, tel. 25-91.
186-33

Koroške brusnice

dnevno sveže razpošilja
od 6 kg naprej Henrik
Cehner, Libelče, žel. po-
staja Dravograd — Meža.
183-33

Salva

KREMA ZA BRITJE
BREZ COPIČA
IN VODE

Dobi se v vseh strokovnih trgovinah!

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din, da-
vek 3 Din, za dajanje
naslova 5 Din, najmanjši
znesek 20 Din.

Simpatična gospa

mlada, nesrečna v zakonu,
nčje boljše gospoda, ki
bi jo deloma podpiral. Tra-
nost zanjena. Dopise na
podružnico Jutra v Maribo-
ru pod »Nad 30 let«.
22646-24

Gospodična

25letna, mirne in prijet-
ne narave, želi znanja z
gospodom sličnega zna-
čaja in z eksistenco do
35 let v svrhu event.
poznejše ženitve. Samo
resne ponudbe s prilo-
žnostjo v postvi. Dopisli s
na ogl. odd. Jutra pod
»Prizerkna«.
22420-24

Morje

tamkaj solnce sij, tukaj
gre pa dež; gospodična
mlada ali z malo greš-
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Fantič od muštra«.
22755-24

Nesrečna v zakonu

z lastnim dohodkom, iščem
priatelja srednjih let v
stalni službi. Dopise na
ogl. odd. Jutra pod šifro:
»skretna«.
22767-24

Gospod

žen, simpatičen, dobro-
šten, čvrste postave, bi rad
spoznal resno, čedno gos-
podično. Prednost imajo
šivilje. Dopise na ogl. odd.
Jutra pod »Srečna bodo-
nost 224«.
22691-24

Razočaran

v ljubem, želim znanja
z enako. Prednost Gorje-
ke. Dopise na podružnico
Jutra Jesenice pod »Stroga
tajnost«.
22670-24

Vesela Slovenka

mlada, z nekaj dote, želi
znanja z boljšim gospodom.
Ponudbe na podružnico
Jutra Maribor pod značko
»Zakon sreče«.
22925-24

Inteligentna gospa

z nekaj kapitala želi
spoznati značajnega, do-
bro situiranega, inteli-
genta. Le resne ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Srečna kultura«.
22942-24

Mehaniški mojster

zastopnik avtomobilov,
mlad, simpatičen, iš-
či ugodne hiše isče po-
stojne dekletke z nekaj goto-
vine za razširitev obra-
ta. Resne ponudbe s sli-
ko na ogl. odd. Jutra
pod »Lepa bodočnost«.
22951-24

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din, da-
vek 3 Din, za dajanje
naslova 5 Din, najmanjši
znesek 20 Din.

Gospodična

srednjih let, simpatična
ze, dobro situirana želi
poročiti boljše gospoda
ne uradnika 45—50 let
starega. Dopise prosim
na ogl. odd. Jutra pod
»Srečen zakon«.
22942-25

Naobražene

s poklicem v študentskih,
150.000 din gotovine, sim-
patičen, samskega stanu,
želi poznanstva z gos-
podično, udovo ali ločeno
primeren let z lastnim do-
dom, posestvom ali več-
jim premoženjem v gotovi-
ni v svrhu ženitve. Dopise
je nasloviti na podružnico
Jutra v Mariboru pod šifro
»Deskate«.
22650-25

Ženitve in moštve

boljih krogov posreduje
strogo diskretno vestno in
uspešno. Najboljše rodbin-
ske zveze v meščanskih, tr-
govskih, industrijskih, urad-
niških, oficirskih, posestni-
ških in ostalih intelektual-
nih krogih: Informativne
prospekte pošljimo proti
vpisanim din 10 v znam-
ki diskretno: »REZOR«,
Zagreb, pošta 3.
22688-25

Vdovec

rokodelce, star 44 let,
srednje postave, stalno
nameščen, išče ženo
mlajšo značaja. Žena,
ki hoče biti srečna, naj
se oglasí na ogl. odd.
Jutra pod »Poroka sa-
koje«.
21956-25

Krojaški mojster

30letni, dobro situiran
želi poročiti dekletko,
ki ima nekaj gotovine. Sa-
mo resne ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod
»Mojstere«.
21955-25

SREBRO,
DRAGE KAMNE

in vsakovrstno
ZLATO

kupuje
po najvišjih cenah

JOS. EBERLE,

Ljubljana, Tyrševa 2
palaca hotela »Slona«

Razno

Beseda 1 Din, davek 3
Din, za šifro ali dajanje
naslova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Recepte

za izdelovanje raznih umet-
nih mlinjskih kamnov, kakor
maslinov za žel maline,
prodam. Ponudbe na ogl.
od. Jutra pod »Mlinarje«.
22704-37

OKAMA MAZILO

iz zdravilnih zelišč. Ču-
dovit uspeh pri ranah,
opeklinah, ožuljenjih,
volku, turkih in vnetjih
tudi za nego dojenčkov,
pri kožnem vnetju, lupu-
ščah in hkratih na te-
menu, za razpokane pr-
sne bradavice. Dobi se
v vseh lekarnah in dro-
gerijah.

Usoda ljudi

Znameniti grafolog F. T.
Karmah, se je odločil iz-
delati Vam horoskop. Ni-
gova priznana sposobnost
videti prihodnost v življe-
nju drugih, ne glede na raz-
daljo med njimi in čudovitost.
Grafolog F. T. Karmah
Vam pove po resnici vso
Vašo usodo, kdaj lahko do-
sežete uspeh ali naideste sre-
čo tako v pogledu ljubez-
ni, trgovine, literature itd.
Njegov popis minulih,
sedanjih in bodočih dogod-
kov vzbudi Vaše začudenje
in presenečenje. Ne bodite
otožni, ne jadikujte, kajti vse
se o pravem času obrne na
bolje.
Sporočite mi Vaš naslov
in povem Vam o Vaši bo-
dočnosti, sedanjosti in pre-
teklosti več nego bi smat-
rali za zmogočno. Kupi knji-
ge »Naš život in okolne ta-
ine« dobijo vse gori ome-
njeno brezplačno. Pošljite
še danes natančen naslov in
rojstne podatke, ter v na-
prej 30—din za knjigo
»Naš život in okolne ta-
ine« na čekovni račun
17455, na točno in stalno
adresu: F. T. Karmah,
Zalce.
170

2951

DRVA

PREMOG

IVSCHUMI

DOLENSKA

CEJTA

ZA VSAKO

PRILIKO

najboljša in naj-
cenejša oblačila
si nabavite pri
Preskerju,
Sv. PETRA C. 14

Od Vas je

odvisno,

da imate

obleko

vedno

kot novo

zato jo pustite redno

kemično čistiti ali

barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana
Pojtanski nasip 4-6
Pralnica Svetioltka nica

KLIŠEJE

ENO

VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

Kako se bo končala

sedanja vojna ???

Originalna

Nosttradamusova

prerokovanja dobi-
te takoj, ako po-
ljete din 8.—
v znamkah na na-
slovu: Tajnovitosti
zivotu — Zagreb,
pošt. pret. 140.

VABILO

RUDARSKI DOM V TRBOVLJAH

vabi vse člane zadruge

na izredni občni zbor

ki bo v nedeljo, dne 1. septembra 1940,

ob 8. uri v letnih prostorih s sledečim

DNEVNIM REDOM:

1. Otvoritev in konstituiranje občnega

zboru;

2. Sprememba pravil po novem zakonu o

gospodarskih združenjih;

3. Volitev.

a) 3 članov upravnega odbora in 3

namestnikov,

b) 3 članov nadzornega odbora in 3

namestnikov,

4. Predlogi in pritožbe;

5. Slučajnosti.

Ako ne bi bil občni zbor ob določeni uri

sklepen, bo 1 uro pozneje, nakar je sklep-

čen po § 13 združinskih pravil ob vsaki ude-

ležbi članov.

Načelnik zadruga Rudarski dom

v Trbovljah

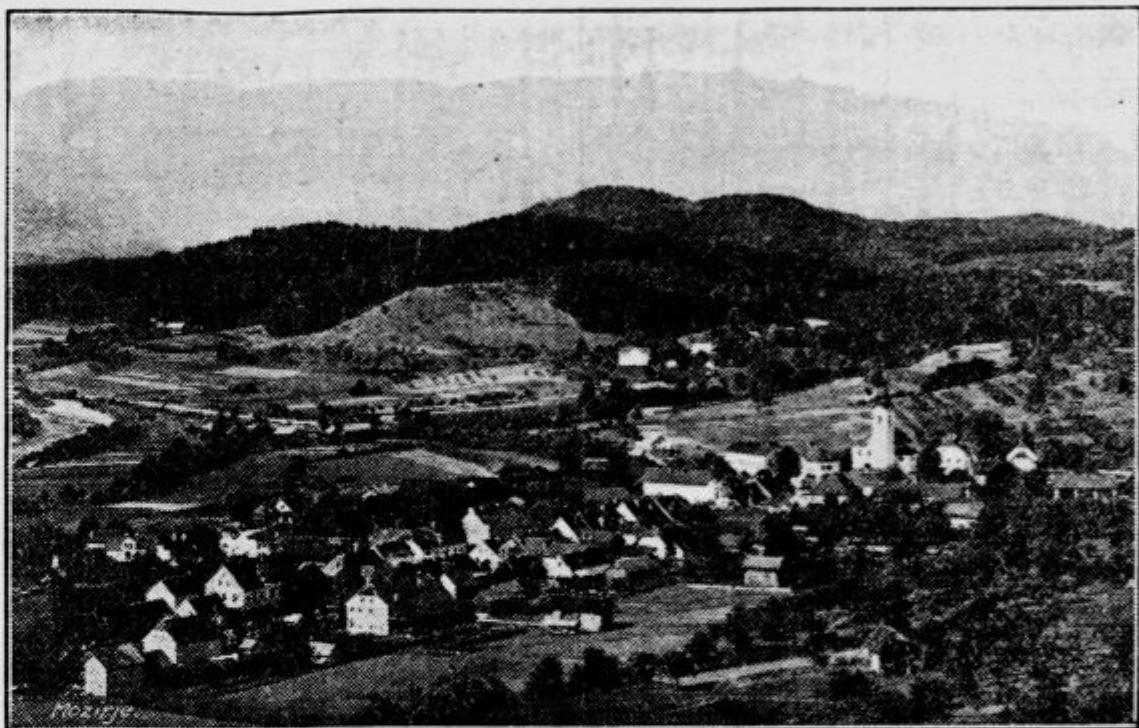
Tudi Mozirje pogreša letoviščarjev

Mozirje, 17. avgusta

Kakor povsod po Slovenskem, je tudi pri-
nas v Mozirju prav občutno nazadovanje
turski promet. Krivi so seveda v prvi vrsti
vojni dogodki in letošnje skrajno neugod-
no poletno vreme. Lani ob tem času je bi-
lo v našem trgu toliko gostov, da skoraj
nismo vedeli kam z njimi. Letos pa je jedva

odločno nastopiti proti neumnemu dirka-
nju po tej, le pešcem namenjeni poti.

V Lokah imamo sokolsko gozdno šolo;
julija smo imeli deco, sedaj pa imamo na-
raščajnice. Vsi udeleženci šole uživajo sim-
patije našega prebivalstva, ker je njihovo
vedenje lepo in vseskozi disciplinirano.
Svet, na katerem taborijo naši Sokoli, je
letos prešel v sokolsko last.

dobra tretjina tega življenja od lani. Naše
lepo kopališče sameva. Če pa količkaj po-
sije sonce in se ogreje voda, je mahoma
vse polno domače trške mladine v kopali-
šču. Pri kopališču je vse v redu in prav,
toda želeli bi bilo, da bi se vendar že eni
krat napravil konec kolesarenju po peš-
poti mimo tenišča h kopališču. Treba bo

V nedeljo 11. t. m. so vprizorili mozir-
ski študentje v našem Sokolskem domu
trdejanke »Pesem s ceste«. Uspeh prired-
itve je bil kar zadovoljiv. Sadna letina bo
pri nas srednje dobra. Sadjarji, ki so svoje
dreve škropili, bodo imeli prav lep in obil-
en pridelek, medte mko oni, ki niso škro-
pili, ne bodo imeli tepega sadja.

Škofjeloškim vlomilcem so menda na sledu
Aretacija mladeniča, ki je imel mnogo cigaret in kolkov

Škofja Loka, 17. avgusta

Kakor smo poročali, je bilo pred dnevi
vlomljeno v trgovino in glavno zalogo to-
baka Škofjeločana Igorja Guzljaja, ki so mu
naredili tatovi za preko 6000 din škode.
Odnegli so mu okrog 14.000 najrazličnej-
ših cigaret, 12 nalivnih peres in precej čo-
kolade.

Škofjeloški orožniki so pod vodstvom
svojega komandirja Josipa Krainerja uve-
dili obsežne poizvedbe in vse kaže, da je
njih vneto prizadevanje rodilo prvi uspeh.
Sumljiv je postal osem postav 10letni
mladenič Franc iz Poljanske doline, ki se
je kot brezposelni potikal okoli škofjelo-
ške postaje. Ko je pristopil k Francetu
orožnik, se je mladenič zdrznil, ali ker
mu ni kazalo drugo, se je mirno vdal v
svojo usodo in je sledil čuvarju zakona.
Denarja pri fantu niso našli nikakega, za-

to pa je bilo presenečenje tem večje, ko so
izvlekli iz njegovih žepov dve škatli ciga-
ret Morava, eno škatlo cigaret Ibar in eno
škatlo, v kateri je bilo le še nekaj cigaret
Vardar in Zeta. Pri mladeniču so tudi do-
bili 100 banovinskih kolkov po en dinar,
France o cigaretah in kolkih ni vedel po-
vedati, kako je prišel do njih. Zatrjeval
je sicer, da je vse pošteno kupil. Toda kdo
bi verjel trditvi brez dokaza, zlasti še, ker
mora France odrediti še dva mesca zaradi
svoječasne tatvine v neki trgovini v Sori.
Mlademu nepridipravu so napovedali are-
tacija in ga odvedli v zapore loškega sodi-
šča.

France vsako soudeležbo pri tatvini od-
ločno zanika, dočim z druge strani vse ka-
že, da je kriv. Preiskava se nadaljuje in
bodo bržčas se prihodnji dnevi prinesli
jasno, ali in koliko je zapleten aretiranec
v vlom v Guzljajevo trgovino.

Morilec se je sam javil oblastvom

Čitanje časopisnih poročil o njegovem činu ga je
privedlo do tega

Zagreb, 17. avgusta

Franc Znidar, ki je v preteklem tednu,
kakor je »Jutro« že poročalo, umoril krč-
marico Marijo Kličkovo v Zagrebu ni iz-
vršil samomora, kakor je zapisal v svojem
poslovilnem pismu. Obupan je blodil oko-
li po deželi. Ko je tle dni čital v časopi-
sih poročila o zločinu in uvidel objavljeno
sliko svoje nezveste prijateljice, ga je
zapekla vest in se je v Mariboru prijavil
oblastvom. Znidar je pri zaslišanju obža-
loval svoje dejanje, češ da se zmerom lju-
bi Marijo Kličkovo.

Iz Maribora je bil takoj poslan v Za-
greb, kjer je na kriminalnem oddelku opi-
sal svojo žalostno življenjsko zgodbo. Z
Marijo Kličkovo se je seznanil pred dva-
ma letoma preko časopisnih oglasov. Te-
daj sta imela najprej gostilno v Srbskih
Moravicah, nato v Dugi Resi in naposled
se preselila v Zagreb. V tem času je
denar, ki ga je bil prištel Franc Znidar,

počasi splahnel, dočim je Mariji šlo čed-
dalje bolje. Ona si je znala na lep način
prilastiti njegov denar. Ko je ostal brez
vsega, se je hotela odkrižati tudi njega.
Med njimi je pogosto prihajalo do prepri-
rov in pri tem prepriju je Marija plača-
la svoje grehe s svojim življenjem.

Usodnega večera je Franc kakor običaj-
no prišel pred buffet, da bi spremlj Mari-
jo v Vlakso ulico, kjer sta oba živel. Ma-
rija je bila sitna, hotela se je na vsak na-
čin odkrižati svojega prijatelja. V prepiru
mu je celo priznala, da si je našla nekega
upokojenca, s katerim ji bo življenje bolj-
še kakor z obubožanim Znidarjem. S skraj-
nim cinizmom je Marija ponudila svojemu
prijatelju čašico žganja in nož, da se ubi-
je — in ta nož je bil že v naslednjem tren-
utku v močni Znidarjevi roki, prevzelo ga
je nekaj strašnega in kakor omamljen je
zarinil nož v vrat Marije Kličkove.

Potem je napisal poslovilno pismo. Vso
ač je nato hodil po Zagrebu s samomi-
rilični namen, jutraj pa se je odpeljal
proti Sloveniji. Ves dan in vso noč je blo-
dil po Mariboru in večkrat ga je obšlo,
da bi pristopil k ljudem in jim povedal, da
je morilec. Potem pa je jutraj videl v
časopisu Marijino sliko. Špet se je v njem
zganila nepremagljiva ljubezen do te žens-
ke in njegova prva pot je bila na poli-
cijo.

Povsem drugače pa so izpovedali bratje
pokojne Marije in nekatere druge priče.
Ti trdijo, da je bil Franc Znidar tisti, ki
je materialno ugonobil svojo prijateljico
in jo tudi večkrat pretepel. Težavno bo
dognati pravo resnico, jasno pa je, da ta
umor ni kakšno podlo zločinstvo.

Klub študentov
Mirnske doline

Akadska mladina Mirnske doline, raz-
tresena po vseh naših univerzitetnih sredi-
ščin, do sedaj ni gojila tesnejših medseboj-
nih stikov, se manj pa je kot enota v tej
geografsko zaokroženi dolini, nastopala v
javnosti. Po zgledu drugih akademskih sku-
pin je le redko prišla v javnost in čutilo
se je to kot nekaka mlahnost, apatičnost
one mladine, ki je bila vedno nositeljica
zdravih idej med narodom.

Tudi v svojem strokovnem delu je bila
navsezna ta na pomoč svojih klubov v
oddaljenih akademskih mestih in čutila se
je potreba po organizaciji, ki bi vsaj med
počitnicami iste nadomeščala.

Te in podobne misli so zbudile zani-
manje za organiziranje lastnega akademskega
kluba. V tem pravcu se je vršilo več se-
stankov in bila so vložena pravila, ki jih
je oblast pred kratkim potrdila. 4. t. m.
se je vršil v Mokronogu ustanovni občni
zbor in klub se je konstituiral pod imenom
»Klub študentov Mirnske doline«. Sedež
ima v Mokronogu. Izvoljen je bil odbor:
predsednik Grahek Branko, cand. pharm.
Mokronog, podpredsednik Kolenc Riko,
abs. iur., Mirna, tajnica Kovačič Marta,
cand. commerc., blagaj

PRESELITEV

KROJAŠKI ATELJE
»GENTLEMAN«

je svojo trgovino in delavnico preselil
iz Cankarjeve 1 v Cankarjevo ul. 6

Imamo na zalogi v veliki izbiri angleško in drugo kvalitetno manufakturno
blago po solidnih cenah. — Za nadaljnjo naklonjenost se priporočata
lastnika trdke

STUHEC & KOSI

TRSTJE

za strope
iz najboljšega
materijala, veza-
no s pobakreno
žico izdeluje in
dobavlja

Jos. R. Puh, Ljubljana

ZALOGA STREŠNE LEPENKE
Gradaška ulica 22. Telefon 2513

KUPUJEM
rabljene vreče iz jute

Plačam najvišje cene.
LEDEKO, Sombor, Zlatna Greda, broj 9.

Kupimo
stare

rezervoare-kotle

od 2000 do 50.000 litrov prostornine,
v dobro ohranjenem porabnem stanu.
Ponudbe s izčrpnimi opisi na »Publi-
citas«, Beograd, pošt. pret. 60, pod
»PCK 1940«.

MOSKII

Pri spolni nesposobnosti, pri spol-
ni slabosti, poskusite hormonske
pilule

»HORMO-SEKS«

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30
pilul 84 din, 100 pilul 217 din, 300
pilul 560 din. Zahtevajte same
prave in originalne HORMO-SEKS
pilule! Po pošti diskretno razpo-
šilja

Lekarna Bahovec, Ljubljana.
Glavno skladišče: Farm. kem. la-
boratorij »VIS-VISIT« Zagreb.
Langov trg 3.
Ogl. rez. S. br. 5646-38

ZRAKOPEOVNA POSTA
ZA JUŽNU AMERIKU

Vsak četrtek odhod iz Rima v Rio
de Janeiro s priključkom v Brazilijo
v vse južne in severne ameriške dr-
žave, katere posle opravlja CONDOR
in PAN AMERICAN AIRWAYS.
Linije Aerée Transcontinentali
Italiane S. A., Rim.

Bolni na pljučih!

Tisoči že ozdravljeni! — Za-
htevajte takoj knjigo o moji
novi umetnosti prehranjevanja,
ki je že marsikoga rešila.
Ona more poleg vsakega na-
čina življenja pomagati, da
se bolezen hitro premaga.
Nočno znojenje in kašelj
prenehata, teža telesa se
zviša ter po poapnenju sča-
soma bolezen preneha.

Resni možje

zdravniške vede potrjujejo
prednost te moje metode in
jo radi priporočajo. Čim
prej začnete z mojim nači-
nom prehrane, tem bolje.

Popolnoma zastonj

dobite mojo knjigo, iz kate-
re boste črpali mnogo ko-
ristnega. Ker ima moj za-
ložnik samo

10.000 komadov za brezplačno
razpošiljanje, pišite takoj,
da se boste mogli tudi vi
prištevat med one srečneže.
Zbiralnica za pošto:

Pannonia-Apotheke, Budapest 72
Postfach 83. Abt. Z. 490

SOKOLSKO DRUŠTVO POLJČANE

sporoča izžrebane številke društvene loterije, ki se je vršila
dne 15. avgusta 1940.

Izžrebane številke so sledeče:

1998 7904 4273 1992 4400 352 2778 8430 8065 3892 3080 6371 4030
3166 8884 1610 6956 5792 1896 8658 602 9498 5790 7202 622 6424
1268 285 497 9163 7368 3516 6966 2612 4947 7910 6404 2388 4368
9547 7977 2846 5954 7982 9341 3374 7681 3058 1826 5547 4188 8937
4381 5395 258 4107 8210 5332 4010 9300 4023 9917 9388 6102 4433
2265 1159 3005 7442 9232 4639 6487 4122 5191 7644 1962 6638 5092
9036 3162 4207 3375 6617 4567 3236 4177 4523 6393 994 2011 4494
2742 7627 4086 4597 2967 6661 3059 1043 4040 5161 7652 9521 2334
7593 1147 8231 6149 4568 9006 8984 1791.

Posteljno perje

po din 10.—, kemično očiščeno din 14.—, čehano in kemično
očiščeno din 25.—, 35.—, 55.—. Belo in sivo gosje perje in puh
dobite najugodnejše pri »LUNA« — MARIBOR, samo
Glavni trg 24-a. VZORCI BREZPLAČNO!

PILARNA

Ivan Figar

Ljubljana

Stalna zaloga, iz-
delovanje in po-
pravlila vsakovrst-
nih pil (turpija)
in rašpel

Prevzamemo tudi stare pile v nakup.

Vošnjakova ul. 12
Telefon 39-42

Prvovrstna
izdelava in konku-
renčne cene. Pri
večjem naročilu
primeren popust.

Znanstveni sodelavec

za posejanje zdravnikov v svrhu propagande SE ISČE za
skorajšnji nastop. — Prednost imajo magistri farmacije. —
Ponudbe s curriculum vitae in opisom dosedanjega delovanja
na oglasni oddelek »Jutra« pod »Magister«.

PRIREZOVALCI

(delavci za izdelavo gornjih delov čevljev)
SE SPREJMEJO v tovarni obutev
ARAMBASIĆ, Beograd XIV. Posel. stalen.
Delo od komada. Zaslužek dober.

Brezplačen pouk v tujini!

INSERIRAJTE V »JUTRO«!

Jamske paznike

z rudarsko šolo sprejme rudnik
KOČEVJE.

Prodajo se zelo ugodno

tovarni avto Opel Blitz 3 tonski Mod. 35 — cena din 22.000.—;
2 DKW Maister-Cabrio limousine; 1 »TATRA« limousina 2 cyl.
Vsi 4 avtomobili so v najboljšem stanju. — Na ogled pri OPEL
zastopstvu SOLMAN, CELJE, Mariborska 5, tel. 241.

INTERESANTNA DUNAJČANKA
IŠČE ZNANSTVA!

Naletite nanjo pri vsakem časopisnem kiosku,
kjer jo dobite za 4.— din.
Ste li uganili, kaj mislimo?
Seveda! »Die Wiener Illustrierte«, v kateri se
zrcalijo v zanimivih slikah, ne samo politika in
svetovni dogodki, temveč tudi lepe reči iz življe-
nja kot: moda, umetnost, gledališče, film in še
marsikaj drugega.

Wiener Illustrierte

se dobi in naročila sprejemajo vsi knjigotržci
in prodajalci časopisov.

ŽOLČNI
KAMENČKI

Znani SALVAT OAJ' proti
žolčnim kamenom in bole-
nim žolčnega mehurja se
dobi pri glavnem zastopniku
Lekarna pri Sv. Ivanu, Za-
greb, Kaptol 17. — Zastonj
pošljemo prospekte o zdrav-
ljenju.
O. L. S. br. 27870-1936 Rb 3467

DRAŽBA
hlodov in drv

Začasna državna uprava razlaščenih go-
zdov v Ljubljani, Cesta 29. oktobra št. 24/I.
PRODA NA JAVNIH DRAŽBAH
17. in 18. septembra 1940 iz območja svojih
gozdov:

1. Plešič na Pohorju v režiji izdelanih
ca 1.900 plm mehkih hlodov in ca 400 prn
bukovih drv.

2. Rogla na Pohorju v režiji izdelanih
ca 1.700 plm mehkih hlodov.

Pojasnila, pogoji in tiskovine so na razpo-
lago pri gornji upravi, pri šumski upravi
v Črni in revirnem gozdarju v Sv. Lovrencu
na Pohorju in na Hudem vrhu.

Moderen
pisalni stroj
za vsako hišo!

Mercedes Superba, za službeno in
privatno rabo vsake vrste. Izboren
materijal, točna izdelava in vse-
stranska zaščita proti prašini jam-
čijo za dolgotrajnost tega stroja.
Posebno lahko udarjanje z tipkami
in pridružen zvok napravljajo delo
z Superbo zelo prijetno.

Prosimo pošljite nam dolnji odrezek.

MERCEDES
Pisarniški stroji

J. Glad-Mercedes

Zagreb, Nikoličeva 14 / Pošt. predal 49

Želim spoznati brez stroškov in ne dabi bil primoran za nakup.
Mercedes mali stroj — Mercedes pisarniški stroj. — Pošljite mi
ponudbo — Predvedite mi enkrat stroj — Pošljite mi prospekt.

(Neželjeno črtati!)

Ime:

Naslov:

71116-8

Josip Pretnar

trgovec in posestnik

Na zadnji poti ga spremimo v ponedeljek, dne 19. t. m.
ob 4. uri popoldne z žal. kapele sv. Nikolaja, k Sv. Križu.
Prosimo tihega sožalja.

LJUBLJANA, dne 17. avgusta 1940.

Dr. Mirko, Stanko in Ivo, sinovi
in ostalo sorodstvo

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Po kratki mučni bolezni me je za vedno zapustil
moj gospodar, gospod

Dolžan Mihael

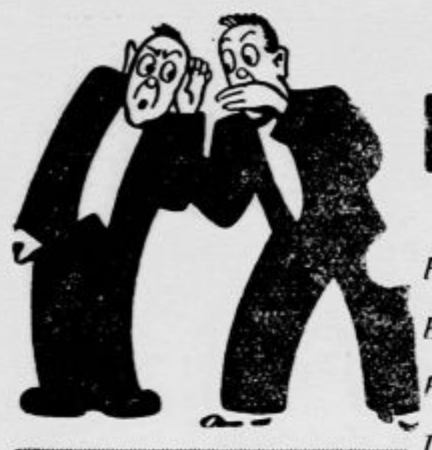
POSESTNIK IN PREVOZNIK

17. t. m. ob 11. uri.

Pogreb bo v ponedeljek 19. t. m. ob 2. uri pop, iz
hiše žalosti, Borutova ul. 10, k Sv. Križu.

Ljubljana, 17. avgusta 1940.

Žalujoča PEPA ABUNAR

NAJLEPŠE ČTIVO!

Ravljén. **Zgodbe brez groze**
 Klabund **Pjotr - Rasputin**
 Ravljén. **Črna vojna**
 Thompson **Sivko**
 Majerjeva. **Rudarska balada**

Broširana knjiga: din 10.-
 Vezana knjiga: din 15.-

ZALOŽBA „CESTA“ LJUBLJANA
 KNAFLJEVA ULICA 1

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE!

Najnovejši otroški in igračni vozički, dvokolesa, šivalni stroji, prevozniki, tricikli, pnevmatike. — Ceniki franko!

TRIBUNA F. B. L. Ljubljana, Karlovška 4

KLISEJE

ENO
 VEČBARVNE
 JUGOGRAFIKA
 SV. PETRA NASIP 23

Zahvala

Vsem, ki ste nas tolažili in nam lajšali našo bol na kateri koli način, in vsem, ki ste obsuli grob našega nepozabnega

Ivana

s krasnim cvetjem, tisočera hvala.

Družina Bajde

ZAHVALA

Ob prerani izgubi naše predobre žene in mamike, gospe

Katinke Petovar

se nas je premnogo prijateljev in znancev ter organizacij spomnilo s pismenimi dokazi svojega sočustvovanja, darovalo prelepo cvetje in spremilo blago pokojnico na zadnji poti.

Vsem tem izrekamo našo najiskrenejšo zahvalo, posebej pa se še zahvaljujemo častiti duhovščini za izvršene pogrebne obrede, osobito č. gg. župnikoma iz Ormoža in Sv. Pavla v Sav. dolini, Sokolskima društvoma v Ormožu in Ljutomeru in domači sokolski in gasilski četi, ki sta se korporativno z zastavami udeležili pogreba, pevcem za ganljive žalostinke, kakor tudi g. Ivanu Kocipru za iskrene poslovilne besede ob odprtem grobu.

IVANJKOVCI, dne 15. avgusta 1940.

Lovro Petovar
 z otroci

OBUTEV OBUTEV

CAI ZATURIFICIO
Donda

Ustanovljena 1887

TRST

Piazza Impero 5-6

ZAHTEVAJTE ŽIMO SAMO Z ZAŠČITNO PLOMBO

STERILIZIRANO

ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME D.D.

NAŠA ŽIMA JE
 HIGIJENSKO OČIŠČENA IN
 STERILIZIRANA NA PARI 115°C, NE DIŠI,
 JE BREZ MAŠČOBE IN FERMENTOV, PO CENI.

Za WEEKEND

kupite najceneje zložitve vrtna fotelje, rožaste kreton in klot odeje, primerne zavese v raznih vzorcih pri: SEVER — MARIJIN TRG št. 2. V popravilo vzamemo tudi stare odeje.

„JUGOLIT“

lahke gradbene plošče od 1—10 cm debeline, za medstene in izolacijo proti vlagi, za podlogo za pade s katero se doseže boljša akustična izolacija.

Zahtevajte ponudbe in prospekte od tvrdke

Jos. R. Puh

tovarniška zaloga Jugolita

LJUBLJANA,
 GRADSKA UL. 22.

ALCOSO

odlična

britvica za britje

Vas bo zadovoljila

DOBI SE

v vseh boljših trgovinah.

Varujte se potvorb.

GLAVNO SKLADIŠČE:

E. LEVER

Beograd — poštni predal 284

Železne žice

pocinkane

cca 5000 kg v debelinah 7—12 milimetrov v komadih po 200 do 500 metrov

poceni naprodaj

Vprašati: Hartner, Murska Sobota.

Javna zahvala.

Odličnemu zdravniku DR. BRUMNU iz Ptuja izkazujeva tem potom globoko hvaležnost, ker je v »Domu Franje Tavčarjeve« v Kraljevi s točno in hitro ugotovljeno diagnozo rešil najino hčerko. Brez te plemenite pomoči bi bilo lahko nesrečnih še več drugih otrok.

Anton in Štefanija Kuclar

Transformator

za trajni učinek od okoli 250 KVA, gornja napetost 6000 V, dolnja napetost 380 V, eventualno 220 V, frekvenca 50 Hz. — Ponudbe poslati na ogl. odd. pod »Transformator«.

VAŽNO OPOZORILO

mojim odjemalcem, gostilničarjem in restavraterjem.

Ker imam še velike zaloge starega vina za dobivanje BERMETA, bom mogel za sezijo 1940/41 postreči svoje cenjene odjemalce še po starih nepovišanih cenah 13 din liter, originalno BERMET-VINO z Fruške gore. — Ker ne vem če bom mogel osebno obiskati vse svoje prijatelje, jih tem potom prosim, da mi pravočasno sporočijo svoje potrebe.

B. MARINKOV

LASTNI PROIZVOD BERMET VINA
 Sremski Karlovci — Fruška gora.

MICHEL ZÉVACO:

187

Don Juan

ROMAN.

»Reči sem hotel,« je s čudno tesnobo dejal Loraydan, »vprašati sem hotel, zakaj ne pobegete z menoj!«

»Ta skrb je odveč. Nase mislite...«

»Odpri! In pojdite z menoj. Hočem, da greste!...«

»Odveč bi bilo, grof, čveč. Rekel sem vam, da sem mrtev. Kaj vam je treba, da bi si napravili še enega mrljca? Pravim, da sem mrtev...«

Zlovestna beseda se je zajedla Loraydanu v možgane. Odmaknil se je in krenil po stopnicah nizdol. Ko se je tako pogrezal v grozo, je nevedoma mrmral:

»Mrtev! Mrtev! Pravim vam, da sem mrtev!«

XXXIII.

IZ ŽELEZNE OMARE K AGNEZINI RAKVI

Četvorica kraljevih zvestih ni bila vdrla v hišo, kakor je Turquand zaklical Loraydanu. Železna vrata bi bila klubovala vse hujšemu naskoku, nego so bili udarci z ročniki mečev, pa da so jih spremila še tako divje psovke in kletvine. Čez kakšno uro so plemiči izprevideli jalovost svojega vpitja in razbijanja. Obmolknili so ter s pobešenimi glavami pobrali šila in kopita, strahoma ugibaje, kako jih bo sprejelo njegovo veličanstvo.

Saint-André je mahoma izrekel vsem skupno skrb:

»Lahko bi rekli, da smo ga ubili.«

Ustavili so se in jeli ugibati.

»Seveda,« je rekel Essé, »a kralj bo hotel videti truplo.«

»Kralj je zelo nezaupljiv,« je dodal Sansac. Nastopil je daljši molk, po katerem je Saint-André nadaljeval:

»Torej moramo njegovemu veličanstvu priiniti, da nam je Loraydan ušel.«

»Stvar se mi zdi neogibna,« je dejal Sansac.

»Nu,« je menil Essé, »tedaj žrebajmo, kateri izmed nas naj obvesti kralja.«

»Tako je! Žrebajmo. Eden izmed nas mora vzeti prvo ihto kraljeve jeze nase.«

Spea so molčali in si belili glave. Toda Saint-André, ki je bil domislen človek, je mahoma spet povzdignil glas:

»Gospoda, če prav premislimo, ali se vam ne zdi, da bi bilo žrebanje v takšnih okoliščinah nekaj nevednega? In celó krivično bi bilo! Pred ag m kratko in malo, da bodi najmlajši zmed nas glasnik slabe novice.«

»Izvrstno!« sta vzkliknila Essé in Sansac.

»To bi bil torej gospod de Roncherolles?« je nadaljeval Saint-André.

Sansac se je takoj obrnil k mlademu Roncherollesu ter mu jel dokazovati, da mora zaradi časti sprejeti nevarno poslanstvo. Essé mu je priškočil na pomoč in za njim še Saint-André.

Toda mladi Roncherolles je prekinil dokazovanje.

»Gospoda,« je hladno dejal, »nikar se ne mučite in mi ne dokazujte neogibnosti, o kateri sem že naprej prepričan. Ne le, da se ne branim časti, govoriti z njegovim veličanstvom, ampak celó terjam jo zase.«

»Ha!« je dejal Saint-André. »Kaj je spet to?«

»Že so bili ljubosumni na Roncherollesa in vsak se je na tistem vpraševal, ali ne bi, če prav premisliš... in tako dalje.«

»Prav tako,« je končal Roncherolles, »pa sem pripravljen prepustiti to čast vsakomur izmed vas.«

Več ni bilo treba reči. Enodušno so sklenili, da more samo gospod de Roncherolles s pridom govoriti v imenu vseh štirih. Zavili so v Loraydanov dvorec in skupaj prišli v orožno dvorano. Toda Sansac, Essé in Saint-André so obstali pri vratih.

Roncherolles je sam stopil naprej.

Kralj je v naslanjaču sedel za mizo in si podpiral glavo z dlanjo. Ubogemu truplu, ki je ležalo ob zidu pod zbirko orožja, je obračal hrbet. Vendar pa je bil storil nekaj, česar se Loraydan ni upal storiti: truplo je bilo zdaj pregrnjeno z Loraydanovim širokim plaščem, ki ga je povsem zakrival.

»Sire...« je izpregovoril Roncherolles, ko je minuto ali kaj zaman čakal odgovora.

Kralj se je zdrznil, kakor da jih ne bi bil dotle ne videl ne slišal. Vzdignil je glavo, in dvorjani so ostrmeli: kralj je imel oči polne debelih solz, ki so se mu utrinjale na blede lica.

»Nu?« je rekel Franc I. »Kakšne so novice?«

»Sire,« je rekel Roncherolles, »čast mi je javiti vašemu veličanstvu, da je gospod grof de Loraydan poginil.«

Kralj je molče zmajal z glavo. Roncherolles je stregel na vsako, še tako neznatno izpremembo njegovega obraza, kajti Franc I. ni imel navade, da bi bil skrivaj čuvstva. Gotovo je mladi plemič nekaj opazil, ker je nadaljeval:

»Res sem imel gospoda de Loraydana za hip v rokah in bi ga bil lahko ubil; a tedaj se mi je zazdelo... morda po krivem... da bi bila grofova smrt vašemu veličanstvu neprijetna... Pustil sem ga torej, da je ušel. Če sem nápak ravnal, naj pada vaša kraljevska jeza samo name, kajti samo jaz edini sem kriv poba.«

Oni trije so kakor otrpli stali pri vratih in strahoma mislili:

»Kaj govori? Menda ni blazen? Ali pa morda ve kaj, česar mi ne vemo?«

S tesnobo so čakali kraljevega odgovora.

»Gospod,« je dejal Franc I., »prav ste storili, hvala vam...«

Tedaj je trojica ponorela; vsi na mah so planili h kralju in se jeli rotiti, da bi bili lahko ubili Loraydana, a so precej uganili, da bi kralj rajši dobil izdajalca živega v roke... Roncherolles se je nehoti muzal.

»Gospoda,« je rekel kralj ter pomahal z roko, »ne maram, da bi kdo vznemirjal Loraydana zaradi nocojšnjega dogodka. Besede, ki so mu ušle, je očitno narekovala trenutna blaznost, in ta je bila povzročena od bolečine. Loraydan je še vedno naš prijatelj. Jutri ga sprejmemo v Louvru in ga potolažimo...«

V resnici je bil Franc I. izprevidel, da nujno potrebuje Loraydana za poslanstvo do Karla V. V tem spoznanju se je hotel za zdaj odpovedati maščevanju in ga preložiti na kasnejši čas.

Essé in Sansac nista mogla verjeti svojim lastnim ušesom.

Saint-André je stopil k Roncherollesu in mu dejal:

»Hočes, da sva prijatelja? Brez mene bi se spotikal ob zarke tega zavrtnega dvora. Oba skupaj pa lahko pomagava drug drugemu, da se vzpena na vrh. Hočes, da sva prijatelja na življenje in smrt?«

»Hočem,« je rekel Roncherolles. »Na življenje in smrt!«

To je bila prva zveza med njima. Kasneje sta jih sklenila še več.

»Dovolj bodi nesreč in žalosti,« je zamolklo nadaljeval Franc I. »Odidimo, gospodje. Pustimo to nesrečno dete, naj v miru spi svoj poslednji sen. Gospod de Roncherolles, vam naložim, da bedite pri truplu, dokler se Loraydan ne vrne.«